

34039 వ తి ది :

Vol. 11 } చెన్న పట్టణం
సంపుటము ౧౧ }

అమృతాంజి

కొప్ప గొప్పవారిచే వేలవ వేలు

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుబోట్ల కాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెలుకుల భేదించును వాపుల హపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులను నంజీనివంటిది

ఈ మందును తుదగ్గానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి ముష్ప దార్ధమలను తొలగించి మృదువైన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

దక్క-నిడబ్బీతో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, మొదటిరకపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిమృదుకారలను కల
పూరితము చేర్చి తయారుచేయబడినవి. ఆతేజశ్శరీరము ఏకమృతమేనై యిందలో చేరుటలేదు. కసివిడలు, బాహు
న, బాలికలు, యశ్వనులు తరలలు, మునీశ్వరుల ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణరొగము లన్నిటిని అను
బాధభేదముతో వాడతగినది. కిడ్నలకు, బాలికలకు ఇది సంజీవనదీది. మేకునలు బుద్ధులు ఖర్చు అగుచున్నది
250-800 రూపాయల బుద్ధి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధులు 1-4-0 బుద్ధులకు వేరు. ఈ దిగుత తెలుపబడిన ఔషధ
ములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినది అందఱు రోజుటి సంకేతమేలేదు. తన్నుక వాడి
చూడును.

సారస్వతానవం:—రక్తవృద్ధి, బుద్ధిశూన్యత, జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించును, బుద్ధి 1 కి ధర 1-0-0.
బాలసుఖోదయ:—తిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమహా, తీపుగానుండును. గుణ మత్యర్థమే 0-12-0.
భావనబిరక రసాయనం:—పిత్తసంబంధమైన క్యాగులు, వాంతలు, అజీర్తి కటావంతలైపోవును. రు 1-0-0
వాతగజకేసరిలేహ్యము:—సర్వవాతములకు ఆకలి మందగించుట మలబద్ధకము మొదలగువా కి వైద్యుని చిక్షము 2.
మా ఔషధముల గుణము లిక్కడ లోనినవారికే తెలియును. ఒకడభా మాత్రము లోనిన విదన ఎన్నడును మాత్రము కౌతూహల
కాబుధనమృతము. సా రేపు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,
శ్రీ సీతారామవైద్యులు, హైదరాబాద్.

వెలింగులన్ సీనిమా

మాం టు రో డు 1565
11-10-24 లేది శనివారమునుండి 17-10-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 గం.
శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| కూడగలదు.
యూనివర్సల్స్ మేటియన్స్ సీరియల్
ది స్టీల్ ట్రైయల్ 3 వ భాగము.
విల్లియం డన్ కన్, ఎజిత్ జాస్మన్ తో నహ

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని తయారుచేయుట నేరింపిన పట్టు బిడుపు జ్వరహరి.
దతి భరణాశ్శరములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు తొలగు.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆయు ర్వేద వైద్య సం గ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన
600 రోగాములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6
ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, శారీర, క్షయ
గుణ, చికిత్స ము|| వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. సం|| భంజా.
రూ. 2 8-0. మాదిరి యిచ్చితము. 2
పి. సి. ఏ యందు కో, పెరిదేపి. నెల్లూరుజిల్లా.

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు వైద్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున
ప్రబలింతు దగ్గు క్యాసకోశముల నూత్ని శాశ్వతములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తయ్యగదగ్గు దగ్గుకు నేంచిలవలసిన
దందు దగ్గు విధమున బట్టి యుండును.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సమృద్ధిమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు నైనము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగ
చైకోలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకవిధ రేణువులు, జడబిళ్ళ
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రేలు
కూజాలు, టంబల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేకరకములు
కాళ్ళగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నప్పుడుగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

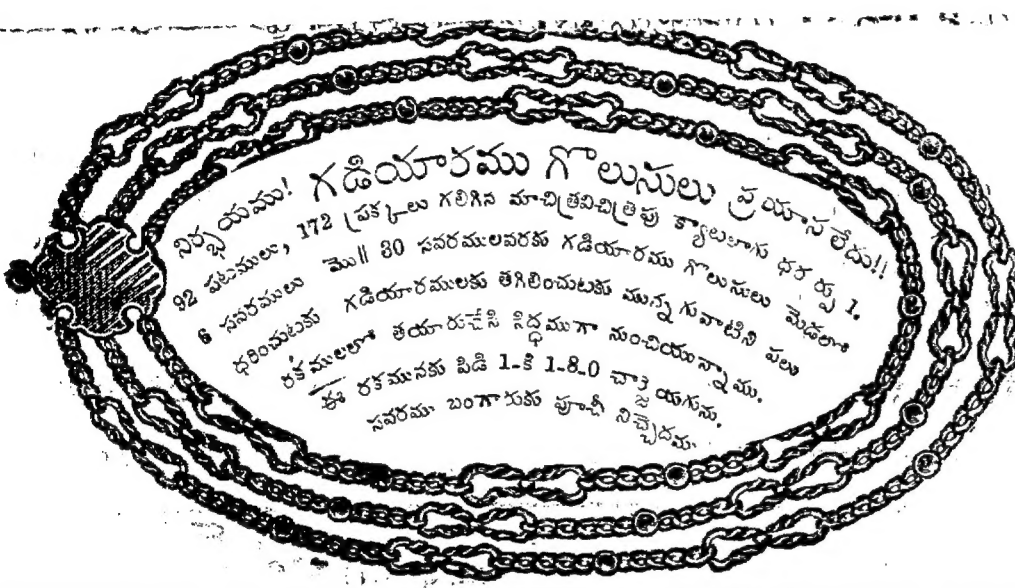
సచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రత్యేకము:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,
శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

ఖద్దర్ స్వరాజ్యమునకు సాధనమా?

స్వరాజ్యస్వరూపమును గుఱించి ఇప్పుడేదేమున ననేక దురభిప్రాయములును అభిప్రాయభేదములును పెచ్చుపెరిగి యున్నవి. ఈవిషయమును గుఱించి కాంగ్రెసులో అతితీవ్ర చర్చ జరిగినది. దీనిగుఱించిన అభిప్రాయభేదములు పరస్పరవై యమ్యమునకుఁగూడ కారణములై యున్నవి. ఇట్లు వై యమ్యము వహించి ఐకమత్యమునకు భంగముకలిగించుచుండువారు విద్యా వంతులుగను, దేశభక్తులుగను, దేశనాయకులుగ నున్నారు. ఐన నీదేశముననిది ఒక వింతకాదు. ఇంతవఱకును స్వరాజ్యసాధనముయొక్క మొదటి మెట్టునుగూడ నెక్క లేకున్నారము. సాధనందర్శములో స్వరాజ్యమును సాధించినవిమర్శి "అది మెట్లుండ వలయును. తత్స్వరూప మెట్టిది?" అనువిషయమును గుఱించి చర్చించుట కేవలము హాస్యాస్పదము. ఇట్టిదన్న లీదేశముననాది కములా. ఇట్టివృథా ప్రసంగమే మనదేశము క్షీణించుటకు మూల కారణము. జీవాత్మ పరమాత్మ పరస్పర సంబంధములను గుఱించి యు మోక్షస్వర్గ పమును గుఱించియు వృథావాదములలో ము నింగి మనపూర్వులు తర్కశాస్త్రప్రపరాయణులు బ్రహ్మజ్ఞాన విహీనులై ఏకమతముగా నుండవలసిన వైదికమతమునందుగూడ పలు తెగలను గల్పించి యున్నారు. ఈమతభేదములు ఐకమత్యమునకు మిక్కిలిభంగము కలిగించుచున్నవి. మనము మనప్రస్తుతిపతి పరిగణించి దానిని బాగుపఱచి కొనమార్గము నవలంబించక అంతస్థితిని గుఱించి నూత్న భేదములను పెద్దదేసి ధావాదములు నేయుచు అధోగతియందు మునింగియున్నారన మనవారు తర్కశాస్త్రపారీణులు. అందువలన నే మనవాంక్షి డరు ఉద్యోగములో వహోన్నతపదవి నొందియున్నారు. అందువలన వీరు ఇతరులు నెప్పుడనిలో రంధ్రాన్వేషణము నేయుచుండురు. దేశాభివృద్ధికి ఐకమత్య మత్యవశ్యకము. ముఖ్యోద్దేశమును పగణించి స్వల్పభేదములను సరకుచేయక దేశ నాయకుఁడుగా నొకని నియమించి అతనియొజ్జను శిరసావహించి యనుష్ఠించుటయే దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యమార్గము. ఇది య స్వరాజ్యమునకు పరమసాధనము. సహకరణనిరాకరణోద్వ మమును గాంధీమహాత్ములు ప్రతిష్ఠాపించినపుడు దానిని దేశస్థులు సంపూర్ణముగా ఆవలంబించి యుండినయెడల తక్షణకాలములో మనము స్వరాజ్యసంపన్నులమై యుందుము. ఆసమయము ను మనము మనదౌర్బల్యముచేతను దురదృష్టముచేతను కోలు పోయితిమి. ఇంక కాలక్రమముగా స్వరాజ్యమును సాందవలసి నదేకాని అతిత్యరతముగా సాందదగిన మార్గమునవలంబించుట కశక్తుల మైతిమి. కాబట్టియే యిప్పుడు ఖద్దర్ ప్రచార మతి ముఖ్యమై యున్నది. ఇది స్వరాజ్యమునకెట్లు సాధనమో పర్యాలోచింతము.

స్వరాజ్యమనఁగా నేమియర్థము? స్వరాజ్యమునకు స్వాతంత్ర్యము ముఖ్యంగము. ఈదేశము మనది అనిమన మెప్పుడు జెప్పఁగలుగుదుమో అప్పుడేమనకు స్వరాజ్యముకలిగినదని చెప్పవచ్చును. ఈదేశమున మనము వసించియుండుటచేతనే మనదేశమని చెప్పట సరికాదు. ఇప్పుడు మనలో నెవరేని ఈదేశము నిడిది ఇంగ్లాండులో నివసించిన మాత్రముచేతనే ఇంగ్లాండుదేశము వారి దగునా? ఇక ఇల్లునాది అనికే నెప్పుడు చెప్పవచ్చును. అయింటిని నాయిష్టముచొప్పున వాడుకొను అధికారము నాకున్నయెడల అనాది అనిచెప్పవచ్చును. నాయింటి యందునేను నివసించవచ్చును. లేకదానినినాకిష్టమువచ్చినవారికియ్యవచ్చును. నాకిష్టము లేనివారిని దానిలో ప్రవేశింపఁగూడదని నిరాకరింపవచ్చును. దాని నితరులకు విక్రయింప వచ్చును. బాడుగకు ఇయ్యవచ్చును. ఇట్టి అధికారమున్నఁగాని ఇల్లునాది అనిచెప్పటకు వలనుపడదు. మనదేశమునందు మనకిట్టియధికార మున్నదా? ఇట్టిస్వాతంత్ర్యమే స్వరాజ్యమని చెప్పఁబడును. దీనినిగుఱించి నూత్నభేదములను పరిగణించుట మనముఖ్యోద్దేశమునకు భంగము కలిగించును. జనసంఘమునకే దేశమనిపేగు. దేశస్థులు ధనవంతులుగ నున్న దేశము ధనవంతుమని చెప్పనగును. దేశస్థులలో నొక్కొక్కఁడును స్వాతంత్ర్యము వొందినయెడల దేశము స్వరాజ్య సంపన్నమగును. మనవానికి గవర్నర్ ఉద్యోగము కలిగినను మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినట్లు కానేరదు. మనకు స్వాతంత్ర్యము కలుగునంతవఱకు మనము బానిసలమే. ఒక మనుజుఁడెప్పుడు స్వతంత్రుఁడగును? అన్నవస్త్తముల కతఁడు ఇతరుల హాత్యము నపేక్షి పకుండఁగలిగిన యెడల నలీరు స్వతంత్రుఁడని చెప్పవచ్చును. అన్నవస్త్తములేక మనకు జీవన మసాధ్యము. ఇతరులసహాయము లేక జీవించఁగలుగువాఁడు స్వతంత్రుఁడు.

ఖద్దర్ స్వరాజ్యమునకు సాధనమా? ఖద్దర్ స్వరాజ్యమునకు సాధనమా?

రాబిన్సన్ "పేటెంట్" బార్లీ చంటిబిడ్డలు

అంగటిపాలచే పెంచబడుటవలన కారిజము, నీహము మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నారు. చట్టములందును గ్రామములందును పసిబిడ్డల పురణము హెచ్చుటకు ఇది ఒకకారణము. దీనినుండి బిడ్డలను రక్షించుటకై

రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని కేడిన్గ్లతో ఉరుగ్ బెట్టి ఆప్రపాలు, లేక గేదె పాలు, లేక కన్ డెస్ నుడుపాలు చేర్చి వారికివ్వవలెను. రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ చే పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియురాదు. మరియు వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులు గాను, బలవంతులుగా మారుతుంటే వారి తల్లిదండ్రులకు ఆనందమునియు.

ఇదిక లైసెం ఆనెలుబార్లీ. అన్నిదేశములందు తైద్యశాలలందు, పరిశరకుల దుకాణములందు ఇదికొరకును. ఇక్కడ తెలుపబడిన తగరపు దశ్యాగుర్తుచు చక్కగా గమనించుడు.

Robinson's

"PATENT"

BARLEY

ఇప్పుడీ దేశమున మనము ఆహారపదార్థములకై ఇతరదేశసహాయము కోరనక్కరలేదు. భారతమాత మనకాహారపదార్థములను సమృద్ధిగా నొసగుచున్నది. మనలో కొందఱుజ్ఞులు చక్కెర మొదలగు విదేశీవస్తువుల నుపయోగించినను నూటికి తొంబది తొమ్మిండు గురు భారతమాత యొసంగువాహారముతోనే తృప్తిపొంది నుభించుచున్నారు. ఐన దేశస్థులందఱును ఇప్పుడు వస్త్రములకై కేళిము పరతంత్రులై యున్నారు. గ్రామములందు రాట్నములన్నియు యెదలుపట్టిపోయినవి. గ్రామస్థులు నూలువడికి నూతొండయినవి. ఇంత గొప్పదేశము, పూర్వము మహోన్నతపవిత్రయందుండి ఇంగ్లీషువారికి ఆశ్చర్యము కలిగించునట్టి వస్త్రములను నేయుచుండిన ఈ దేశము ముప్పది మూడుకోట్ల జనసంఖ్యగల ఈ భరతవర్షము తనవస్త్రమునకై ఇతరదేశములకు లొంగవలసినంతవద్దకే నొండుట ఎంతోచని యను! ఈ దుర్దశ నివారించుట మనకు పరమధర్మముకాదా? ఈస్వల్పవిషయమును గుఱించి చర్చ యేలే! మహానీయులు గాంధీమహాత్ములు మాధుల! ఎంతయో దీర్ఘలోచనచేసి వారి విషయమును ప్రతిపాదించి స్వతంత్రమార్గమున తనకు కావలసిన యన్నవస్త్రములను స్వయంకృషిమూలమున సంపాదించుగలిగిన ప్రతిమనజుడును స్వరాజ్యసంపన్నుడే! ఆనుభూతికమైన ధనమువలనగాని లేక సేవకాన్యతవలనగలిగిన ద్రవ్యముతోగాని లేక ఇతరద్రవ్యములను గాని బహుసంకలనమునవస్త్రము స్వయంకృషివలన గలిగినవని చెప్పడగదు. దీనియందు పారతంత్ర్యభావ మంతర్భూతమై యున్నది. అనివార్యకారణములచేత మనము పరసేవచేయుచున్నన, అతిధనాపేక్ష చేత మనము ఏమృతి నవలంబించియున్నను, మనము స్వయంకృషిచేత మనకు కావలసిన అన్నవస్త్రములను తయారుచేయగలిగితిమేని స్వరాజ్య సోపానము నారోపింప ప్రారంభించితిమని సంకల్పపవచ్చును.

ఈఖద్దరుసిద్ధాంతముగుఱించి ఆనేకాక్షేపణములు ప్రబలియున్నవి. దీనిమంతయు నూలువడికినను మాడకాకూడ సంపాదించజాలము. అనియొక ఆక్షేపణ. ఖద్దర్ ద్రవ్యార్జనసాధనము కానేరదు. ధనమునుండి యొకగొప్పమాయ. ఈవణిక్రియముగోధనీయము బలవత్తమము. ధనముసాధనమేకానిసాధ్యముకాదు. లోకమునందనేకులు అన్నవస్త్రములతోతృప్తిపొందువారున్నాఁడు. వీనిని స్వయంకృషివలన బొందలేనివారికి ధనముకావలయును. జనులిప్పుడే ధనముకోరుచున్నారు? ధనముండిన ఏవస్తువునైనను కొనవచ్చును. మనకు వలయువస్తువులకన్నిటికిని ధనము సాధనము కాబట్టి ధనాపేక్ష తెలియై యున్నది. కొన్ని గ్రామములలో పాలు వెలకు దొరకదు. అప్పుడు ఎంతధనమున్న నేమిప్రయోజనము? స్వయంకృషివలన తనకు వలయు వస్తువులను ఉత్పత్తిచేయువానికి ధనముతో నక్కరలేదు. ఒకవస్తువు యొక్క వెల మాయాజనితము. వెల దినదినము మాటుచుండును. ఒకవస్తువువెల జనలకు దానియందలి మోహము ననుసరించియుండును. జను లెవ్వరును కోరని యెడల నవరత్నములు గలకరాలవలె పడియుండును. మనకుమిక్కిలి యావశ్యకములైన వస్తువులను సర్వేత్వరుడు సమృద్ధిగా సృష్టించి యున్నాఁడు. దానిని గుర్రెలుగక జరతు మాయామోహములై శిశుప్రాయులై నిరపయోగములగు వస్తువులమీది దురాశలోఁ జిక్కి దుఃఖసాగరములనుగుచున్నారు. ప్రతిమనజునికిని స్వతంత్రజీవము పరమధర్మము. స్వాతంత్ర్యమును గోలుపోయి ర్భ్రాండమును పొందినను నిష్ప్రయోజనము. స్వాతంత్ర్యము మనుజుని కి ప్రాణమునంటిది. స్వాతంత్ర్యము లేని మనుజుఁడు జీవచ్ఛవమునంటివాఁడు. స్వరాజ్యము లేనిదేశము జీవచ్ఛవ ధూయిష్టము. కాబట్టి ఖద్దరు స్వాతంత్ర్యమునకు సాధనమే కాని ధనార్జనమునకు సాధనముకాదు. ప్రతిగ్రామమునందును వ్యవసాయము చేసి ఆహారపదార్థముల నుత్పత్తిచేయువారనేకులు వస్త్రములకై కష్టపడుచున్నారు. ఆహారపదార్థములనుమిగిలినవస్త్రములను కొనవలసినవారై యున్నారు. ఇందువలన వారి కాహారపదార్థములు తక్కువపడుచున్నవి. ఇట్టి వారందఱును తమకు కావలసిన వస్త్రముల నుత్పత్తి చేసినయెడల దేశమంత షేమపడును! ఇట్టివారు కోట్లకొలదియున్నారు. ఇదివఱకు అనగా నూలుసంపత్తరములకు ముందు గ్రామములయందు దండలును నూలువడుకుఁ ఘండిరి. అట్టిసిరిని తిరుగా కలిగించుటయే ఖద్దరు ప్రచారము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఐననట్టివారేకా నూలువడుకులయను? విశ్వావంతులై తమవిద్యవలన ధనార్జనము నేయగలవారి కిదిఏ? అని మతియొకయాక్షేపణ.

“యద్యదాచరత్రి శేష్తస్తత్రదేవతరోజనః! పమాత్రమాణం కరుణే లోకస్తననరరణే”

అని శ్రీకృష్ణుఁడుపదేశించినట్లు “పెద్దవారియట్లు పిన్నవారు” విద్యావంతులను, దేశసేవాధురంధరులను, దేశభక్తులను, దేశనాయకులను, ఎట్లు వర్తింతురో? తక్కినవారును అట్లే వర్తింతురు. శ్రేష్టులు ఇతరజనులకు మార్గదర్శకులు. కాబట్టియే గాంధీమహాత్ములు కాంగ్రెసుమొదలు అందఱును నూలువడుకుట ఆత్మవశ్యకమని సిద్ధాంతీకరించిరి.

నూలువడుకుపని స్త్రీలు చేయవలసినదే కాని పురుషులకు తగినదికాదని కొందఱు పెద్దలు ఆభిప్రాయపడియున్నారు. స్త్రీలు నూలు వడికినను వస్త్రములు నేయుపని పురుషులు నేయవలసినదే. దేశమున స్త్రీలందఱు నూలువడికి పురుషులందఱు వస్త్రములు నేసినఁ జాలును. పైయాక్షేపణ చేసిన వారు ఏమియు చేయలేనివారు. వస్త్రములు నేయగలవారికి నూలువడుకుట అతిసులభము. ఇదికాక స్వరాజ్యము సాధించుటకు సాధ్యముగా చెప్పబడినప్పుడు ఆపని అందఱుజేయవలసినదే. దేశమునందు నెమ్మదికలిగి ప్రజలు షేమముగానున్నప్పుడు వృత్తి భేదములు నిర్ణయంపవలయును. దేశము స్వరాజ్యవిహీనమై నానాటికిఁజేయుచుండ దేశక్షేమార్థమై అందఱును పాటుపడవలయును. ద్రోణాచార్యులు మొదలగు బ్రాహ్మణులు సమయము వచ్చినప్పుడు యుద్ధము నేసిరి. పరశురాముఁడు బ్రాహ్మణుడయ్యు షాత్రధర్మమువలంబించెను. సత్యభామ యుద్ధమునేయలేదా? సుభద్ర అర్జునునకు సారథ్యము చేయవలసివచ్చెను. ఇదియ ఆపద్ధర్మము. ఇప్పుడు మనదేశము ఆపదలోనున్నది. కాబట్టి మనమవలంబించవలసినధర్మము ఆపద్ధర్మము.

“సర్వధర్మాక్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణంప్రజి అహం త్యాసర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మామహః॥”

అర్జునుఁడు సకలధర్మములను విని కలతపడి యేమియు లేక విష్ణుఁడైయుండఁగా శ్రీకృష్ణుఁడు అతనితో “ధర్మాధర్మనిచారము నీకక్కరలేదు. సకల ధర్మములకు విడిది నన్ను శరణుపొందుము. దుఃఖంపకుము, నేను నిన్ను సకలపాపమునుండి కాపాడెదను” అనిచెప్పెను. అట్లేయిప్పుడీదేశము లందఱును పృథా చర్మలను మాని, ధర్మాధర్మ విచారము నుడిగి, గాంధీమహాత్ముల నాయకత్వ మంగీరించి వారు సిద్ధాంతీకరించిన పద్ధతుల ననుష్ఠించిన సకలవ్యవసరికమించి ధన్యులగుదురు. ఇదియ మనకిప్పుడవశ్యకమైనదైత్యము. ఇదియ మనకు పరమధర్మము.

ఇదికాక ప్రతిసంవత్సరమును ఆరువదికోట్ల రూపాయలు వెలగల వస్త్రములు ఇంగ్లండునుండి ఈదేశమున విక్రయంపఁబడుచున్నవి. అనగా వస్త్రములవలన ఆరువదికోట్ల రూపాయలు ఈదేశమునుండి ఇంగ్లండుకు పోవుచున్నవి. ప్రభుత్వము మనవైనయెడల వస్త్రములు అన్యదేశమునుండి ఇచ్చుటికి రాకుండఁ జేయవచ్చును. అట్లుచేసియుండుము. అప్పుడు విధిలేక మనదేశములోనే వస్త్రములు ఉత్పత్తి చేయవలసివచ్చును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వారు ఇంగ్లీషువారు కాబట్టి అట్లుచేయుట వారి దేశమునకు హానికరము. ఇట్లు సంవత్సరమునకు వస్త్రముల మూలముననే ఆరువదికోట్ల ఇంగ్లండునకు పోవుచుండ దేశము నానాటికి దారివృద్ధిభూయిష్ట మగుచున్నది. ఇతరవస్తువులవలన నెంతపోవుచున్నదో పరగణించిన గర్హనిర్భేదమగును. ఈదేశమునుండి ఇంగ్లండునకు ఒకస్వర్ణప్రవాహము ఎడతెగకపాలుచున్నది. ఈస్వర్ణప్రవాహము నడ్డగించుటయే స్వరాజ్యముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఖద్దర్ ప్రచారము కొనసాగెనేని ఈ స్వర్ణప్రవాహము సగమువఱకు సన్నగిల్లును.

ఖద్దర్ వర్తకము నేయుట ఖద్దర్ సిద్ధాంత తత్వమునకు భంగకరము. స్వదేశీయత ప్రారంభించినప్పుడు విదేశీయులతో ఇచ్చుట చేతితోనేసిన వస్త్రములతో తృప్తిపొందుచుంటిమి. పిమ్మట గాంధీమహాత్ముల సిద్ధాంతమువలన చేతితోవడికిన నూలుతో చేయబడినవస్త్రములు ఉపయోగింపవలయునని ప్రతిష్ఠాపింపబడినది. దీనికి తుదఖద్దర్ అనిపేరు. ఐన ఖద్దర్ సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వము ఖద్దర్ ధరించుటమాత్రమే కాదు. ఖద్దర్ ఉత్పత్తిచేయవలయును. స్వయంకృషివలన ఉత్పన్నమైన ఖద్దర్ పరిశుద్ధఖద్దర్ అని చెప్పవచ్చును. ఏలన ఖద్దర్ వర్తకమువలన ఖద్దర్ సిద్ధాంతమునకు భంగముకలుగును. ఎంత దేశభక్తుఁడైనను ఎవఁడుకాని వర్తకము ప్రారంభింపఁగానే ధనాశాపరపంపడగును.

అంత విదేశీయులు ఖద్దర్ తో మిత్రమును నేయఁబడును. అదియొక లోపము. ఇదికాక ఖద్దర్ సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వము ప్రతిమనజుడగు తనకు కావలసిన వస్త్రములను స్వయంకృషివలన ఉత్పత్తి చేయవలయుననియే కాని ఖద్దర్ ధరింపవలసినవని మాత్రమేకాదు. అట్లు ప్రతిమనజుఁడును నూలువడికిన గాని దేశముకు కావలసినంత వస్త్రములు ఉత్పత్తి కానేరవు. ఇదికాక స్వయంకృషివలనగలుగు అనందము అనుభవించిన వానికే తెలియును. స్వయంకృషివలన ఉత్పత్తికాబడిన ఆహారమువలన ఆరోగ్యమును, బలమును, నత్పత్తియు,

అనందమును గలుగును. మనము స్వంతముగా ఉత్పత్తిచేసిన కూరగాయలు రుచించినట్లు బహుసంఖ్యాని తెచ్చిన కూరగాయలు రుచించునా? స్వయంకృషియ సద్గుణాభివృద్ధికరము. స్వయంకృషి సంతోషదాయకము. స్వయంకృషియ స్వరాజ్యసాధనము. స్వయంకృషివలన గలిగిన స్వరాజ్యమే కాశ్యతము. స్వయంకృషియ పర్యక్రేయస్కరము.

“ఆత్మస్వా వాత్మకో బంధుః ఆత్మే నరీపురాత్మనః.” ఖద్దర్ నాలుగుజనులకు కావలసిన నూలువడుకుటకు నాలుగుమానములు పట్టుననియు దీనికి మాటుగా కూలికిపోయిన యెడల నాలుగుమానములలో ఇరువదిగజములు వస్త్రము కొనవచ్చుననియు ఒకయాక్షేపణ. స్వాతంత్ర్యమును గోలుపోయి కూలికిపోవుటవలన ఇన్నూరుగజములు వచ్చినను ఏమిప్రయోజనము. ఇదికాక విదేశీవస్త్రము మూడుమానములోనే చినిగిపోవును. ఖద్దరన్నతో రెండుసంవత్సరములకు అధికముగానే యుండును. ఖద్దర్ దృఢముగా నుండును; దేహదార్ద్రమును నృత్తి నేయును. మనభూర్యులట్టి వస్త్రములను ధరించిన జ్ఞానమెప్పుడు మనకు కలిగెనో అప్పుడే మనదేహ దార్ద్రల్యమును చూచి మనకు సిగ్గు కలుగవలయును. అంతమనము దేహబలము నభివృద్ధి నేసికొనుటకు పూనుకొందుము.

ఇదికాక ఖద్దర్ దేశభక్తి నూచము దేశసేవా చిహ్నము; బాహ్యచిహ్నము ధరించుటవలన కొంతవఱకు ఆత స్వత్వము కూడ మారును. ఇంగ్లీషువారి వలె ఉడుపులు ధరింపఁగానే ఇంగ్లీషు పద్ధతులు ఆప్రయత్నముగానే మనకలవడునట్లు, ఖద్దర్ ధరింపగానే విదేశీవస్తువులయందలి యభివచి తనంతటతానే తగ్గును. స్వయంకృషివలన గలిగిన వస్త్రములు కొంతకాలము ధరింపఁగానే మనకు కావలసిన ఐశుర్యపుల్లియు మనమే ఉత్పత్తిచేయవలయునని యుత్సాహమును, మనము ఉత్పత్తిచేయలేని వస్తువులు మన ముపయోగింపఁబడదను నిష్ఠయును గలుగును. ఖద్దరు సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వమును సమగ్రముగా విధింపట సామాన్యులకు సాధ్యముకాదు. దానిని గ్రహించిన వారు విడువజాలరు. దానిని స్వావభవముచేతనే సంపూర్ణముగా గ్రహింపనగు.

మఱియు ఇప్పుడు ఐరోపాఖండములో ప్రతిదేశమునందును విశేషముగా యంత్రకాలలు వేసఁజేసి పెరిగియున్నవి. ఈయంత్రములు ప్రతి దినము రాసులు రాసులుగా వస్త్రములు మొదలగు వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుచున్నవి. యూరోపువారు ఈ వస్తువులను ఆసియా ఖండములోను, ఆఫ్రికా ఖండములోను అమ్మనవలయును. ఇట్టివి ఐరోపామహాసంగ్రామమున కిదియ ముఖ్యకారణము. ఐరోపావారు ఇతరదేశములను పాలించుటకు ఇదియ ముఖ్యోద్దేశము. ఇప్పుడు మన దేశము నింగ్లీషువారు విడువలేకుండుట కిదియ ముఖ్యకారణము. ఇచ్చటివస్త్రములు, పాతకాలలోని గ్రంథములు, మనకు కావలసిన ఆహారము లేవ్ ఇతరసకల పదార్థములు విశేషముగా ఇంగ్లండు మున్నగు చోట్లనుండి వచ్చుచున్నవి. కాబట్టి మనము మనోదార్థ్యమున పహించి నిష్ఠాపరులమై విదేశీవస్తుబహిష్కారము గావించితిమేని తక్షణమే స్వరాజ్యసంపన్నుల మగుమును. కాబట్టి ఖద్దర్ సిద్ధాంత మామూలాగ్రము పరీక్షించియే మహాత్ములు దానివిషయమై ఇంత శ్రద్ధవహించియున్నారు.

ఐన ఖద్దర్ ప్రచారము సమగ్రముగా కొనసాగినను స్వరాజ్యము కలుగునా? అని కొందఱు అడుగుచున్నారు. ఈప్రశ్న ఇప్పుడడుగదగినదికాదు. ఖద్దర్ ప్రచారము సమగ్రముగా కొనసాగినయెడల ప్రభుత్వమువారు మన మనోదార్థ్యమును, బుద్ధిబలమును, ఏకనిష్ఠాగరిష్టత్వమును, చూచి దీర్ఘదృష్టితో సగౌరవముగా రాజ్యమును మన కప్పగించినను అప్పగింపవచ్చును. ఖద్దర్ ఒకటియే స్వరాజ్యసాధనమని ఎవరును చెప్పటలేదు. అది మొదటిసాధనము; స్వరాజ్యసోపానమున కది మొదటి మెట్టు.

రంగాచార్య సరస్వతి.

బర్మాలో అమెరికనులను కొట్టుట ఇండియా దొరతనము వారు అమెరికను కాంఘలు జెనరలుకు పంపినతంతి:—

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 15:— బర్మాలోయిదరు అమెరికనులు కొట్టుబడిరని వినుటకెంతయు విచారించుచున్నామని కలకత్తాలో నున్న అమెరికను కాంఘలు జెనరలు జెంకింస్కు గారికి యిండియా దొరతనమువారు తంతునెరిరి. బర్మాప్రభుత్వమువారికి దానిని గురించి వివరములను పంపవలసినవని యిండియా దొరతనము వారడిగిరి. ఈలోగా యిట్టిసంగతి జరిగినందుకు తామువిచారించుచున్నామని యిండియాలోవలె బర్మాలోపూడ అమెరికనులను రక్షించుటకు తగినపదుపాయములు చేయబడునని ఆర్జింగు అమెరికను కాంఘలుజెనరలు తనప్రభుత్వమువారికి నమృతముగా తెలియజేసినయెడల యిండియా ప్రభుత్వమువారు సంతసింతురు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 16-వ తేది గురువారము

(1) ఖాన్దములు

చనియలు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0		
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0		
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16-8-0 17-0-0		
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0		
నువ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0		

(2) షవ్వధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0		
సెనగలు ,, డిటా ,, 12-8-0 13-0-0		
పెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0		
మినుములు ,, డిటా ,, 13-0-0 16-0-0		
ఉలములు ర 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0		

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0		
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,, 65-0-0 68-0-0		
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 60-0 62-0-0		
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మి.ఎ.నూనె 150		
అముదమునూనె బా 1-కి రు 190 0 0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 200-0-0 205-0-0		
వూరపసుపు ,, రు 125-0-0 130-0-0		
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120-0-0 133-0-0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50		
కాకా పాస్తాపాయకట్టు ,, రు 60, 70		
చెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 60-0-0		
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 49-0-0		

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ రు 82-0-0 88-0-0		
చురం ,, 82-0-0 88-0-0		
రవుండు ,, 82-0 0 86-0-0		

(6) లోహములు

చండి 100 కులంకు రు 78-0-0 81-0-0		
బంగారము, కులము 1-కి రు 23-8-0 24-0-0		
చవరను 1-కి ,, 15-2-9		
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265-0-0 272-0-0		
రాగి డిటా రు 80-0-0 305-0-0		
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 88-4-0 88-12-0		

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణుడు 20 డి.గ్రీసు రు 75-0-0		
తొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా ,,		

(8) దూది

బొండా చెట్టు బాదం 1-కి రు 820-0-0		
-----------------------------------	--	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9-10-0		
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8-6-0		
పుట్టూరు తేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0		
అపూమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9-8-0		
డిటా నెం 14 డిటా రు 10-2-0		
నూగయేనుగ నెం 20 రు 11-13-0		
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0		
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను రు 15-12-0		
గోకాకు నెం 12½ రు 9-15-0		
వడ్డాక్ నెం 24½ రు 12-2-0		
14½ క్విల క్ పడి రు 9-14-0		

రంగూను సెంట్రలు జెయిలు వ్యవహారములు

రంగూను, అక్టోబరు 15:—నేడు చేసిన విచారణలన రంగూను సెంట్రలు జయిలులో పరిశీలకు లభివృద్ధి సాందతద నియం, మామూలు ప్రకారముగా జరిగిపోవు చున్నదనియు, తెలియుచున్నది. కయిటిలు వాసినారి జెయిలులో నుండి మామూలుగా పని ప్రారంభించిరి. (అ. వె.)

జాబులు

బెజవాడ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద కళాశాలా ద్వితీయవార్షికోత్సవావహ్వనము:—స్వస్తిశ్రీ రక్తాక్షి నామ సంకీర్తన ఆశ్వియుజ బహుళ పంచమి, వృశ్చి (అక్టోబరు 18, 19) శని, ఆదివారములలో కళాశాల విద్యార్థి సంఘము వారు సబ్ జడ్జిగారైన సింగరాజు వెంకట నుబ్బారావు పంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద, కళాశాలా ద్వితీయవార్షికోత్సవమును విశ్వరూపురమందిరమున జరిపెదరు.

కార్యానుక్రమణిక.

18-10-24 శనివారం ఉదయం 8 గం|| ధన్వంతరీపూజ. (కళాశాల భవనమున) సాయంత్రం 4 గం|| ఉత్సవము. (కళాశాలనుండి) 19-10-24 ఆదివారం ఉదయం 8 గం|| ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము. సాయంత్రం 5 గం|| సభ.

అధ్యక్షకోపన్యాసము, వార్షిక నివేదనము, ఉపన్యాసములు సంగీతము.

నోరీ రామశాస్త్రి,

ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షుడు,

విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షుడు.

కమ్యునిస్టు వనతిగృహము, గుంటూరు

భూరి విరాళము

మ-రా-రా-శ్రీ చిలుమామిళ్ల భానుప్రసాద్ నాయుడు గారి ధర్మపత్ని చిలుమామిళ్ల రాధాబాయిమ్మగారు వారితల్లి శ్రీ శ్రీమల్లెన శ్రీ కాళుమూరి లక్ష్మీదేవమ్మగారు చేసిన ధర్మమును 1928 సంవత్సరము అగష్టు 18వ తారీఖున కమ్యునిస్టు వనతి గృహమునకు స్థిరపఱచుటయేగాక ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 24 వ తారీఖున కమ్యునిస్టు వనతిగృహ పోషణకై నరసరావుపేట తాలూకా తూబాడు గ్రామములోని 20 (ఇ టువది) యొకరముల మెట్టు భూమినిగూడ ధర్మముగనొసగిన చెప్పటకు చాల సంతోషముగ నున్నది. ఈ దానమును కాశ్య తముగ నిలుపదలచి మ-రా-రా-శ్రీ భానుప్రసాద్ నాయుడు, లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాద్ గారు చేసిన నిరంతర కృషి పేమెన్నటికి మణువజాలము. సర్వదాకృతజ్ఞులమైయుం దుము. కమ్యునిస్టు సంఘముందుండు శ్రీ పురుషులకు యీ దానములు ఆదర్శప్రాయముగనుండుగాక యని కోరెదను. దయా భంధుండు పరమేశ్వరుండు సాంఘికమహాశయిలకు విశాల హృదయములను, ఉదార నుజులులను నొసగుగాక యని ప్రార్థిం చెదము.

దుర్గిరాల

11-10-24

జంపాల సాంబయ్య.

రాజమహేంద్రవరము.

దేవీనవరాత్ర మహోత్సవము

ఈపురమునఁ బురవాసుల ప్రోత్సాహమున భజనసమాజము వారిచే దేవీనవరాత్రములు మహావైభవముగా బయపఁబడెను. 4-10-24 తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మశ్రీ కొంపెల్లనూర్యనారాయణ సర్వతోముఖ మహాయాజులుగారు, నాచూరి లక్ష్మణాచార్యులుగారును గన్నవరపు నూర్యనారాయణాచార్యులు ఘనాపాతీగా, జటాజుట భొంపెల్ల నుబ్బారావుగారును స్వస్తిచెప్పి గభీరుల నానందపరవశులం గావించిరి. శ్రీసంస్కృతిపాఠశాలావిద్యార్థులు ప్రతిదినమును దేవీ పన్నీధామమున వేదపారాయణము కాస్తార్థములను గావించి సమాజమువారి కమితోత్సాహమును గలిగించిరి. మంగళవారము సాయంత్రము విద్యార్థుల స్వస్తివాక్య పురస్కరముగా భజనసంఘములలో నూరేగింపు గావించుటయెడను. 8-10-24 తేదీని బ్రాహ్మణులకును తదితరులకును నాలుగైదు వందలమంది వీడనాదలకు మృష్టాన్నము పెట్టుటయెడను. (పురవాసి)

గుమ్మలూరు-కృష్ణాజిల్లా

(ఒకవిలేఖరి)

ది. 8-10-24 తేదీని జయప్రదముగా జరుపబడెను. శ్రీ రామాలయమున సహస్రనామ కుంకుమపూజ చేయించి, సాయంత్రం 6 గంటలకు మహాత్ముని పటమును పల్లకిలోనుంచి గ్రామమంతయును స్వరాజ్యవత్కాయుతులైన బాలభటులతో మంగళవాద్యములతో గాంధీమహాత్మునకు జై అనెడు హర్ష ఘనము మిన్నముట్ట పురవారీచణులు ప్రతియొంటిదగ్గరను మంగళహారతులీప్య పల్లకిలో మహాత్ముడెదుట హరతికర్పూర పు జ్యోతి తేదీవ్యమానముగా ప్రకాశింప ఆబాలవృద్ధులు ను

హాత్ముని పల్లకివెంట ననుసరింప రాత్రి పదిఘంటలవరకును మహాత్మాహమ్మతో నుత్సవము జరిపి తిరిగి రామకోవలదగ్గర సమావేశమై స్వస్తివాచకములతో మహాత్మునిపటమును రామకోవెలలో నుంచబడెను. తదనంతరము కచ్చినజనులందరకును ఘన హారములు ప్రసాదమును నొసంగబడెను. ఇదివరలోనే యీ గ్రామములెల్లరును పూర్తియగు అభిమానముతో కద్దరు ధరించుచున్నారు. ఈ ఉత్సవమును జూచి రెట్టింపు ఉత్సాహముతో కద్దరుధరింప నిశ్చయించిరి.

తిమో! తిమింగలపూ!!

గత 28 వ తేదీనవేళ్ళి తుపానులు కృష్ణాజిల్లా దివితాలూకాలో “గుల్లలమోద లైలువకాసు”కు రెండుఫర్లాంగల దూరమున సముద్రములో ఒక పెద్దవింత వచ్చు కొట్టుకొనివచ్చి పట్టి పడి. దానిని జాలరులు దిబ్బవేళినట్లు భావించిరి. కాని సమీపించి పరిశీలించగా అది ఒక సముద్రజంతువని నిర్ణయించుకొనిరి. దానిపొడవు 45 గజములు. 6 గి||ల లోతుగల నీటిలో వుండియు నీటిమట్టుచునకు పైన గ 5 లు కనుపట్టుచున్నది. దీని నెడల్పు కొలుచుటకు వలసపడెను. దీనిదంతములు 2 అడుగులు వలయుముగలిగి 4 అడుగులు బారుగలిగియున్నది. తల నీటిలో పాతుకొని యుండుటచే, కన్నువలయ మెంత యుండునో నిర్ణయించుటకు నీలులేదు. ఆ గ్రామములు యీవిషయము కృష్ణా కలెక్టరువారికి తెలిసి నందిరి. అందుమీద శ్రీ కృష్ణా జోర్డు ఆఫీసు వచ్చి కొయించుచున్నట్లు యిటీవల తెలియ వచ్చినది. శ్రావ్య విశేషముగా కారుచున్నది. ఇదివర కింత పెద్దదేస ఏయూజియములోను లేదని వదంతిప్రబలినది. జనులు అనేకులు దూరదేశములనుండి వ్యయప్రయాసలకోర్చి వచ్చి వింతగా చూచి పోవుచున్నారు. మచిలీపట్నములోని “చేపకన్ను ద్వారము” శిథిలస్థితిలో వున్నందున తిరిగి ఆపేరును సార్థకముచేయుటకై దైవానుగ్రహమున వచ్చినట్లుతో చెడిని. అవనిగడ్డ.

సూదేశలి వెంకయ్య.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ. పితాపురం

6.10.24 తేదీన పెద్దాపురంకళావంత సంఘసోదరులు ముదరాసు వాస్తవ్యులగు శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారి లో కలిసి మాపురమునకు వచ్చి “బండారి కుడర్పనంగారి” గృహమున దొక సభకావిధిచి. యీసభకు యీపుర కళావంతులందురు విచ్చేసి సభ జనుప్రదముగాజరిపిరి. యీసభకు పెద్దాపురం వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత గార్లంక సత్యనారాయణ గారున్నూ, తదితర సోదరిసోదరులున్నూ యీ సంఘసంస్కరణ విషయమై యువసన్మసిండు ముదరాసుపురములో శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు స్థాపించిన హిందూయూవతీ శరణాలయమునకు హిందూయూవతీపత్రికకును, తనవిధములు సహాయముచేయుమని సభికులను ప్రార్థించిరి. తదనంతమున యీపుర కళావంతులను హెచ్చరించుచు అధ్యక్షులు యీసంఘ సంస్కరణ విషయమై గాంధీజీపన్యాస మొసంగిరి. వై యువసన్మసిండుచే కలిగిన విరక్తిచే శ్రీమతి సరిచే చంద్రకాంతమ్మగారు మువై రాజమ్మగారు తమ వృత్తివిధవి మదరాసు హిందూశరణాలయమునకు వెళ్లుటకు సిద్ధముగా నున్నామని వాగ్దానము చేసిరి. ఈక్రింద నుదహరింపబడిన శ్రీపురుషులు తమకుమార్తెలకు వివాహములు చేసెదమనియు యిట్లుపెనుండి పిల్లలను పెంచమనియు వాగ్దానము చేసిరి. 1. శ్రీమతి సరిచే చంద్రకాంతమ్మగారు 2. శ్రీమతి పెండ్తాల సత్తిరాజుగారు 3. శ్రీమతి దువ్వా సూరే కాంతమ్మగారు (యీమె యిట్లుపెనుండి పిల్లలను నాట్యములు చేపననిరి) 4. శ్రీమతి సరిచే రాజరత్నంగారు. 5. శ్రీయుత నాయుడు సత్తిరాజుగారు 6. శ్రీయుత పెండ్తాల బుచ్చయ్య గారు తదనంతరమున అధ్యక్షులకును శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారికిని ఉపన్యాసకులకును వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

చెన్నపురి శాసనసభ

అధికారతరఫావల విల్లులు

వరదలచే నష్టపడిన ప్రజలకు ప్రభుత్వసహాయము

మద్రాసుజిల్లా మునిసిపల్ సంఘములచట్టము

శాసనసభ నిన్న ఫలహారాంతరము 2-30 గం|| సమావేశమైనది. అధికార విల్లులపై చర్చ జరిగెను. ఎన్. సత్యమా...

మునిసిపల్ సరిహద్దులలో పశుపక్ష జంతువులను చంపిండ్లు విల్లుయొక్క ఉద్దేశము. విల్లు ఉపపాదించిన విదవ ధీనియందు...

1919 సం|| మదరాసు పట్టణపురపాలక

చట్టముపై సభరణ

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు ఉపపాదించుచు విల్లు నుడివెరి:—

చట్టముపై సభరణ సుపాదించుటకు సభవారి అనుజ్ఞ కోరుచున్నాను. స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖా మంత్రిగారున్న...

రా|| బి|| డాక్టరు సి. నరేశముదలియ్యగారు సభరణ బలపరచుచు నిట్లునుడివెరి:—

నేను మదరాసు పురపాలకసంఘసభ్యుడనుగను, ఆరోగ్యసంఘాధ్యక్షునిగను పనిచేయుటవలన ఈపట్టణమందలి ఆరోగ్యవిధులను తెలిసి ఉపపాదనను బలపరచుచున్నాను. స్వచ్ఛమగునీరు ప్రజలకు లభింపజేయుట మనవిధి. అపరిశుద్ధమగు జలపానమువలననే జను లనేకరోగములకు పాల్పడుచున్నారు. కార్పొరేషనులో ఆరోగ్య ప్రచార విధానములను సాగించినాము. కాని సరియగు నీటిని అందజేయక ప్రచారము సరిపెన ఉపయోగమేమి? అట్టిచో ఆరోగ్యసంఘమువారి ప్రయత్నములు, బోధన లన్నియు నిరుపయోగములగును. మరియొక మహమ్మదీయులు నివసించు స్థలములందు వారికి ఘోషపద్ధతి గాన రాత్రులందే నీటిని పట్టుకొని నిలువజేసి కొనెదరు. కొన్ని రుతువులందు మనము 10 గంటలకే పంపులు కట్టివేయుదుము. అట్టియెడ వారికి నీరెటుల లభింపగలదు? పంపులలో నీరు పూర్తిగ వచ్చుచున్నను ఎంతుల ప్రకారము నీరు పట్టుకొనెదరు గాని వారివారి వంతుకొరకు కొన్నిగంటలవరకు సరిక్షింపవలసి యుండను. ప్రజాసామాన్యము చట్టమును అర్థము జేసికొనజాలరు.

ప్రస్తుతము పట్టణమునకు వలసినంత నీరులేదని ప్రభుత్వమువారు తలచినపక్షమన ఇతరవిధములైన నీటి సరఫరా విధానములను కనిపెట్టవచ్చును. తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును (రెవెలను) హెచ్చించవలసివదిగ ప్రభుత్వమువారి ననేక పర్యాయములు ప్రార్థించియుంటిమి. ఋణమును కాంక్షను చేయువలసినట్లును కోరితిమి. పట్టణమందలి పిస్తారసౌకర్యము కొరకు ప్రభుత్వమువారు మరయొకతటాకము త్రవ్వనగును. మీటర్లపై వెచ్చింపబడు లక్షలరూప్యములు నీటిసరఫరాకు సహజవిధానమువలన గుర్తుపట్టబడిన పద్ధినియోగముగను, కాజిట్టి ప్రభుత్వమువారు పట్టణసౌకర్యమై దీని నంగీకరించి ఋణములను పెంపగునట్లు ప్రార్థించుచున్నాను.

పి. యల్. మారుగారు, ప్రభుత్వమువారు ఉపపాదన వాతేషించుట లేదనియు, తాము కొంతకాలము కార్పొరేషను అధ్యక్ష పదవియందుండినయనభవముచే నీటిసరఫరా వృద్ధిచేయుటనులభ సాధ్యముగాదనియు, ప్రస్తుతమున్న నీటివసతులు పట్టణ సౌకర్యములకు సరిపోవునట్లు ఏర్పరచబడినవనియు అంతకు మించి నీటిసరఫరా అధికము చేయుట అసంభవమని నుడివెరి. ఏ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు ఉపపాదనకు అభిప్రాయముతో తాము భేదించిరి. కార్పొరేషనువారు నీటి సరఫరాజేయు శ్రద్ధగలిగియున్న విధులయందే పంపుల స్థాపించి యుండవలసినది. రు 60 లు ఇంటిపన్ను చెల్లించునట్టివారలకు నీటిసరఫరా చేయుటకు కార్పొరేషనుకు అసంభవముగ తోచుచున్నది.

తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును (రెవెలను) హెచ్చించుటకు నేను సంపూర్ణముగ ఆతేషించుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారినిగూడ ఈవిషయమై మందలించుచున్నాను. చెంగల్ పట్టణజిల్లా ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించియున్న తాను ప్రజలయిట్లుండలను విచారించక రెడ్ హిల్సు తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును వృద్ధిచేయుట కేమాత్రమును అంగీకరించమని నుడివెరి. రెడ్ హిల్సుపైకు లిదివరకే నీరు లేదని తెలుపుకొనుచున్నారు. కార్పొరేషనువారు వారికి కలపెన్నేవనుల నిచ్చి వారికి ఇచ్చిందులు గలగకుండునట్లు జూడవలెను. నీటిసరఫరాకుగాను ఇతరవిధానము లేవియైన అవలంబించిన నాఆతేషణయేమియు లేదు.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు సభరణ ఉపపాదించబడుటకు ప్రభుత్వమువారేయూ తేషణయు లేక అంగీకరించినదియు, మూరుగారు అధ్యక్షుడుగ పనిచేసినందున మున్సిపల్ విషయములు బాగుగ తెలియగలవని వాదనీవిషయముపై మాట్లాడగొడితిని. రు 10 లు పైన అడ్డచెల్లించు గృహమునకు ఒకపంపు ఏర్పాటుజేసికొనుటకు హక్కుగలదు.

డాక్టరు యు. రామారావుగారు సభరణ బలపరచుచు నిట్లు నుడివెరి:—సభరణపై వ్యతిరేకముగ మాట్లాడినవారు మదరాసుయొక్క ఆరోగ్య పరిస్థితులను గమనించి యుండలేదు. నేను రెండు సంవత్సరములనుండి ఈపట్టణమందు నివసించుచున్నాను. నాయనభవమును బట్టి వీధివారలకు నివసించుటకు అనుకూలమైన గృహములును, ధరించుటకు వస్త్రములును చివరకు త్రాగుటకు నిర్మలజలమును లేక యున్నారు.

అంటువ్యాధులు, కలరాగాని, అతిమాత్రములు మొదలగు వ్యాధులు ఎల్లప్పుడూ వీధులకుంబయలులలో ఆరంభించుచు చెడునీటిని గ్రోలుటవలన జాడ్యములకు లోనగు చున్నారు. మరణసంఖ్య ఈపట్టణమందు ప్రతిసంవత్సరమును వృద్ధిగాంచుచున్నది. ఇదియంతయు సరియైన నీటిసరఫరా లేని లోపము.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదనను ప్రభుత్వమువారు ఆతేషించినదియు, రెండుసంవత్సరముల నుండి సరియగు వర్షములు లేనందున నీటికరవు ఏర్పడినదనియు, ఇతరవిధములైన నీటిసరఫరాకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధులై యున్నారుగాని కంపెన్ నేషన్ విషయము చాలక్లిష్ట సమస్యలనియు, ప్రభుత్వమువారు మదరాసు పురపాలకసంఘమునకు గ్రాంటు నొసంగిన ఇతరపురపాలకసంఘము లన్నియు, ప్రక్షింయవని నుడివెరి.

వెంకటాచలం శెట్టిగారు ప్రతికూలవాదనలకు సమాధానమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు తటాకముయొక్క నీటి పట్టుము హెచ్చించిన రు 27,000 లు కార్పొరేషనువారి సంగననట్లు అంగీకరించితిమనియు, చెంగల్ పట్టణ ప్రాతినిధి ఈ విషయము తెలుంగగోరిరి.

గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు తాను మదరాసు నివాసియైయుండి ఉపపాదన నంగీకరించుచున్నాననియు నీటిసరఫరా వృద్ధిగాబడుటకు తనకు సంపూర్ణఅభిలాష గలదనియు ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి కార్పొరేషనువారికి చెంగల్ పట్టణజిల్లా రైతులకు వ్యవహారము జరుగుచున్నదనిరి.

పిమ్మట ఉపపాదన వోటుకు చెట్టుబడి సభ్యులచే అంగీకరింపబడినది.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు విల్లును సెలెక్షుకమిట్టి వారికి పంపున ట్లుపపాదించిరి. కమిటీసభ్యులుగ గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు (అధ్యక్షులు) పి. యల్. మారు, గౌ. అడ్వొకేటు జనరలు. గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, రా|| బి|| డాక్టరు. సి. నరేశముదలియ్యగారు, యాచ్య ఆర్. రా|| సా|| డా|| యు. రామారావు, మూసానేటు, ఆర్. శ్రీనివాసన్, ఏ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు, సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారులు.

ఉపపాదన ఆమోదింపబడినది.

తారవాడు మ్యూజింగ్ మెంటుబిల్లు

ను కె. ప్రభాకర తంపన్ గారు రుపపాదించబడుటకు సభవారి అంగీకారమును గోరిరి.

కారవానులయొక్క యధికారములను క్రమముగ నిర్వహించి క్రమనియమములకు లోబరచి తారవాడులను క్రమపద్ధతిలో నుంచుటయు విల్లు ముఖ్యోద్దేశము.

విల్లు ప్రవేశకెట్టుట కంగీకరింపబడినది.

వరదబాధితులకు సహాయము

సి. గోపాలవినాయకగారు వరదలవలన కష్టనష్టములకు పాలైన జిల్లాలప్రజల సహాయార్థమై ధనమును గొలుచు క్రింది ఉపపాదనను చదివెరి.

“ఈరాజధానియందు, వరదలవలనను, భూకంపములవలనను నష్టమునకులోనయి బాధితులైన ఆయాజిల్లాల ప్రజలకు పుశ్చిర్మార్గాసౌకర్యములకొరకై ప్రభుత్వమువారు చాలినంత ధనమును కాంక్షనుచేసి ఆయాస్థలములందును స్థానికఅసభికార ప్రతినిధిసంఘముల సహాయముచే ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులద్వారా ధనమునుతగురీతిని పంచియిచ్చునట్లు ఈశాసనసభ వారు సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

పెదప నిట్లుమాట్లాడిరి. గతజూలైమాసమునందు ఆపరిమిత మగువానలుగలిగి కాజేరీమొదలగునదులు పొంగి వరదలుగలిగి మలబారుమొదలగు దక్షిణప్రాంతములందు జనులకెట్టిసంకటములు గలిగించెనో ఈసభవారందరెరింగియే యుండును. రైలుమార్గములు, తండ్రిస్తంభములు, వారధులు అనేకస్థలములందు వరదలచే కొట్టుకొనిపోయినవి. ప్రజలు వసించెడి గృహములుసాగు చేసికొనుపాలములు వరదలవలన నిర్మూలము చేయబడి ప్రజలకపారనష్టము వాటిల్లినది. మాయవరము, కుంభకోణము, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి మొదలగు జిల్లాలయందు భూములన్నియు అడుగు చేనింపబడి, ఇసుక చేవిదారడుగుల ఎత్తునకు పూడినవి. ఈఇసుక తీసివేయుటకుమాత్రమే కమిషనరు రిపోర్టునుబట్టి 60 లక్షల రూప్యములు గా యున్నది. తిరుచినాపల్లి జిల్లాయందే 15 కేలయకరములభూమి అడుగు చేరుకొనినట్లు అధికారతరఫావల తెలుపుచున్నవి. పైజిల్లాలయందు భూములు అధికముగ వీధరైతులకు జెందియున్నవి. ఇట్టిపరిస్థితులయందు ప్రభుత్వమువారు ముందుకువచ్చి ఉదారమనస్కులై ప్రజలకు సహాయము చేయుట వారివిధయై యున్నది. బాధనొందినప్రజలు తిరిగి గృహముల నిర్మించుకొనిజీవనోపాధి గలుగజేసికొనవలయును. అదియంతయు ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చురుణములపై నాధారపడియున్నది. కేంద్రప్రభుత్వమువారు అనుమతించిన రిరీ లక్షలరూప్యములఋణము చాలదు. ఈవిషయమై ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులు, డివిజన్ ఉద్యోగులు ప్రత్యేకప్రశంసకును, జనులశ్రద్ధ తీకును పాత్రులైయున్నారు.

ఆర్. శ్రీనివాసన్ గారు ఉపపాదన బలపరచుచు తాను వరదలచే నష్టము నొందిన జిల్లాలనుండి ప్రతినీధిగ వచ్చితిని నీయు అచ్చటి ప్రజలకష్టము లపరిమితముగ నున్నవనియు రాజధానియందలి అనేక అసభికార సంఘములు చాల ప్రశంసనీయుమగు సహాయము గావించెననియు, ఐనను ప్రభుత్వ సహాయములేనిది ఇతరుల సహాయము చాలదనియు, భూములు గుర్తించుటకు వీలులేనట్లు అడుగు చే నింపబడినవనియు, ఒక్కొక్కయకరమునకు అడుగు తీయుటకు దాదాపు నాలుగైదు వందలరూప్యములు గావలెననియు, వీడలు తిండి, గుడ్డ, నివాసము లేక అల్లాడుచున్నారనియు అట్టి పరిస్థితులను ఎదుర్కొని ప్రజల సుధరించుటకు ప్రభుత్వము పూనుకొనవలెననియు తెలిపెరి.

ఒక సభరణ

యమ్. ఆర్. సేతురత్నం అయ్యగారు ప్రైవేటుపాదన ఒక భాగముగనుంచి మరిరెండుభాగము లీ క్రిందివిధముగ నుపపాదించిరి.

(1) అడుగుచే నింపబడి వ్యవసాయమునకు అనర్హముగ జేయబడినట్టి భూములను తిరిగి సాగుకు తగినటుల జేయుటకు చెంటనే తగుచర్య పుచ్చుకొనుటకును, అటుల పాటుబడు భూస్వాములసహాయార్థమై వైవిధ్యవంశిధనమునుండి ఉచితముగ ధనసహాయము గావించుటకును లేక అవసరమగు స్థలములందు ప్రభుత్వమువారితరపుననే ప్రజల భూములందలి అడుగు, ఇసుక తీసివేయించుటయు.

(2) “మదరాసు ప్రభుత్వమువారే షామనిధినుండి ప్రత్యేకగ్రాంటురూపముననో, లేక రాష్ట్రనిధికి ఒకసంగి నటులనో వెచ్చింపబడిన వ్యయమునకై” రాష్ట్రీయ అధికపరిశ్చితులలో బడ్జెటు సముముగ నుండుటకుగాను హీనపక్షము. 100

గంధి పూజా నిధి

పాలకొండ, స్వరాజ్యభవనము

రాజాం		
దం	ప్రత్యక్ష భవనాగారు	రు 0 50
పు	గారావుగారు	0 40
మహమ్మదు హుస్సేనుసాహెబుగారు		0 40
అనుసోబా రామమూర్తి ఆచార్యులుగారు		0 40
కొండవల ఆప్పన్న భవనాగారు		0 40
బల్లెల అన్నయ్య కనాపతిగారు		0 40
మొత్తం		1 90

చీపురుపల్లి		
పశ్చిమభాగా వంకటవరసింహారావుగారు		1 00
వర్ధుల శివారామస్వామిగారు		1 00
సాలిగ్రామం లక్ష్మీనర్సింహంగారు		1 00
గు. భీమలింగంగారు		1 00
కలసురి సూర్యనారాయణ పంతులుగారు		1 00
మహేంద్రాడ కోడండరామస్వామిగారు		1 00
పులపాక రామదాసు పంతులుగారు		1 00
గుడ్లపల్లెటి జగన్నాథరావు పంతులుగారు		1 00
మాటూరు అప్పారావుగారు		1 00
సంకర చిలకయ్య శ్రీశ్రీగారు		1 00
బెండపూడి వరహానరసింహం పంతులుగారు		1 20
దాశరాజు అప్పారావు పంతులుగారు		1 00
భోగపురపు సత్యనారాయణమూర్తి పంతులుగారు		1 90
మూరి సత్యనారాయణ ముద్దిగారు		1 00
చీపురుపల్లి దేశభక్తులు		3 00
కాశీభట్ల నర్సింహం పంతులుగారు 2 వ దఫా		0 120
చీపురుపల్లి తిలక్దాసులు		7 40
మరపాక వెంకటరమణయ్యగారు		0 80
తాటూరు గౌతమేశ్వరరావు పంతులుగారు		0 80
కర్రా లక్ష్మీనారాయణగారు		0 40
దశగ్రంథాల బ్రహ్మకర్తాస్థానగారు		0 40
వేల్పుల శివారాంగారు		0 40
రాయప్రోలు అనంతపద్మనాభస్వామిగారు		0 40
మండూరి అప్పల నగంపంతులుగారు		0 20
మండా నారాయణగారు		0 20

వాగ్దానములు తెల్పినమొత్తం	27 15 0
యేలమంచిలి	

దేవులపల్లి సత్యనారాయణ పంతులుగారు	1 00
విజ్ఞాపురపు సుందరరావు పంతులుగారు	1 00
దేశభక్త	1 00
అయ్యగారి శంకరరావు పంతులుగారు	0 40

మొత్తం	3 40
--------	------

అంతామొత్తం వాగ్దానములు కలిపి	32 12 0
------------------------------	---------

గంధిదాసు కాళిదాసు కృష్ణమూర్తి పంతులు
తాలాకాదారు

* * *
రాజోబతాలాకా నూదరాడగ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములకు గంధిపూజానిధినిమొత్తం యేరుబండి బ్రహ్మసం దంగారి వివాహకాలమున రు 1-0-0 ని, యేరుబండి స్వామి గారు తమ మనుమని వివాహకాలమున రు 1.0-0 ని, కోట పల్లి శేషయ్యగారు 1-0-0 ని పూజానిధికి మొత్తం రు.0-0 లను సమర్పించుకొన్నారు. కాబట్టి పదమూడురూపాయలు మా కార్యాలయమున నున్నది.

నర్సాపూరు కాంగ్రెసు సెక్రటరీ

కరాచీ వాణిజ్యసంఘమున కొకేభవంతి
కరాచీ వాణిజ్యసంఘమున కొకేభవంతి కట్టుట నవం బరు నెలలో ప్రారంభింపబడును. గవర్నరు సర్ వెస్లీలింగ్ నుండి సెలవు నెలలో యచ్చటికి వచ్చినప్పుడు దీనికి శంభుత్వాపన చేయును.
(ఆ. (వె.)

శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

రసూలుకొండ రంపము మిల్లు

వి. సి. వెల్లింగ్డన్ గౌడరు:—
ప్ర:—రసూలుకొండ రంపము మిల్లునందు డెమరేజి మొత్తము రూ 486.6-0 నష్టము క్రింద గణంపబడెనా? ఇంత యెక్కువ నష్టము వచ్చుటకు కారణమేమి ఎవరు బాధ్యులు!
ఉ:—బరంపురం రైల్వేస్టేషనునంద యంత్రములను సరి యగుకాలమున పుచ్చుకొనకుండుటచే యీ డెమరేజి తగిలినది. రైల్వే అధికారులు ఆసామానులు దిండుటకు తగిన పరికరములను [కేసు] లేజులకుండిగాన, అమెత్తమును తిరిగి వాడుకు జేసిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమ ప్రశ్నోత్తరములు
ప్రకటనలు

శాసనసభ కార్యక్రమము, ప్రశ్నోత్తరములు గల ప్రకటనలను ప్రజలకు విరివిగా విక్రయింపరాదా యని పి. యస్. మార్తాండంపిళ్లెగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—అందు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

మదరాసు రికార్డు కచేరీ

మదరాసు రికార్డు కచేరీపనులు యేరితిగా జరుగుచున్నవి. వీనినిగూర్చి మదరాసులోగూడిన చరిత్రపరిశోధన సంఘ మువారు శిఫార్సులనుజేసిరా యని డా॥ పి. సుబ్బారాయణ గారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—కచేరీ మదరాసుకలెక్టరుగారి ఆధీనమునందున్నది. ఈ కచేరీయందు తగినవాని నొకని పరిశోధన జేయుటకు నియమింపవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని గోరవలసినదిగా యాసంఘమువారు శిఫార్సుజేసిరి. కాని అట్టి సమర్థతగల రికార్డుకీపరు దొరకునని ప్రభుత్వమువారుదలంపరు. ఈవిషయమున యింకను విచారింపచున్నారు.

లీని వేదికము

లీనివేదికనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి యేనుయిన సూచనలనంపి, దాని నమలు జరుపుటకు నలయు సమాచారమును సంపాదించవలెనని కోరి యుండిరా? ప్రభుత్వమువారు లేమిచర్య జీసికొనెదరు. శాసన సభను యావిషయమున సెన్నడైన సంప్రదించెదరా యని సత్య మూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—అట్టిసూచన లేమియు అందలేదు.

విశాఖపట్నం వైద్యకళాశాల

రా॥ బి॥ సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:—ప్ర:—

(1) విశాఖపట్నం వైద్యకళాశాలయందు విద్యార్థుల తేజశ్శయంకు హాజరు కావలసియున్నది? (2) వారు ఉదయం 8 గ నుండి సాయంకాలము 4 గ వరకు పనిచేయుటని యున్నదా? (3) వారికి భోజనఫలహారములు కవకాశ మున్నదా? (ప్రశ్నోత్తరము కలెక్టరుగారు తెల్పిరి).

ఉ॥ శరీరపరిశ్చేదము జేయవలసినవాడు 8 గం॥ యితర కోజుల 10 గం॥కు రావలెను. (2) మొదటిసంవత్సరము విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నం 1 గం॥ నుండి 2 గం॥ వరకు రెండవసంవత్సరము వారికి ఉదయం 10 గం॥ నుండి 11 లేక 12 గం॥ వరకు తీరుబడిగలవు. ఒకగది ప్రత్యేకముగ గలదు.

ఆస్పత్రులను ఆదివారమునాడు మూయుట

గవర్నరుమెంటు ఆస్పత్రులను ఆదివారమునాడు పూర్తి గను, యితరకోజుల సాయంకాలమునందు మూయుచుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించిరా? ఇట్లునర్చుటవలన ఫలితమునుగూర్చి స్థానికసంఘముల యభిప్రాయములను గోరియుండిరా? అని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—ఈవిషయమున క్రిందట సమాజేశమునందు నెం 504 ప్రశ్నకు తరువును జూడవలెను. స్థానికసంఘములను తమ యభిప్రాయముల దెలుపమని గోరియుండిరి.

నిమ్నజాతులను మద్యపానమునుండి మరల్చుట

ఆర్. వీరయ్యగారు:—బడగాలకు, యితర కొండ జాతులవారికిని నీలగిరియందు రైసెన్సుగల మద్యముల నేవియు విక్రయించగూడదని శాసించి, యాదురలవాటునుండి తప్పించి నట్లు నిమ్నజాతులనుగూడ తప్పించుటకు సూచనలుగలవా? లే కున్నచో వారి నేరితిగా సంరక్షింప నెంచిరా?

ఉ:—లేదు. వారిని పూర్తిగా మద్యపానమునుండి తప్పించుట కట్టిసూచనలులేవు.

గవర్నరుగారి మండిరమునకు ఖర్చు

రా. సా. యు. రామరావుగారు:—

ప్ర:—మదరాసులో ప్రభుత్వమండిరమునకు 1924-25 సంవత్సరమునందు. (1) మూలము మరమ్మత్తునకు (2) ప్రత్యేక మరమ్మత్తునకు (3) అభివృద్ధికిగాను యెంతవరకు ఖాయము చేయబడినది. (2) ఈ మరమ్మత్తుపనులకు యిష్టమునచ్చిన టెండరులకు, వారు కోరినప్రకారము కేటా నిర్ణయించి ఒకం గుచున్నారా? (3) మొదట నొకనికచ్చి, పిదప సగముపని జరుగుచుండగా కంట్రాక్టరుని తొలగించి వేరొకని కొన్నగిండుటకు కారణమేమి అని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—(1) 1 రూ 48,890. 2 రూ 12,360. 3. రూ 16,500 (2) ప్రభుత్వమండిరములపని ఎప్పుడును తక్కువ ధనమునగోరు టెండరునకే ఒప్పగింపబడును. ఆయనకుఒప్పగించిన పనిగాక, మధ్యను వేరొకపని చేయించవలసినపుడు ఆయన కొదురేట్లకే ఆపనిగూడ నొప్పగింపవలసినవచ్చెను. (3) ఆయన టెండరులగోరు పద్ధతినిగాక మూలము అంచనాపూరి నిర్ణయించుకొని పనిచేయుచుండ టెండరుల కీ మనవలెనని ఆజ్ఞవచ్చెను. అప్పుడు టెండరులు పిలువగా మొదటయన్నాయనకోరినరేటు చాలఅధికముగా నుండుటచే వేరొకని కిచ్చిజేసితిమి. ఆయన చేసినపనికి కొలతలుజూచి హాలించనావేసి ఆమోదనకై బంపబడెను.

డిప్యూటీ మేరీపుగారి నియామకము

డిప్యూటీ మేరీపు ఉద్యోగము నందు, న్యాయ శాస్త్రమునందు డిప్లొమై ఆఫ్ లెట్టరును అనుభవము గలవానినే ఫీరముగా నియమింపవలెనని 1922 సం॥ నుండి యరవురు మేరీపులు శిఫార్సుజేసియున్నను, మేరీపు కచేరీయందు మేనేజరుగా నున్నతని ఫీరముగా డిప్యూటీ మేరీపుగా (న్యాయవాది కాకపోయినను) ఎట్లు నియమించిరి? అని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—మేరీపులు అట్లే శిఫార్సుజేసి మైకోర్టువారి ద్వారా ప్రభుత్వము వారి కంపిరి. కాని మైకోర్టువారు యెట్టి సూచనలు జేయక నిర్ణయించు అధికారమును ప్రభుత్వమువారికే విడిచిపెట్టిరి. డిప్యూటీ మేరీపు పదవియందు ఫీరముగా మేనేజరుగా మండి నాతని నియమించిరి. ఆయన న్యాయవాదప్రవృత్తి గలవాడు కావున్నను, మేరీపు కచేరీ నందు ఆయనకు 28 యేండ్ల ఆనుభవము గలదు. ఈఉద్యోగనియామకము మేరీపుగారి యాధీనము నందే యుండును.

ఇండోమ్యూనాక రిజర్వాయరు పాజుర్లు

విశాఖపట్నంజిల్లాలో ఇండోమ్యూనాక రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టునుగూర్చి యెంతవరకు పరిశోధన గావించిరి అని పి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు ప్రశ్నించిన కొంతవరకు జరిగెననియు సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరుగారి రిపోర్టు బట్టి నుంచబడెననియు తెలియవచ్చెను.

అగ్నిపెట్టెల పరీక్షము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—ఈ రాష్ట్రమునందు ఎన్ని స్వదేశీ అగ్నిపెట్టెల కార్యకర్తలుగలవు. 2. వాటికి ప్రభుత్వమువారెట్టిసహాయము జేయుచున్నారు. 3. వాటిని ప్రాతః సాయుట జేయుచు నూచనలుగలవా? అనియెట్టిరి.

ఉ:—1. ప్రస్తుతము పనిజరుచున్నట్లు భావించుచు అగ్నిపెట్టె పరీక్షలు 5 గలవు. 2. అగ్ని విషయముగాగాని మరియేవిధమున సహాయముగాని పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయపట్ట నిబంధనల ననుసరించి యుండును. ఫారమ్లు కాఖివారుగాని పరిశ్రమలకాఖి వారుగాని ఉచిత సలహాల నిచ్చుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదు. అటవికాఖివారు మచ్చునకు వలయు కట్టల రకములన్నిటిని జూపెదరు. 3. ప్రత్యేక సూచనలేవి యులేవు. కాని పరిశ్రమల యభివృద్ధికి తోడ్పడునట్లు తగిన సమాచారమును దెలుపుచుందురు. ఏవోట ఏరితి కర్ర ఎంత విలువకు లభించునదియు, అదిఅగ్నిపెట్టెల పరిశ్రమ కెంతవరకు పని కివచ్చుచున్నదియు దెలియ జేయుచును.

లాండురీ వెన్యూబిల్లు

పి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు:—ప్ర:—వెర్కనెంట్లు పెట్టుమెంటు విషయమున ప్లేటు సెక్రటరీగారి పరిశీలనార్థ మై ఏమయిన కారణములు మిగిలియున్నవా? ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారేమి నిశ్చయించిరి. లాండురీ వెన్యూ బిల్లు దేని నైన ప్రతిపాదించునా? అదియేరితిగానుండునా?

ఉ:—లేదు! బిల్లును గూర్చి యిదిగోను దేశీయ నెం 567 ప్రశ్న జూడుదు? బిల్లు ఏరితిగా నుండునో యిప్పుడు చెప్పవలెను.

సాహిత్య కవాల

ఆంధ్ర మహాసభలు-మదరాసు

కార్యక్రమము
17 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు జరిగిన బహిరంగ సభలో ఖద్దరు ప్రదర్శనము ప్రారంభమయ్యెను.

18 తేదీ ఉదయం 8 గం|| గోఖలేభవనములో ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ ప్రారంభము.

18 తేదీ మధ్యాహ్నం 1 గంటకు గోక్షలేహాలులో 6 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ ప్రారంభము.

18 తేదీ మధ్యాహ్నం సౌందర్యమహాలులో ఆంధ్రమహిళాసభ ప్రారంభము.

19 తేదీ ఉదయం 7-30 గోక్షలేహాలులో 11వ ఆంధ్రమహాసభ ప్రారంభము.

19 తేదీ ఉదయం 8 గం|| కు పచ్చప్ప హాలులో ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

19 తేదీ మధ్యాహ్నం ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కళాసభ, ఆంధ్రమహిళాసభ, ఆంధ్రవిద్యార్థి రంగసభ, నూలునడుకు పోటీపరీక్ష.

20 తేదీ ఉదయం 7-30 గం|| ఆంధ్రమహాసభ.

20 తేదీ మధ్యాహ్నం ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, ఆంధ్ర మహిళాసభ.

వివిధ్యాలయ పరీక్షలు:—1925 జూనులోను తరువాత జూలైలోను వివిధ విద్యాలయ పరీక్షలకు పాల్గొని పరీక్షలు పాసినవారి పేర్లు ప్రకటించబడెను. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

రాకపోకలు:— బెర్లిన్ గ్రాఫ్ బ్రూక్ కంట్రిల్లరు గారు, సర్ హాజి యస్సా ల్ నేట్ గారు, మధ్య కక్షల అసెంబ్లీ కమిషనరు షా బర్ట్ గార్లు నేడు ఇండియాకు వచ్చిరి.

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మసభ:—ఈసభవారి యజమానగౌరవక్రింద 17 తేదీ 5-30 గంటలకు నటరాజచెట్టియార్ హిం మెంరల్స్ నూలు హాలులో గానసభ జరుగును. అందరను నుండి ప్రార్థితులు:— పంపు టుల

దక్షిణాఫ్రికాకు జాబులు:—నిన్నటి పత్రికలో హైదరాబాదు నక్షిణాఫ్రికా జాబులు పుచ్చుకొనుట 15 వ చునా ఆఖరుగాను. 22 తేదీతో ఆఖరును. 15 తేదీనుండి ఎట్టిబడికి మార్చబడినది:—

కోరగ ప్రారంభోత్సవము:—18 తేదీ సాయంత్రము త్వం గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి కెల్లెల్ హాలులో వాణివిలాసన చుసారంభోత్సవము జరుగును. కల్లల్ డి. జి. రాయగారి "కి మాలనూత్రము" నుగూర్చి యువస్వసీతురు:— చిరి.

హిందీ తెలుగు స్వబోధిని

లేఖకుడు శ్రీయుత హృషీకేశశర్మగారు
హిందీభాష నభ్యసించువారు నాంధ్రల కత్యంతోపయుగ సుధునలుల నీగ్రంథము వ్రాయబడినది గాంధీ మహాసభ సభ్యులుగా యీగ్రంథమునకు పీఠికను వ్రాసెనుటవ దిని ప్రాత స్తవము తెల్లముకాగలదు. చెన్నపురిలో తిరువ .జి యందున్న హిందీప్రచారక కార్యాలయమువారుదీనిని టించిరి. ఇవకు రెండు కూర్పులు 800 ప్రతులు విక్ర మై కుదుటనే మరల మూడవకూర్పు 3000 ప్రతులు ముద్రించి మొత్తము 3800 ప్రతులు వలెనది. వెల 12 అణాలు మాత్రమే. వారు హిందీప్రచార కార్యాలయము ప్రిన్టింగ్ మద రుగూర్చినివ్రాసెను.

గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యార్థిసభ తరఫున

22 అక్టోబరు మొదలు 28 అక్టోబరువరకు దీపావళినిధి వసూలు చేయబడును

గుంటూరుజిల్లావాసులందరు యథాశక్తి తోడ్పడ పాఠితులు

స్వరాజ్యపక్షసభ:— 17 తేదీ సాయంత్రం 5-30 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి గంగకొండ మండలములో తమిళస్వ రాజ్యపక్ష యజమాన్యముక్రింద నొక బహిరంగసభ జరుగును. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగార్యక్షత పహింతురు. సత్వముర్తి రంగస్వామయ్యంగార్, ఎం. కె. ఆచార్యగార్లు యావత్తుము వారి కార్యక్రమమును గూర్చి యువస్వసీతురు.

బ్రిటిష్ మ్యూజియంకు పంపు గ్రంథములు:— గ్రంథకర్తలుగాని, ప్రకాశకులుగాని బ్రిటిష్ మ్యూజి యమునకు పుస్తకములు పంపదలచినచో మదరాసులోనున్న రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ బుక్స్ కు పంపిన అతడు బ్రిటిష్ మ్యూజియంబ్రెస్టీ డుకు పంపగలడు.

పార్సెల్స్ నగయరాలు బ్రిటిష్ మ్యూజియం బ్రెస్టీలకు కేర్ ఆఫ్ మద్రాసు బుక్స్ రిజిస్ట్రారు అనిపంపినచో చేరగలవు. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

నెల్లూరుమిత్రసంఘము. శాకుంతల నాట కము:—ఈనెల 14 వ తేదీ ఆదివారము రాత్రి 9 1/2 గంటల నెల్లూరులో పురనుందిరమున నెల్లూరు మిత్రసంఘము వారు మహాపాధ్యాయ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రి లవారి ప్రాశస్త్యవారిచే నాగ్రికృతమగు శాకుంతల నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. కండ్లవర శ్రీయత కె. శ్రీనివాసం (దొరసామయ్యంగారు) గారు దువ్యంతపాత్రను ధరింతురు.

మదరాసు కార్పొరేషను ప్రత్యేకసభకు మరల సభ్యులు రాలేదు
1923-24 సం|| పు కార్పొరేషను పరిపాలనానివేది కను విచారించుటకై గావింపబడి నిలుపుచేయబడుచు వచ్చిన ప్రత్యేకసభ నిన్న సాయంత్రము రిఫను భవనములందు గూడ నుండెను. 15 గురు సభ్యులమాత్రము వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు నియ మితకాలము వేచియుండి మరల సభ తేదీలు తెలుపకుండ వాయిదావేసెను.

పొట్టగడవక దొంగతనము:—రిచార్డు అను ఒక యింగ్లీషు యువకునిపై టైపురైటింగ్ మిషన్ ఎత్తుకొనిపో యినట్లు ఎగ్జూరు పోలీసు కొద్దులో కేసులేబడెను. ఆయువ కుడు "నేను దోషిని. నా కుద్యోగముదొరక లేదు. అందుచే పొట్టగడవక దొంగతనముచేసితిని. నా కీనగరమున బంధువులు లేరు. నేను సహాయముచేయుచున్న కొరినవారు నన్ను బయటికితరిమి కొట్టిరి. అందుచే నేనీపనిచేయవలసివచ్చిన" దని వాఖ్యానము నిచ్చెను.

న్యాయాధిపతి ముద్దాయినుండి రు. 20.కు సంవత్సరము సత్వర్తనకు, జామీను పుచ్చుకొని ముద్దాయిని విడుదలపెట్టి, పోలీసు కమిషనరుతో అతనిని అతనిన్నేహితుని కడకు కల కత్తాకు కొనిపోవచ్చుని చెప్పెను. కలకత్తాలో స్నేహితుని ద్వారా ఉద్యోగము సంపాదించుకొందునని ముద్దాయి చెప్పటచే న్యాయాధిపతి య ట్టనరించెను.

భార్య నిర్లక్ష్యముచే విషము తిని చచ్చుట:— శ్యామయ్య అనునత డొక మరణివాడు. ఈతని భార్య తేదీ చెల్లింగ్ డక్ బ్రయినింగ్ స్కూల్లో చదువుచుండెను. ఈతనికి కొంతకాలముక్రింద పని పోయెను. అందుచే నాతడు జూలై నెలలో కర్నూలు చెల్లి రి.వ తేదీని మరల మైలా పురు తిరిగివచ్చెను. తిరిగిరాగానే భార్యతో "కర్నూలుకు నాకు ఉత్తరములువ్రాయుట మానినావేమే" అని అడిగెను. "భార్య నీవంటెలక్ష్యముంటేగా" అని జవాబుచెప్పెను. అప్పటి నుండియు పెండ్లాయు మగడు మాటలాడుటలేదు. తరువాత 5 తేదీని ఆతడొకపలమును భార్యకిచ్చి రేపువస్తానని చెప్పిచెల్లి పోయెను. కాని విషముతీసికొని బీచికి చెల్లి అవిషముతిని కొట్టు కొనుమండగా నతనిని రాయచేల ఆస్పత్రికి తీసికొని వెళ్లిరి. కాని జీవించలేదు. పోలీసువారి కాతడు తనవాఖ్యాలములో భార్యమాలముననే తాను విషము త్రాగితిని చెప్పెను. పంచాయతీదారు లికి ఆత్మహత్య యని నిర్ధారణచేసిరి:—

ఇండియను రైల్వేమాగ్జిను

సంపాదకుడు ఎన్. వి. అయ్యరు
బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు

ఈ పత్రిక ఆంగ్లభాషలో నెలకొకసారి ప్రకటింపబడు ను. రైల్వేలకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. అ క్టోబరునెలసంచిక మాకార్యాలయము నులంకరించినది. కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. చందా సాుఖ్య మూడురూపాయలు. వెలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

"మేనేజరు, యిండియను రైల్వేమాగజిను, 225, తం జుచెట్టిస్ట్రీటు, శార్జిటవును మదరాసు"

పంచములభాగ్యదశ

1924, ఆగష్టు 25 తేదీని మదరాసు శాసనసభ యా క్రిందిశీర్షికమును చేసెను.

పతిలజాతులు బహిరంగమార్గములను బావులను ఉపయోగించుట

"ఏగ్రామమునం దైననూ, నగరమునం దైననూ బహిరంగమార్గమునగాని, పిత్తినిగాని, సందునగాని ఏమనుజాడు, మనుష్యులైననూ, ఏజాతివారైననూ ఏకులమువారైననూ, నడచుట కెట్టి యాటంకము నుండజాలదు.

అగ్రజాతులవారు పోయినరీతిగానే, అగ్రజాతులకు గలి వాక్కులతోనే, పతిలజాతులం దేవ్యక్తియైననూ బహిరంగమున కచ్చేరీలుగాని చెరువులకుగాని, బావులకుగాని, పడిమండికి ఉపయోగించుస్థలములకు గాని పోయి తమ యవసరమును తీర్చుకొనట కెట్టి యాటంకము నుండజాలదు.

ఈశీర్షికము గవర్న మెంటువారి యనుమతిని బడసినది. అన్ని స్థానిక సంఘములకు, అన్ని డిపార్టుమెంటుల ముఖ్యాధికారులకు తెలియఁటకొకు పంపడమైనది. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

ప్రావృధర్తము

శృతిస్త్రోత్రసంగ్రహసారము

మహర్షి దేవేంద్రనాథటాగోరు ప్రణీతము
కీ|| శే|| మన్నవ బుచ్చయ్యపంతులుగారిచే ఆంధ్రకృతము

బ్రహ్మసమాజమతప్రచారకు లగు మహానీయులలో రాజా రామమోహనరాయ, కేశవచంద్రసేను, మహర్షి దేవేంద్ర నాథటాగోరుగార్లు సుప్రసిద్ధులు. మహాకవి రవీంద్రనాథటా గోరు మహర్షి దేవేంద్రనాథుని పుత్రులలో నొకరు. మహర్షి ఆంగ్లభాషలో బ్రహ్మసమాజమునకు మూలాధారము లగు ఋష్యులను మంత్రములను శ్రుతిస్మృతుల నుండి సమీకరించి ఒకగ్రంథముగ ప్రకటించిరి. కీర్తిశేఖరుల మన్నవ బుచ్చయ్య పంతులుగా రాగ్రంథము నాంగ్లభాషలో 5-7-1886 న ప్రక టించిరి. బ్రహ్మసమాజమతసిద్ధాంతమును బాగుగా తెలుసు కొనగోరువారి కందరికిని ముఖ్యముగా ఆసమాజము వారికిని యీగ్రంథము చాల అమూల్యమైనది. సుమారు 200 వేజీల గ్రంథము. ఈగ్రంథము ప్రతులు కొన్ని పంతులవారి కితిమణి యొద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి గాన వెలయువా రిటుల వ్రాయవలెను.

శ్రీమన్నవ కామేశ్వరమ్మ గారు, 36 సెట్టికో వెలవీధి-కడలూరు-టెల్లుటవును,

మోహనీతైలము

5 తు! నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12 0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.
అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి - మదరాసు.

గురువారము

ఇరిగేషను బిల్లును కూర్చి మద్రాసు శాసన
సభలో చర్చ జరుగుచున్నది. నిన్నను నేడును
చర్చ జరుగలేదు. రేపటిదినము మరల చర్చ
ప్రారంభమగును కాని, దీనివలన నను
మంతయు ప్రయోజనముండదు. మేము
పెనుక దెలిపినటుల, సెలెక్టుకమిటీయందు ముప్పై
మూడుమంది సభ్యులు గలరు. వీరిలో 17 మంది
భిన్నాభిప్రాయములను దెలిపిరి. ఇట్టిసిటిలో మరల
సీచట్టమును సెలెక్టుకమిటీకి తిరిగి బంపవలయునని,
సత్యమూర్తిగారు సవరణదెచ్చిరి గాని అది యోజి
పోయెను. ప్రబలమగు నాక్షేపణ యింకొకటిగలదు.
శాసనసభ ప్రారంభమగుటకు కొలది దినములకు
పూర్వము, సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు ప్రచురింపబడెను.

దానితోబాటు సవరింపబడిన చట్టముగూడ ప్రచురింపబడెను. దీనిని చదివి తిన్నగ నరము జేసికొనుటకు ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానమును వ్యవహార జ్ఞానమును చక్కగ గలవారికే సాధ్యపడలేదు. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టును విమర్శించుటకు తగిన ప్రయత్నము జరుగలేదు. శాసనసభ గూడులోపల సెలెక్టు కమిటీరిపోర్టును భిన్నాభిప్రాయములను త్వరపడి ఎట్టెట్టులో భాషాంతరీకరింప గలిగితిమి. సవరింపబడినచట్టమున కయినను ప్రభుత్వపుతర్జుమా ప్రకటింపబడునేమో నని, ఎంతవేచియున్నను, వెలువడదయ్యెను. తర్జుమా ప్రచురింపబడినచో, పాఠకుల యుపయోగ నిమిత్తము వానిని తిరిగి ప్రకటించి యుందుము. ఇక్రిగేషనుబిల్లు ఎవరికొర కుద్దేశింపబడెనో, వారిలోచాలమందికి ఆంగ్ల భాష తెలియదు. దేశభాషలలో నీచట్టమును ప్రచురింపక ముందే, శాసనసభలోచర్చ ప్రారంభమగుట ఎంతవిచిత్రమో దెలుప నక్కరలేదు. దేశభాషలలో చట్టమును ప్రచురించుట కేర్పాటుజేసి చర్చను రాబోవునసభ వరకు నిలువవలయునని చిక్కిని వెంకటరత్నంగారు సహేతుకముగ విన్నవించిరి. వీరిని మాగంటి సీతయ్యగారు మున్నగువారు బలపరచిరి. కాని వీరి మొర లరణ్యరోదనము లయ్యెను. రయితలుకు పెక్కుమందికింకను ఇక్రిగేషను చట్టమన నెట్టిదో తెలియలేదు. ఇంగ్లీషురాని శాసనసభ్యులకునయితము సమాచారమింకను తెలియలేదు. ఇంగ్లీషువచ్చినవారి నుండి తెలిసికొనగూడదాయని యడుగుట భావ్యము కాదు. ఏలనన రయితలుకును వారి ప్రతినిధులకును ఇక్రిగేషను సమస్యలు తెలిసినంత బాగుగ పడకటి కుర్చీలలో కూర్చుని ఉపాల నల్లడివారికి తెలియజాలవు. సీతయ్యగారి సంగతిని వెల్లడిజేసిరి. కాని లామెంబరుగా రెటీరుననయినను ఇక్రిగేషనుబిల్లు చర్చను యీ సమావేశమునందే ముగింపవలయునని పట్టుబట్టినపుడు పేరొకరితని జరుగునా? ప్రజాభిప్రాయము శాసనసభలో వెలువడుటలేదని చెప్పవచ్చును. ఏల యింత లోంపిర? ఇక్రిగేషనుబిల్లు శాసన మయినంత మాత్రమున దేశమంతయు భూతలస్వర్గ మగునా? రెండుమూడునెలల యవకాశ మిచ్చిన ఏమి నష్టము గలుగును? ఇక్రిగేషను బిల్లు సంగికరించినచో క్రొత్త ఇక్రిగేషను ప్రాజెక్టులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు డబ్బిచ్చెదరని, సభ్యులు చాలమంది ఆశపడుచున్నారు. ఇక్రిగేషను బిల్లు లేనియడల, ఋణమియ్యరట. అందుచే ఇక్రిగేషనుబిల్లును త్వరితగతుగ చట్టము గావింపవలయునని సభ్యు లాతుర పడుచున్నారు. అంతయగాని, సాధక బాధకములను బాగుగ చర్చించుట లేదు. ప్రభుత్వము వారి చర్యలు ఖాయమగుటకును, కోర్టులో వ్యాజ్యముల కవకాశములేకుండుటకును, లామెంబరుగారుజాగ్రత్త దీసికొనుచున్నారు. జమిందారులు వారితో ముమును వారాలోచించున్నారు. ఇక రయితలసంగతినాలోచించుటకు వీలుగలుగలేదు. రయితలు క్రొత్తనీటి రేట్లనుభరింప గలుగుదురా, లేదాయని ప్రశ్నిగలదు. ఇంజనీర్లు ఎట్టి వ్యయకరమగు ఏర్పాటులు జేసినను అవిఖాయమగును. ఇతరులు వానినిగూర్చి ఆక్షేపింపవీలులేదు. నిపుణుల యభిప్రాయము కాదనుట కవరికిని అధికారము లేదు. శాసన సభవారి

ఆంధ్ర ల

గాంధీ మహాత్మని వుజాని ధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని త్రోడ్చుడు

ఇదివరకు	చందాలు	ఇదివరకు	చందాలు
నేటి వసూలు	49682-12-5	నేటి వసూలు	24195-2-11
విశాఖపట్నంజిల్లా పాలకొండతాలూకా	6-3-0	కళ్యాణదుర్గమునుండి పబ్లిసి వోబయ్య	6-3-0
దారు కాళికూరు కృష్ణమూర్తి శం			
తులుగారి చందాపట్టిక ప్రకారం	32-12-0		
నర్సాపురం కాంగ్రెసు సెక్రటరీ ద్వారా	3-0-0		
మొత్తం	49724-11-5	మొత్తం	24201-5-11

ఈ పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చీరనామా:—కా నాగేశ్వరరావు కం. 7, తంబుకెట్టిపేడి మద్రాసు

యంగీకారము బడయని ప్రాజెక్టులకు వేసికొని, ఇక్రిగేషను చట్టపు నిబంధనలు వర్తింప వను నియమముండిన బాగుండును. ప్రస్తుతపు ఇక్రిగేషనుబిల్లు చాల మార్పుల గొండవలసియున్నది. ప్రజాభిప్రాయము నెక్కుడు విశదముగ కనుగొనవలయును. అనవసరముగ లొందర పడుటచే, రయితల కేమాత్రము విశ్వాసము గలుగజాలదు.

గాంధీమహాత్మని కార్యదీక్ష

మహాత్ముని కార్యదీక్ష అత్యద్భుతము. దీర్ఘపవాసదీక్ష నవలంబించు చున్నను, మహాత్ముడు 5068 గజములనూలును వడికియుండుట, మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. విధ్యుక్త కర్మను నిర్వహించినది, మహాత్ము లూరకుండజాలరు గద. ఉపవాసము సలిపినమాసమునందయినను, మహాత్ముడు తనవిధి నుండి తప్పించుకొనలేదు. స్వల్పపు బనులకొరకు, తీరికలేదనిజెప్పెడివారు మహాత్ముని నిద్రాసమును పాటించెదరు గాక! మంచముమీదనుండి యింకను లేవలేనిస్థితియందున్నను, ఎప్పుడు మరల కార్యరంగమున బ్రవేశించెదనా యని మహాత్ము డువ్విల్లారుచున్నాడు. వివిధపక్షనాయకులతో సతతము ఆలోచనల జేయుచున్నాడు. ఇంతియగాక, అల్లరులు జరిగినవని తెలిసినచోటులనెల్ల శాంతి దూతలను పంపుచున్నాడు. షిల్లీలో ప్రబలిన హిందూ మహమ్మదీయ కలహములను స్వయముగ పరిష్కరించి, ఇకముం డెట్టికలహములు జరుగకుండజేయుటకు మహాత్ముడు తలపెట్టినాడు. ఇక పక్షముదినములలో కోహటుకు వెడలు నని తెలియుచున్నది. సింధు, పంజాబురాష్ట్రములలో సతతం పర్యటనము సలుపును. మహాత్ముడు తలపెట్టినకార్యము నెఱవేరకుండ నుండజాలదు. ఇదివర కేమిజరిగినను, ఇకముందు హిందూమహమ్మదీయ కలహము లేప్రాంతమునందును జరుగకుండ జూడవలయునని మౌలానా అబ్దుల్ కలాం అజ్ఞా గారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఎట్టి పోరాటములున్నను నూతనముగ నేర్పడిన జాతీయ పంచాయతీకి బంపవలయునని వారు కోరుచున్నారు. కలకత్తాలో ప్రబలిన వివాద

ములను జాతీయ పంచాయతీ సంఘమునకు బంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఇటులనే అన్ని ప్రదేశములవారును ఆచరించుట యుక్తము. మహాత్ముడధ్యక్షుడుగనున్న సంఘమునందే సంఘమువారి కయినను అన్యాయము గలుగునని యూహింపజాలము. మహాత్ముని కెల్లరును తోడ్చుచో తప్పక విజయము లభింపగలదు. మహాత్ముని నాయకత్వమును శిరిసావహించి అతని యడుగుజాడల నడుచుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము. అందుకుమారుగ ఆలోచనలతోను వివాదములతోనుకాలము గడపుకొలదియు దేశాభివృద్ధి వెనుకబడుట దప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు.

రామస్వామి నాయకరుగారు

ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారు రాజద్రోహ పూరితముగు నుపన్యాసముల గావించెనని నేరముమోపి వారిని విచారణజేసిరి. నాయకరుగారి స్టేటు మెంటు నందు ప్రాసిక్యూషను వృత్తాంతము అసత్యమని సూచింపబడెను. నాయకరుగారి స్టేటుమెంటును నమ్మి, ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషనును ఉపసంహరించినట్లు ప్రకటింపబడెను. మొట్టమొదటనే సరియగు విచారణ జరిగియున్నచో, ప్రాసిక్యూషను జేయుట ఎనరము అనలే లేకుండెడిదిగద. తగిన విమర్శనలేక పోలీసువారి రిపోర్టులను మాత్రమే ప్రమాణమగైకొని, ప్రాసిక్యూషనుజేసెడిపద్ధతిని వదలుకొనినగాని, యిట్టిదుస్థితి తొలగనేరదు.

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

ఒకనికి రెండునెలలు శ్శిక్ష.

చిరంజీవులు మరొకరు అను పలంబుకు మహాంతుశ్శేడలో చొరబడనెంచెనని తేలినకేసులో సెంట్రలరు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణజరుపించుండగా ముద్దాయి ఆరాజకరపత్రమును మేజిస్ట్రేటుచేతికిచ్చినందులకు ముద్దాయికి రెండునెలలు విడిశ్శిక్షవేయబడెను. తనకాసంగతి తెలియదనియు మరియొక ముద్దాయి తనదేని కాకరపత్రము నిచ్చెననియు ముద్దాయి చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

లండ్న్, ఆక్టోబరు 15:—ఉదయం 12/55 గ్రేటు బ్రిటన్ లో జరిగిన లండన్ తీయార్-చేయల్సు చక్కించుచున్నారు. జక్కన వైమానికాధికారులను లండనును ఆవృన్దించి వారిని ఈ విషయమే మురిత చక్కించెదరిరి.

ఇరాకు సమస్య

భామన్ గారి ప్రకటనము

లండన్, ఆగ్స్టు 14:—ఈరాకుసరిహద్దును గూర్చి గతినే భిన్నాభిప్రాయమును పరిష్కారముచేయుటకు సామర్థ్యము విచారణ సభకును వారికి తెలియజేయుటకు తర్జీ (గ్రేటు బ్రిటను అంగీకరించెను. ఒకమాట గ్రేటు బ్రిటను ఎన్నికల బాధలో పడి శ్లోట్మన్ నునున్న తన ప్రతిష్టకు భంగము లేకుండుటకు ప్రభుత్వము వారు కృతచిత్తులైరి. పరిపాలనకు శాస్త్రులంగ జేయబడిన వారు సామాన్య జేమమును మరచిపోవకుండుటకును, అలక్ష్యము జేయకుండుటకును ఎన్నికలు జరుగనున్నను, ఆయాపక్షమువారికి భిన్నాభిప్రాయము లున్నను మీరు తెలు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమున కందరను అన్ని దెగలవారును కలసి తోడ్పడెదరని నమ్మమున్నాడని భామన్ గారు నడిచిరి. (ఆధికసంతోషము) ఎన్నికసందర్భములు కొంతవరి కిందుకు కారణమై యుండునని భామన్ గారు తెలియజేసిరి. కాని అట్లుచో ఇప్పుడు గ్రేటు బ్రిటను, ప్రజలనుగూర్చియు ప్రభుత్వమునుగూర్చియు చేయబడిన నూతనలను అపార్థము లేకుండు చేయబడినదనియు చెయబడును. కాని గ్రేటు బ్రిటను ప్రతిష్ట మర్యాదయు అపాయకరమైన స్థితియందున్నవి. మాకు కావలసిన సంది మర్యాదతో గౌరవముతో గూడుకొన్నదిగ నుండవలెననిరి. (సంతోషము)

జరనుముము

నిమిత్తము మ్యూరూర్లో పత్రములు విక్రయించబడెను. అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువమొత్తము వచ్చెనట.

ఆలివియరు ప్రభువు

సార్వభౌముని సందర్శించుట

లండన్, ఆగ్స్టు 14:—ఆలివియరు ప్రభువు సార్వభౌముని సందర్శించిరి.

ఇండియా గవర్న మెంటుబిల్లు

ఈక్రింద బిల్లు 1924 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేదీన రెజిస్ట్రేటెడ్ ఆఫీసుల్లో ప్రవేశపెట్టబడినది:—

1924 వ సంవత్సరపు నె 27 కు బిల్లు

దూదిని చక్కచేయునట్టియు, దూదిని అణిచి

చేళ్ల గాకట్టునట్టియు ఘాట్ల రీలను ఎక్కువ శ్రేణముగా క్రమపరుచుటకై న బిల్లు

ఈ దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరము. ఇండియా దేశపు దూదియొక్క తరహాను, ప్రతిష్టకు ను హానికరములగు లేవగిలచేయుట, మిశ్రముచేయుట, కలి తీచేయుట ఈ మొదలైన గురభ్యాసములను ఆపుటకుగాను, దూదిని చక్కచేయునట్టియు, అణిచి శ్రేణగా కట్టునట్టియు ఘాట్ల రీలకు లయిసేయు ఇచ్చుట చేరియున్న కొన్ని చర్యలను 1917 వ సంవత్సరములో నియమించబడిన ఇండియా దేశపు దూది కమిటీవారు వారి నివేదికయొక్క 16 వ అధ్యాయము లో సిఫార్సు చేసియున్నారు. కాని ఆ కమిటీవారి సిఫార్సులు సర్కారువారి జోక్యమును విస్తారముగా కలిగించునవిగా ఉండినవి. జేళ్లకు గుర్తులు వేయుటకును, యాజమాన్యమునకు సరిబంధించిన రికార్డుకును ఏర్పాటుచేయుట మూలముగానున్న, ఇంకను గుర్తులు వేయుటచే జేళ్లను కొనువారు హక్కుగా ఆడిగినయెడల, గుర్తులు వేయబడిన జేళ్లు ఒక కంట్రాక్టును నెరవేర్చుటకుగాను దాఖలుచేయబడ తగియించవని ఏర్పాటుచేయుట మూలముగానున్న, ఈవ్యాపారమును దానంతటది సంరక్షించుకొనగల స్థితిలో తెట్టుట ఈ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము.

జేక్కుల లెటర్లపై, రిజిస్టర్ నుండుటకును, సిఫలైన త్రాసును, గుండ్లను ఉపయోగించుటకును (దూదిని) చక్కచేయునట్టియు, అణిచి జేళ్లగా కట్టునట్టియు ఘాట్ల రీలకు కట్టడము సంబంధమైన అభివృద్ధికినూడ ఈ బిల్లు ఏర్పాటు చేయుచున్నది. ఈ బిల్లు ఇండియా దేశపు నెలబల్ మాదసంఘము వారి సిఫార్సులపై ఆధారపరుపబడి, 1923 వ సంవత్సరపు ముఖ్య రివాజు ఆక్టును అనుబంధరూఢముగా ఉంటున్నది.

సి. ఎ. ఇన్నిస్,

1924 వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 28 వ తేదీ.

మసోలు సమస్య

రాష్ట్ర సరిహద్దులు

తురుష్క బ్రిటిషు భిన్నాభిప్రాయము

లండన్, ఆగ్స్టు 14:—ఇరాకు సరిహద్దును గూర్చి తురుష్క ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు చాలా చిందుచున్నారు. జాతిసమితివారు ఈ సరిహద్దునుగూర్చి పూర్తిగ జేల్లునరకు పూర్వమున్న పరిస్థితులేవి యనువిషయమై ఇద్దరకును భిన్నాభిప్రాయముగల్గెను.

బ్రిటను పనిలేనివారి సంఖ్య

లండన్, ఆగ్స్టు 14:—ఎన్నికసభలలో వికారము బ్రిటనులో ఉపాధిలేనివారి సంఖ్యను గూర్చి పడే పడే తెలుపుచున్నారు. కార్మికమంత్రివర్గమువారి టీజల ప్రకటించిన లెక్కలు వీరి సంఖ్య హెచ్చునట్లు చాపుచున్నవి. 6 వ తేదీకి 1215600 మంది పనిలేకున్నారని నమోదుజేయబడెను. సెప్టెంబరు 29 తేదీ కంటె ఇప్పుడు 16284 మంది హెచ్చుగనున్నారు.

డకల్వ్ కంపెనీ

పై చెచ్చిన యభియోగమునకు వాడలు 31250 పానులను పరిహారమును పుచ్చుకొనుటకు ఒప్పుకొనిరి.

ఎన్నికల యువస్వామములు

భారతదేశములో అతివాదుల ప్రతిష్టంభనలు

బాల్వి గారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగ్స్టు 16:—భారత అతివాదుల ప్రతిష్టంభనలు నిన్నటిదినము క్విన్సహాలో బాల్వినుగారు యూనియన్లుల నిర్వాహకార్యక్రమమును మాచించుచు సామ్రాజ్య సమన్వయగూర్చి ప్రస్తావించిరి. ఇప్పుడు మొదట నేను సామ్రాజ్యములో భయమును గలుగజేయుచున్న దేశమునుగూర్చి ముందగ జెప్పవలసియున్నది. భారతదేశములో అతివాదులు తమ ప్రతిష్టంభనలచే బెంగాలుపర్యవరకణాలలో ప్రభుత్వమును స్తంభింపజేసిరి. అతివాదులు తమ ఉద్దేశ్యములను దాచుటలేకు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము సాగకుండ చేసెదమని ఘంటాపథముగ చాటుచున్నారు. దాపరికముచేయుటలేదు. వారు గోరుస్వరపాలనము వివాళకరమగుపద్ధతులమీద కొరుచున్నారు గాని యభివృద్ధికరమగు విధానము ననుసరించి గోరుటలేదు. వారికియబడిన గొప్ప శాస్త్రజ్ఞతకు తగదని వారే రుజువు జేసికొనుచున్నారేమోయని భయముచున్నది. ఇండియాలో మతకలహములు హిందుముసల్మానులకు ముప్పురముగ జరుగుచున్నవి. గాంధీగారు ప్రకటించిన ఆహిందుముసల్మాను రాజకీయ సంయోగవిజయము నిర్దేశమని ఇది చాబామవుచి. నేను ఇండియాలో గ్రేటు బ్రిటనుసంరక్షణము ఎక్కువ ఆపరము జరుగుదు. ఈ సమయమున ఇంతలయగు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే లేకపోయినచో ఇండియాలో చాలచోట్ల కలహముగ నుండెడిది. ఎక్కడ జూచిన వైమవ్యములే పోరాటములే యుండెడివి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రుండబట్టి ఇవి తప్పినవి. (సంతోషము) ఇండియాలో ఈ అరాజకమునకు. కల్లాలమునకు కొంతకారణము ప్రస్తుత ప్రభుత్వములో ఇండియామంత్రిగారి పికితనమే. ఆయన భైర్యముతో ఒక విధానము నవలంబించక పోవుటయే. (సంతోషము) కార్మికపక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చుటకు పూర్వము భారత దేశములోనున్న అతివాదులపట్ల సానుభూతిని జూపనయ్యెమే లేదు. కార్మికపక్షమువారు తమ ఆభయములను ఆవరణలో పెట్టలేదని అతివాదులు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. భారతదేశమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి ముఖ్యము. ఇది మన సిద్ధాంతము. సంతోషము భారత దేశములో 300 కోట్ల మంది జీవనము పారిశ్రామిక వ్యవసాయపరిస్థితులమీద ఆధారపడి యున్నది. ఇది బాగున్న నే వారు 'పచ్చగ' నుండురు.

దురన్యాసులను అతివాదుల ఆండోలనమును ఉపేక్షజేయరాదు. భారతీయులు చేయుచున్న వివాళకరమగుపద్ధతుల సంతోషాత్రిము సహించరాదు. ప్రస్తుతము భారతదేశము నావరించిన ఉపద్రవములు లేకుండ దేశమును రక్షించవలెనన్న ప్రభుత్వము నిర్మాణకూటముగ స్థిరచిత్తముతో వెనుదీయక ఆపరమున చర్యలన్నిటినీ జేసికొనవలెను. అట్లు చేసినచే దేశములో

కాంతియు సుశ్రమపరిస్థితులు ఏర్పడును. సంస్కరణములను గూర్చి భారతదేశమునకు వాగ్దత్తమునర్చి అభయమిచ్చినవిధానమే శిలాశ్రమముగ తప్పక అనుమానించక నిస్సంశయముగ అవలంబించెదము.

మనకీ విషయములేక అన్ని జాతులు ఐకమత్యముతో మెలగునటులను, సామ్యభావములతో (ప్రపరించుటకును అందరును పరస్పర శ్రేయస్సును గోరుచు పాటుబడునటులను ఇప్పుడుమనల నెదుర్కొన్న పరిస్థితులకంటె అనుమలపరిస్థితులను కలుగజేయుటకును ప్రయత్నించెదము. ఈ సమస్యను సాధించుటకు సానుభూతి, భైర్యము చతురత గావలసియున్నవని నాకు తెలియజేసి కాని భారతదేశములో జనసామాన్యము చాలవరకు విశ్వాసముతో ప్రపరించెదరని నాకు దృఢనమ్మక మున్నది. యుద్ధసమయమున తిక్కరణుద్ధిగ వారుచూపిన సహాయమును నేనెరుగుదును. భారతదేశసంస్థానాధీశ్వరులుచూపిన భైర్యము, వారి భూరివిరాళములు నాకు జ్ఞాపకమున్నవి. వారి సైన్యములు చూపిన విశ్వాసము ఎంతయు జ్ఞాపకమున్నది. (సంతోషము) వర్తకులుచూపిన సహాయము నెరుగుదును.

ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయగలము. భారతీయులపట్ల మనవిధ్యుక్తధర్మములను నెరవేర్చడలంచితమేని మనకు కష్టకాలమందు తోడ్పడినవారికి మనము తోడ్పడవలెను. వారిపట్ల మనధర్మమును నిర్వహించవలెను. ముఖ్యముగ ఆకష్టసమయమున మనకు తోడ్పడిన ఇండియను సివిలుసర్వీసువారికిని, పోలీసు ఇంజనీర్లకు సహాయముచేయవలెను. (సంతోషము) వీరంతరు ఆర్థికచిక్కులచే కష్టపడుచున్నారు. వారికోర్కెలను నెరవేరునటుల చేయుటకు బద్ధకంకలుడనై యున్నాము. (సంతోషము) ఏదేశములోనైన పరిపాలనమును సాగించు ఉద్యోగులు సంతృప్తులై సమర్థతతో మర్యాదగ పనిచేయవలెనన్న ఇది ఎంతయు అవసరము. (సంతోషము)

జర నీ ఋణము

నిమిత్తం ఆమెరికములు 5000000000 చాలదలకంటె ఎక్కువమొత్తము నిచ్చెదరు.

రాంజే మగ్గొనాలుగారు

లండన్ ఆగ్స్టు 15:—నిన్నటిదినము మగ్గొనాల్లాగారు 200 మేళ్లు సంచారమునల్పిరి. 28 స్థలముజేసిరి. యాద్యుమైరు లంకామైరులకు పయనమైరి. ప్రజలపిడ్డిల్పిరి. "మాకుగాప్ప విజయము చేకూరుననియు, విజయమును బొందుటకు నిశ్చయించుకొంటిమనియు మగ్గొనాల్లాగారు తెలియజేసిరి" బుద్ధిమంతులెవరుకు కార్మిక ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు కోరలేదనిరి.

జర్మనుముము నిమిత్తము దరఖాస్తుదారులు చాలమంది ఇంగ్లండు బ్యాంకు దగ్గర మూగిరి. 9 గంటలకు 200 మంది యుండిరి.

మెక్కా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ ఆగ్స్టు 16:—మెక్కా పరిస్థితులు నెరుద్దిగ నున్నవి. వడిదుడుకు లేమియులేవు. హుసేనురాజు రాజ్యత్యాగ మొనర్చుటచే బ్రిటను హెడజాజు దేశములకు సమగత్యేయబడిన ఒడంబడిక విషయమై ఇక జోక్యము కలుగజేసికొనజాలమున బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. అమీరాలీరాజు హుసేనుగారి సవరణకు సంగీకరించలేదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి లేఖనమిరి. అందుచే జూనులో ఎటులున్నదో ఒడంబడిక ఇప్పుడుగాడ సవరణ లేకుండగ నే యున్నదనిరి. హెడజాజు నెజరులకు తగవులున్నచో చిక్కులు లేకుండ పరిష్కారము చేయుటకు బ్రిటిష్ వారు ప్రయత్నించెదమని ఒడంబడికలో జెప్పినయొ అందుచే ఇప్పుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు చేయుచురుగాకయని నెజీగారనిరి.

చీనా పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

నుషూయింగు పోవుమార్గముదగ్గర స్థాపించుకొనిరి. రైల్వేప్రక్కనుగాడ నిలబడిరి. విదేశీయుల సరిహద్దు కావలె వివరముల నెర్పరుచుకొనిరి. నాలుగవేల చికియంగుసేనలు నిగిలనుండి హాంగుచోకు కలసి పోవుచున్నవి. నన్నుగారి శివునకు బాగమున కుపద్రవకరముగ పోవుచున్నారు. కియాంగు సేనలు వీగారి నాయకత్వమున మూడుమైళ్ల హనుసేనలకు దూరముగ నిలబడిరి. రాయబారములు జరుగుచున్నవి. ఇంతటితో పోరాటము ఆగిపోవచ్చు ననుకొనుచున్నారు.

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

మాస్ట్రాప్రతినిధి అభిప్రాయములు

హిందూమహమ్మదీయ సంఘోదనమవసరము

సిన్హ, అక్టోబరు 14:—ఈనెల 16 వ తారీఖున తిరిగి సమావేశమై 80 వ తేదీనాటికి సంస్కరణ విచారణ సభ్యులు విచారణను బరిపూర్తి చేసెదరు.

భారత సామాజికసభలో మాస్ట్రుల తరపున ప్రాతినిధ్యము వహించిన సభ్యుడగు మహమ్మదుక్సానందు గారు సంస్కరణముల విషయమున నొకమొర్రాండమును విచారణసంఘమువారికి దాఖలు చేసిరి. కాని వారు దీనివిషయమై వాత్సల్యమేమియు నియ్యదలచుకొనలేదు. సెప్టెంబరులో సామాజికసభ సమావేశమునకు వారిక్కడకు రెండుచిన్న డిమెమోరాండమును దాఖలుచేసినట్లు చెలియుచున్నది.

కేంద్రప్రభుత్వము

విదేశ, రాజకీయ, నావిక, స్వేచ్ఛాశాఖ లందుగాకమిగిలిన అన్ని డిపార్టుమెంటులందును కేంద్రప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక కర్మమువారు సామాజికసభసభ్యులకి బాధ్యులుగ నుండవలయుననియు, యిది ఉభయములకు మధ్యవర్తిత్వమునియు చెప్పిరి. ఇట్టి సంస్కరణము అనుష్ఠానమందుండుట కష్టమనియు, విదేశీయమైనది గాదనియు వారిఅభిప్రాయము వీలనన, కొంతవరకు మాత్రమే బాధ్యాయులప్రభుత్వ మువరసన దీనివలనదోచుచున్నది. హిందూమహమ్మదీయ సంఘోదనము గురించిపరిపాలన యందు రెండు సంఘములవారును వారిపంతులను నిర్ధారణము చేసికొనినయెడ పరిపూర్ణ బాధ్యాయుల ప్రభుత్వము గోరుటకు పరిపక్వమైనతరుణ మాసన్నమైనదని హ్మనందుగారి అభిప్రాయము. హైందవులట్టి తరుణమునందు వారిమాతృదేశమును శత్రువులనుండి రక్షించుకొన గలరు. హిందూమహమ్మదీయ సంఘములేక యిరుసభుములవారును అంతర్వైమనస్యములతో బోరాడుకొనుచుండ అర్థభాగమైనబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమైనను దేశమున కరిష్టదాయకము. సామాజికసభనుండి వీటిపోకుండ నుండ నిష్ఠుమగునున్న సంపూర్ణ స్వరాజ్య మిచ్చుటకు ప్రతిష్ఠాపా రిచ్చగించనియెడ, రాబోవు ఆపదలకంటె ప్రస్తుత విపత్తిమైన రాజ్యాంగవిధానమే ఐకమత్యము వర్ధిల్లవరకు నుండవలయును.

సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయును

ప్రజలు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయునని కోరుచున్నారు. ఆర్థసంస్కరణములు దేశదాస్యమునకు దోడ్పడునని ప్రజలభావము. వారిభాగము పూర్తిగా నిరాణము ముందుగ చేయనియెడ మధ్యమధ్య నీయబోవు సంస్కరణములను మహమ్మదీయులు ప్రతిఘటించెదరు. ఉద్యోగములు హైందవుల హస్తగతము గావలయునను సమస్యవిషయమున గూడ మహమ్మదీయులవలెను స్పష్టముగా చేలవలయును.

రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము

హిందూదేశమునకు పరిపూర్ణమైన స్వరాజ్యము బ్రసాదింపదలచినచో, అన్ని రాష్ట్రములు సంపూర్ణ స్వతంత్రియ్యతో సాంఘాతికవిధానమున కేంద్రప్రభుత్వన నుండవలయును. సంపూర్ణ స్వరాజ్య మిచ్చుటకు లోపల చేదని తాత్కాలిక సంస్కరణముల చేయునెడ సాంఘాతికవిధానములో కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రములు లోబడియుండు ఆశయమును దృక్పథముననుంచి రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యము మొత్తం అవశ్యకమోనంత నీయవలయును.

విశ్వములేనిచో ద్వంద్వప్రభుత్వము

పరిహాసాస్పదము

ప్రస్తుతవాతావరణమునందు దొరతనమువారి యిరుకాఖిలము హృదయపూర్వకమైన సభ్యములేదు గాన ద్వంద్వపరిపాలనవిధానమున ప్రభుత్వము వారు పరిపాలన చేయజాలరు. 19.9 సంవత్సరములలో ప్రసాదింపబడిన హైందవ రాజ్యాంగ విధానశాసనము పట్టుకు కలుబాట్లుండుటచే అన్ని శాఖలును మంత్రులపరమశిషివో దేశమునకు ముప్పువచ్చునని శాఖిప్రాయముగాదు. ముఖ్యమైన అంతకు అన్నియును మంత్రులగల శాఖిలెట్లు సమావేశమున చర్చించినచో గవర్నరుగారు ఏవిషయమందును విటోచేయుటకు అంకశములు చాల పన్నగిల్లిన కడిచిన మేనెలలో లాహోరునందు సమావేశమైన సునెలమనుల సమితిచే తీర్మానింపబడిన నూత్రిముల విధానమున దేశమునం దన్ని సంస్థలందును, మహమ్మదీయులకు నగిన ప్రాతినిధ్యము నీయ నిబంధనలు చేయవలయును. రాష్ట్ర

బొంబాయి శాసనసభ

ప్రశ్నలప్రవాహము

పునహా, అక్టోబరు 15:— బొంబాయి అభివృద్ధిశాఖ విషయమై చెక్కుఅదనపుప్రశ్నలు నేటి శాసనసభలో వేయబడెను. వేరువేరు అభివృద్ధిపనుల నెరవేర్చుటకు వేయబడిన అంచనాల మొత్తముల వివరములను రహింతులాగారు గోరిరి.

కోవాన్ జిహాంగీయగారిని చెక్కుఅదనపు ప్రశ్నలు అడిగిరి.

రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము

బొంబాయి రాజధానియందు సత్వరముగ రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యస్థాపన వచనరమని యిండియా దొరతనమువారికి చెలియ చేయుటకు ఆర్. సి. ప్రధానుగారు శాసనసభను నిర్విశేయగోరిరి. ఇటీవల సమస్యకాదని చెప్పి అధ్యక్షులు తీర్మానమును ద్రోశిచేసిరి.

బాలబాలికల సంరక్షణ శాసనము

పిమ్మట యీల్ల విషయము నాలోచించుటకు సభ వారు మొదలిడిరి. కొరడాతో బిల్లుల గొట్టుట కధికార మిచ్చు క్లాజును దీని నీవేయవలయునని దేవుగారు ప్రతిపాదించి జయకరుగారు బలపర్చిరి. స్వరాజ్యవాదుల నాయకుడగు జయకరుగారు యిట్టికాజులవలన హస్తగతముగ అధికారముతో పంజాబునందలి దరంతములవంటి దురంతములను జరుపుట కధికారులకు వీలుగల్గుననియు తమయు తమ పార్టీవాదులు యీక్లాజును శాసనములో చేర్వకుండ చేయుటకు వాగ్దానములను ధారపోసెదననియు చెప్పిరి. మాంసూరి, అద్వానీగార్లు సవరణను బలపర్చిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రభమును ప్రతిఘటనమునొనర్చిరిగాని తుదకుసవరణ అంగీకరించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బాలబాలికల సంరక్షణచట్టము

ఆర్. జి. ప్రధాన్ గారి సవరణ

పునహా, అక్టోబరు 15:—బొంబాయి శాసనసభలో బ్రవేశపెట్టబడిన బాలబాలికల సంరక్షణబిల్లు చర్చసందర్భమునబీదవారి పిల్లలకరి జాలయములను తనిఖీచేయుటకు అధికార మిచ్చుటకు గల 45 క్లాజు తీసివేయవలయునని ఆర్. జి. ప్రధానుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈక్లాజు ప్రకారము యేకరజాలయమైనను బీత్త చేయుటకు యిన్ స్పెక్టరుల కధికారము గలదు. చిట్టా, రిజిస్టరు మొదలైనవిన్నియు యేదేశ వైనను తనిఖీచేయుటకు వారి కధికారము గలదు.

ప్రభుత్వఉద్యోగులు రాజకీయ ఆందోళనసమయములం దీఅధికారమును దుర్వినియోగము చేయుటకు అగ్రకు కలుగజేయుననియు పై అధికారుల ప్రాపకమును సంపాదించుట కిది యొకమార్గమునను గాన అట్టి అనవసరమైన యీ 45 క్లాజు దీని వేయగోరిరి. సాంఘికసంబంధమైన శాసనమందు రాజకీయమైన అభిప్రాయములకు ప్రవేశపెట్టుటనుచితమని మాంటుగోమెగారు నుడివిరి. తీవ్రప్రసంగము గావించి యీక్లాజు చట్టవిరుద్ధమైనదని జయకరుగారు వాదించిరి. బిల్లు విధానముప్రకారము యీక్లాజు చట్టవిరుద్ధమైనది గాదప్రభుత్వపు అద్వైతము జనరలుగారు అభిప్రాయ మిచ్చిరి. చెక్కునసభ్యులు చర్చయందు బాల్లూనిరి. తుదకు సవరణ ఓడిపోయెను. 84 గురు సభ్యులు సవరణ కనుకూలుగను, 48 వ్యతిరేకముగను సమ్యుతుల విచ్చిరి. హూసుభాయి లాల్ జిగారి సవరణ ఆమోదించబడెను. కాని రిజిస్టరులు యిన్ స్పెక్టరుల తనిఖీకుండి తప్పించెదరు. చిట్టాలు మాత్రము తనిఖీకుండి తప్పించబడినవి.

(ఆ. ప్రె.)

ములను మార్పుచేసే నవసరము గల్గినయెడ ఏరాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయుల అధికసఖ్య (Majority) అల్ప సఖ్యగా (Minority) మార్పుగల్గు విధాన మవలంబించుకూడదు. పంజాబుతోద్రక్కునున్న గొన్ని భాగములుజతజేయవచ్చునని పశ్చిమోత్తరసరిహద్దుపరగజానుమాత్ర మెప్పటిని పంజాబుతో గల్గు వీలులేదు.

ఘోషాస్త్రీలు. ప్రత్యేక సౌకర్యములు

స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుయాయబడుటచేతను, మహమ్మదీయులు కొంతకాలమువరకు ఘోషాను దీని వేయుటకు వీలుకలుగదు గనుక, నారి సాంప్రదాయమునకు భంగములేకుండ గాకు ఎన్నికలందు వోటుల నిచ్చుటకు యేర్పాట్లు చేయబడవలయును. విరోధివాదులు తోటవాదులు (Planters) మొదలైన సంఘములవారివలె పోస్టువ్యాపార వోటు బంపువిధానముమహమ్మదీయ స్త్రీలకు యియ్యవలయునని హ్మనందుగారు గోరుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

బెల్గాం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

బెల్గాం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా నెల్లూరుతరపున 27 మంది పంపుటకు మనకు అధికారము గలదు. పదమూ కాంగ్రెసు డిపంబరు నెల్లూరున జరుగును. కావున అభ్యర్థిదరఖాస్తులు అక్టోబరు నెల్లూరులోపుగా జిల్లాసంఘకార్యాలయముకు చేరవలసి యుండును. కావున దరఖాస్తులను వెంటనే నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియైన నాకు పంపగోరుచున్నాను. ప్రతినిధులు తమ దరఖాస్తులతో సహా రుసుము రు 3/లు పంపవలసియుండును. అట్లు పంపనివారి దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. మరియు దరఖాస్తునందు:—

1. అభ్యర్థిచేరు చిరునామా, 2 తండ్రిచేత భర్తచేత 3. ఏ కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యుడైనది. 4. తాలూకా 5 వ యాస్సు 6 కులములేక మతము 7 వృత్తి 8 స్త్రీయూ పురుషుడా 9 తాము ఏ నియోజకప్రదేశము తరపున నిలువదలచినది 10. సంతకము. 11. తాను సభ్యుడైన సంఘమునుండి మరియు ద్దురు సభ్యుల సంతకములు.

మరా:— ఈవివరములు పూర్తిగా తెలుపవలయును. రుసుము పంపకన్నను వారి యిద్దరుసభ్యుల సంతకములు అనగా 10 వ అయిటము పూర్తిచేయకున్నను దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,

కార్యదర్శి.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరునెల 16వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తం అవర్షణ	మొత్తం అవర్షణ	మొత్తం అవర్షణ	మొత్తం అవర్షణ	మొత్తం అవర్షణ
ముఖ్యజిల్లాలు	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ
గోపాలపురం	88.7	77.0	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	91.5	78.9	...	2.29	87.09
కాకినాడ	91.4	76.7	0.84	5.88	89.09
మచిలీపట్టణము	90.2	76.8	0.17	1.98	41.59
కర్నూలు	98.4	74.8	...	1.71	26.01
బళ్లారి	91.5	71.7	0.75	0.82	20.51
కడప	95.2	78.2	...	1.08	81.28
నెల్లూరు	92.0	78.1	...	0.71	87.98
మద్రాసు	90.8	75.8	...	8.29	50.74
కడపూరు	90.9	77.2	...	2.50	52.34
నెలము	94.8	78.4	0.46	0.89	89.80
కోయంబత్తూరు	90.7	72.3	0.19	0.19	22.29
తిరునువాపల్లి	94.2	77.052	88.18
నాగపట్టణము	90.0	78.4	...	0.29	54.98
మధుర	94.4	76.8	...	0.12	88.58
పాంబన్	89.8	78.6	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	0	28.84
తిరువేండ్రము	84.5	74.1	...	0.81	64.51
కొచ్చిన్	6.4	77.1	...	0.98	114.51
కాలికట్టు	88.2	75.9	...	0.48	117.16
మంగళూరు	86.0	75.2	...	2.97	125.68
బెంగళూరు	85.3	67.8	0.07	1.22	85.87
మెదకార	77.0	62.2	...	1.59	125.46
కొడైకనూర్	66.4	52.8	0.27	0.96	62.18

కాకినాడలో 0.84" మచిలీపట్నంలో 0.17" జర్జము పడినది. విశాఖపట్నంలోను కాకినాడలోను పగటి నేడిమి 4 డిగ్రీలు అధికముగా నున్నది. గోపాలపురమునందును విశాఖపట్నమునందు రాత్రినేడిమి 3 డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది. జల్లూరిలో అత్యధికముగ వర్షము పడినది (0.75") కడపలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటినేడిమి అధికముగా నున్నది అచ్చటచ్చట చిన్నవర్షములు పడుట తప్ప వాతావరణ మంతటను అనుకూలముగనే యుండును.

సి. ఆర్. సామ్రా.

వాతావరణవ్యక్తము.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

21 రోజుల దీక్షలో వడికినమాలు

5068 గజములు

మహాత్మునికి రోజుకురోజు బలము కలుగుచున్నది. ఉపవాస దీక్షను ప్రారంభించిన దినము మొదలు ముగించిన దినమువరకు 21 రోజులలోను మహాత్ముడు 5068 గజముల నూలు వడికెను.

ధిల్లీలో నాయకులకు జ్వరములు

వరదలవలనను శలి మొదగుటవలనను యిప్పుడు ధిల్లీలో జ్వరములు చాల ప్రబలముగా నున్నవి. శ్రీమతి సరోజినీగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చినప్పటినుండియు ఆమె ఆరోగ్యము సరిగానుండలేదు. ఇప్పుడు డింగీజ్వరము ప్రబలముగా సోకినది. చాలకాలము విశ్రాంతి గొనవలెనని వైద్యులు తెలిపిరి. కుటుంబులోనున్న వేళెబంధు వాసుగారికి గూడజ్వరము తగులుచున్నదనియు హాకిం అజ్ఞులుఖానుగారికి గూడ జబ్బుచేసినదనియు తెలిసినది.

23 వ తేదీవరకును ధిల్లీలోనే యుండును

మహాత్ముడు యానెల 28 వ తేదీవరకును ధిల్లీలోనే యుండును. ఆవలదావధ్యము గలిగినచో కోహటుకు వెళ్లును లేనిచో యింకను విశ్రాంతి గొనుటయే అవసరమైనయెడల సజర్యతీత్రమయిన కేగును.

మహాత్ముని వ్యాసము

“నా ఉపవాసదీక్షయు ఐకాగ్రత్యసభయు జరిగిననుగూడ అలహాబాదులోను జబ్బులుపూరులోను మరలకొట్టుటజరిగెను. ఒక్కసారి తాతగవులంతరించి పోవునని నేనెన్నడును తలంపలేదుగా ని ప త్రి క ల వారు మి తి మి ర కు ం డ నిష్పాక్షి క ము గా వ్రాసె ద ర ని మా త్ర మా సిం చెదను. కారణములను సరిగా గుర్తించి ఉన్న నిజమేదో సరిగా వెల్లడించుటకు నాయకులందరును గట్టిప్రయత్న మొనరించెదరని నమ్మెనను” అని మహాత్ముడు మత కలహములనుగూర్చి వ్రాసినవ్యాసము నేడు (18 వ తేదీ గురువారము) వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని కోహటు ప్రయాణము

మహాత్ముడు మరిమాడువారములకు కోహటుకు వెళ్లుటకు తగినశక్తి కలుగునని వైద్యులు తెలిపిరి. రెండుమాడు రోజులనుండి అన్ని మతముల నాయకులతోను సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులందరును నెలకు 2000 గజముల నూలువడికవలెనని అహమదాబాదులో ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును రద్దుచేయుటను గూర్చి స్వరాజ్యపక్ష నాయకులకును మహాత్మునకును సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. సిక్కుగుఢారసంఘము వారు నూరుమందిని జయట్లోకు పంపి అఖండపాకమును ముగించదలచుటనుగూర్చి గూడ సర్దారు మంగళసింగుగారు మున్నగువారితో సంభాషణ జరిగెను. నిన్న రాత్రి మంగళసింగుగారు ధిల్లీనుండి అమృతసరుకు బయలుదేరిరి. అచట గురుద్వారా సంఘమువారి విషయమునుగూర్చి ఆలోచించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

గ్రీసను దంపతులనుకొట్టినవిషయము

అమెరికను కాంసలును బర్మాప్రభుత్వపు

ప్రధానకార్యదర్శి పంపినజాబు

రంగూను, అక్టోబరు 15:—రాజకీయోద్రేకముచే గ్రీసను దంపతులను ఆకారణముగ అతికఠినముగ కొట్టినందుకు సభాయుతుడగు గవర్నరుయొక్క విచారణమును డెలుపుచు ప్రభుత్వపు ప్రధానకార్యదర్శి అమెరికను కాంసలు కోకజాబు నంపెను. వైస్రవుల యెడలను గల వైషమ్యముచే యిట్టిపని జరిగినదని అనుకొనుటకు వీలులేదని ఆయనచెప్పుచున్నాడు. డ్రోహాలను పట్టుకొనువిషయమై సోలీకు కమిషనరు ప్రయత్నములను గావించుచున్నాడు. ఆప్రయత్నములెంత యభివృద్ధి గాంచినదియు కాంసలు నడిగిన చెప్పగలడు. కెమ్మెడెను బాప్టిస్టుమిషనరీస్కూలులో ఆయిద్దరు స్త్రీలకు ప్రత్యేక యేర్పాట్లు చేయబడుటయే గాక అమెరికను లండరికి గూడ రక్షణ నొసంగుటకు గాను యేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. అచ్చటనున్న అమెరికను యూరపియను పౌరులను రక్షించుటకై ప్రభుత్వము తాళెట్టి ప్రయత్నలోపములను గావించరని నమ్మకముగా చెప్పుదు అజాబు ముగియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మతకలహములు

కంకినూరు - కలకత్తా

ఇప్పుడు నెమ్మదికలిగినది. పదిమందిని ఆరెస్తుచేసిరి. బహిరంగసభ జరిగినది. పంచాయతీవారిద్వారా తగవులను తీర్చు కొనవలెననుతీర్మాన మామోదంపబడెను.

ధిల్లీ పానుమండీ కేసు

రామప్రసాధుని చంపిరని ఎనిమిదిమందిపైని లేబడిన కేసువిచారణ నిన్న (15) మరల జరిగినది. రామప్రసాదుకొడుకు లిద్దరును సోదరుడును సాక్ష్యమిచ్చిరి. టిక్కెట్లు చూపించినవారిని మాత్రమే కోర్టులోనికి రానిచ్చిరి.

“నేను రామప్రసాదు సోదరుడను, నా పేరుమనీ నేను పాలను అమ్ముచుండును. ఆనాడు మధ్యాహ్నము నేను యింటి తలుపులోపల గడియచేసి పండుకొని నిద్రపోవుచుంటిని. హంతకులు తలుపులు పగులగొట్టి నన్ను కర్రలతో కొట్టి యింటిలో నుండి వాకలిలోని కీడ్చిపడవేసిరి. ఈ ముద్దాయిలలో భోరా, హకు ముద్దీను, అల్లీఅహమదు, రుస్తుంగా ర్లానాడువచ్చియుండిరి. వీరుగాక మరి చాలమందిగూడయుండిరి. నేను 25 మందిని గుర్తింపగలను. వారిపైని కేసు చేయలేదు. నా వంటిపై నన్ను బంగారువగలను తీసికొనిరి. పిమ్మట నాకు స్వల్పతిత్పవది. నాకు తెలివవచ్చునకి నేను వైద్యశాలలోనుంటిని. ఆ ర్యసామాజకులలో నేనెవ్వరినెవ్వరను. రామచంద్ర అనునతని గురించి మాత్రము వింటిని. చాలమంది నిమ్మజాతలవారు ఆర్య సమాజమున చేరిరి” అని యీసాక్షి తెలిపెను.

“నేను రామప్రసాదు కుమారుడను. నా పేరు మధురాదాసు. వయసు 14 ఏండ్లు. హంతకులు యింటచొరబడు సరికి నేనుదాబా మీదనుంటిని. ముస్సుతుకరీకు అను ముద్దాయి కిరసనాయిలు, గడ్డినిప్పపెట్టెమున్నగువానిని తేగానే హంతకులు యిల్లు తగులబెట్టిరి. నాతండ్రిని, చునీనికొట్టుచుండగా నేను చూచితిని. ఒకడు దాబామీదికివచ్చి నన్నుకొట్టగా నేనుసారిగింటివారి దాబాపైకురికి తప్పించుకొంటిని” అని యీసాక్షి చెప్పెను.

“నేను రామప్రసాదు కుమారుడను. నాపేరు చోటాలా. వయసు 8 ఏండ్లు. చాలమంది గుంపుగా కుటుంబుకోడ్డన వెళ్లుచుండిరి. అప్పుడు భోరాయను యింకొకడును వారిని మా యింటివంకకు తిప్పిరి. గుంపువాండ్రు వీధితలుపులను లోపలి తలుపులనుగూడ పగులగొట్టిరి. అల్లీమహమదు, హకుమద్దీను సాదీరాలీ, సాదతుగార్ల నానాడు చూచితిని” అని యీసాక్షి చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

మౌలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారి ప్రకటనము

“ఒకవంక సంయోగసభలు జరుగుచుండగా కంకినూరాలోను అలహాబాదులోను జబ్బులుపూరులోను కొట్లాట జరుగుట చాలవిచారకరము. వీటితో నిట్టి దౌర్జన్యము లంతరించిపోగలవని ఆశించెదను. జాతీయసేవకు లంఘనము శక్తికంచనలేకుండ పని చేసి యొకమత్యమును కలిగించుట కింతకంటె సధికముగ నవకాశ మెన్నటికిని కలగదు. గాన ఎల్ల వారును శక్తివంచనలేకుండ పని చేయవలెను. తగవుల కెట్టికారణములున్నను ప్రస్తుతము కలహములను విరమించి ధిల్లీపంచాయతీసంఘ మేర్పడువరకును ఓరిమిని బూనవలెను. ఆసంఘము కడుశీఘ్రముగానే ఏర్పడును. మహాత్మునికి పూర్తిగా బలముగలుగుటయే అవశిష్టము గాన కొద్ది రోజులలోనే జరుగును. అన్నితగవులలోను ఆసంఘమువారి తీర్పుకు బద్ధులుకావలెను. ఇంతకంటె మంచి సాధనములేదు. దౌర్జన్యములను ఆత్మహానియేకలుగునుగాన నిటుల కాంతము వహింపవలెనని అందరిని కోరెదను” అని అజదుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

జారి జానెపుగారు

మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము మలబారు వెళ్లిరి.

జార్జి జానెపుగారు ఓయను ఆఫ్ఘిండియా అను బొంబాయి జాతీయ దినపత్రికకు సంపాదకులుగా నుండుట కంగీకరింపలేదు. మలబారు వందలనిధిని బాగుగా నుపయోగించు విషయమున నిధి సంఘమునకు సహాయము చేయుటకు కేరళరాష్ట్రమునకు వెళ్లుదని మహాత్ముడు కోరినందున జార్జి జానెపుగారు కేరళరాష్ట్రమునకు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

గురుద్వారములచట్టము

పండిత మాలవ్యాగారు

అకాలీకును ఉదాసీలకును మహాంతలకునుగూడ సంతృప్తికరమగు శ్రీని పండితమదనమోహన మాలవ్యాగారు గురుద్వారములచట్టమును వ్రాసి రని యాధీపతి తెలిసె నని లాహోరు ‘పంచమాతరం’ పత్రిక ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీవేంకటేశ్వరాయుర్వేద

కళాశాల-బెజవాడ

ద్వితీయవార్షికోత్సవము

ఈనెల 18, 19 తేదీలలో జరుగును

ఈనెల 18, 19 తేదీలలో బెజవాడలో ఎడ్వర్డుపుర మందిరమున సబుజడ్డీ శ్రీయంత సింగరాజు వేంకటకుబ్బారావు తంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద వార్షికోత్సవము జరుగును. ధన్యంతరిపూజ-ఉత్సవము శనివారమునాడును, ఆయుర్వేదవస్తుప్రసర్గము, సభ, ఉపన్యాసములు మున్నగునవి ఆదివారమునాడును జరుగును.

బర్మలో నిత్యందచట్టములు

అరెస్టులు, శిక్షలు

ఉ. ఆదేశ్యంత అను బాధ్యసన్యాసి 8 వ తేదీని ఉత్తమాగారిని ఆరెస్తుచేసినపిమ్మట రాజద్రోహమును బోధించెనని ఆతనిని ఆరెస్తుచేసి రంగూను తీసికొనివచ్చి నిన్న (15) రిమాండులోనుంచిరి. 27 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

ఉంతనుపత్రిక

ఈపత్రిక రంగూనులో బహిష్కరణపక్షమువారివలన ప్రకటింపబడుచున్నది. సంపాదకుడు హేతుాను ప్రాగారిని ఆరెస్తుచేసినందున 15 వ తేదీని ఎం. జి. తానుహామీనుగారు సంపాదకుడుగా డిక్లరేచను ఇచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత హిందూసమ్మేళనము

నవంబరు 7, 8, 9 తేదీలలో డేరాదూనులో

జరుగును

14 వ తేదీని డేరాదూనులో సన్యాససంఘసభ జరిగినది. పండిత రాధాచరణగోస్వామి (బృందావనం)గారిని సభాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. మున్యసిపలు కచేరీ ఆవరణలో సభ జరుపుటకు ఏర్పాట్లు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. మహాంతల లక్ష్మణదాసు (డేరాదూను) పరకురాం (హృషీ కేశము) గార్లు ప్రతినిధుల కుచితముగా బసలను భోజనముల నమర్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. హిందీసమ్మేళనము కవులసభగూడ పండిత సర్దారు పథికు (అలహాబాదు) గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

నెల్వ్ ఫిల్లింగు

“ఆ గేట్”

పవుంటిన్ వేనా

పాంలెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనధక్కి అని చెప్పదగు ఈ “ఆగేట్” కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణీయమొందుచున్నది. సాధారణమయిన “ఆగేట్” కలము 2957 మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు “ఆగేట్” గాజుపాళి నుపయోగించుట యధుత్తమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరలో ముంచినయెడల ఆయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957) మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

స్టేటుకౌన్సిలు, ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లులు

వాని కారణోద్దేశ్యములు

భారత వారసత్వచట్ట సవరణబిల్లు

భారత వారసత్వచట్టము 1865 (ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు) 27 వ సెక్షను నిబంధనలను సవరించుటకై ఒక బిల్లు స్టేటు కౌన్సిలులో సెప్టెంబరు 19 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆ బిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లీక్రింది విధముగ ప్రకటింపబడినది.

1865 వ సం॥ మునందు ఇంగ్లీషు లాప్రకార మున్నట్లు స్టేటు భారత వారసత్వచట్టము గావించబడునపుడు, భర్త విల్లు వ్రాయకుండ చనిపోవునెడల ఆచితంతువునకు వారసులు లేనపుడు ఆయనకు బంధువులన్నయెడల ఎగము ఆస్తి తీసికొనుచుండెను. ఈనిబంధన 1865 ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు 27 వ సెక్షనులో నుండెను. 1890 ఇక్విటీస్టేట్స్ అక్టు ఆక్టులన లామార్చు జేయుచు ఆస్తి 500 పౌనుల కెక్కువ గాకుండనుండి జారగు లేవను లేకున్నయెడల ఆస్తియంతయు నా చితంతువునకు పోయెను. ఇంతేగాక ఆస్తి విలువ 500 పౌనుల కెక్కువనుండి జారగు లేకున్న ఆస్తి అంతమీదను 500 పౌనులవరకు అధికారమియుండెను. ఈ వారసత్వమునకు సంబంధించిన బిల్లును ఒక్కటిజేయుటకు ఇంగ్లాండులో నున్న శాసనమునకును ఇండియాలో నున్న శాసనమునకును భేదము స్టేటుకౌన్సిలులో డెలుపగోరుచున్నాము. బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము, బెంగాలు ప్రభుత్వముయొక్క సాలిసిటరు, అడ్మినిస్ట్రేటరు జేనరలు అందరును సవరణ జేయవలసియున్నదని తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడీ బిల్లు ఇంగ్లీషులాను స్వతంత్రముగ ననుసరించుచున్నది. అయితే ఒకటిమాత్రము జేర్చవలయును. భర్త విల్లు వ్రాయకుండ చనిపోయినపుడు చితంతువెట్టి లాభములను బొందుచున్నదో అట్టిలాభములనే భార్య చచ్చిపోయినపుడు భర్తగూడ భార్యనైపు ఆస్తిపై అట్టిలాభములనే గల్గియుండెనని గూడ యేర్పాటుజేయబడినది. భేదముజేయుట కేమియు కావలెను గానించుటలేదు. ఇట్టిఫలితము ఇండియన్ ఆక్టు కనుకూలముగనే యుండును.

ఎ. హెచ్. ఫ్రాం.

పనివాళ్లకు వారంవారం కూలియిచ్చుటకు బిల్లు

ఈబిల్లు 1924 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీన భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. దానియొక్క కారణోద్దేశ్యము లీక్రిందివిధముగ డెలుపబడినవి:—

ఈ మధ్య భారతదేశములో సమ్మెలు జరిగినపుడు కొందరు యజమానులు తమస్వాత్మక రీతిలో నెలయావత్తు పని జేసిన కూలీలకుగూడ యాయవలసిన కూలి నీయకుండ మాని వేయుచుండిరి. ఇందువలన అట్టి పనివారలకు వారిపై నాధార పడియుండువారికిని చాల కష్టముగ నుండెను. యజమానులు యిట్టి దుష్టకార్యమును జేయుటవలన యామధ్య నీవిషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆలోచింపవలసి వచ్చెను. ఈవిషయమును అంతట పార్లమెంటుసభలో తేగా యాచిగముగా పనివారలకు వారంవారం కూలియిచ్చుపద్ధతియు అట్లు శాసనముజేయుటయు నాలోచనలో నున్నట్లు డెలుపబడినది. ఈబిల్లు సంగీకరించుటవలన పనివారులు మిల్లు మ్యానేజరులు ఏజెంట్లు బంధనములనుండి విడుదలయగుటయే గాక అప్పులవారి నుండిగూడ విముక్తి గాంచెదరు. ఇప్పుడున్నప్రకారము పారిశ్రామిక ప్రవేశములందు నెలనెలకు జీతమిచ్చుటచేత, మొదట అరువారుములు యేమియు రాబడి లేకపోవుటచేత అప్పుజేసి కొని తివలసియుండును. వారంవారం కూలిదబ్బు లిచ్చినయెడల యాకష్టముండదు.

డి. చమకాలాల్.

స్ట్రాక్టరీలలో స్త్రీలు పనివారలకు సంబంధించినబిల్లు

స్ట్రాక్టరీలలోను, గనులలోను, ఎస్టేటులలోను పనిజేయు ఆదమాలీలు కడుపుతో నున్నపుడు నీళ్లుడుకోజులలోను, నీళ్లుడిన కోజులలోను రానపుడుగూడ కూలి నిచ్చుటకు సేర్పాటు జేయుటకై ఒక బిల్లు భారతశాసనసభలో 1924 సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది.

ఈబిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యము లీవిధముగ నున్నవి. — స్త్రీలు గర్భిణీతో నుండిన స్త్రీలకుగూడ వచ్చినపుడును నీళ్లుడిన కోజులలోను వారు శాకుండ్ల నాటకంపరచుటకును

నీళ్లుడుటకు ముందు రివారములు పని విడిచిపోవు యేర్పాటు జేయుటకును, నీళ్లుడిన పిదప ఆరువారుములవరకు స్త్రీలను యేపరిశ్రమలోగాని నియోగింపకుండ నిషేధించుటకును మొదలుపెట్టుటకై సంబంధించినది. రెండవదేవునగా పైపెత్తిన కారణములచేత స్త్రీకార్యకర్తలు రానపుడు ఆమెకును పిల్లకును ఆరోగ్యముగ పోషణ జేసికొనుటకు తగిన డబ్బు సహాయమును జేయవలెను. ఇందులకుకావలసినడబ్బును ప్రభుత్వమువారు యా బిల్లుక్రిందివచ్చు పరిశ్రమలపై యిందుకు గాను సెక్సువిధించియే నను యేర్పాటుజేయవలెను. ఒక్కొక్కస్త్రీకి యింతనీయవలె నోయెట్లా యాయవలెనో మున్నగు విషయములను ప్రభుత్వము వారే నిబంధనలనుజేసి పరిష్కరింపవచ్చును.

1919 లో వాషింగ్టనునందు జరుపబడిన ప్రథమ ఆంతర్జాతీయ కార్యకమహాసభయందు తయారుజేయబడిన డాక్యుమెంట్ నులోని సూచనలనే యాబిల్లు ఆచరణలో పెట్టుకోరుచున్నది. భారతదేశము ప్రపంచములో నితరనాగరక దేశములతో తుల్యముగ స్థానమును బొందకొనెడల అందలి స్త్రీకార్యకర్తలను నాగరక దేశములవలె సత్కరింపజాలమని వాదించగూడదు ఇంతేగాక దేశమునుశ్రమముగ పారిశ్రామికముజేయవలెనను కాంత్యయున్నట్లు గానించుచున్నది. పారిశ్రామికము జేయుట కార్యకర్తలకు జేమదాయకముగ నుండవలెనన్న సూతన విధానమును ప్రవేశపెట్టుటవలన గల్గుచోషములు సంగ్రహించువకుండ సకాలమునజాగ్రత్తపడవలయును. స్త్రీలు స్ట్రాక్టరీలలోను, గనులలోను యితరపరిశ్రమలందును నవమానపూరియైన పిదపను ప్రవేశించినచెంబి సేవ్యపనిజేయునెడల వారిఆరోగ్యమును శిశువులఆరోగ్యముగూడ చెడిపోవునట్లుకు సందియము లేదు.

కావున యిట్లుసవరమువచ్చిపని జేయలేనికాలములో తల్లిలలాభమునకై తగినయేర్పాటుజేయవలెను. పనిలోనికిరాకుండ జేయుటవలన మాత్రము ప్రయోజనమేమియు నుండదు. స్త్రీలను వారలకుండు సంగతములన్నను పరిశ్రమలందు పనిజేయించునపుడు ఆపరిశ్రమలే వారు ప్రవేశించినపుడినుకొనిన ధనభారమును భరింపవలసియుండుట న్యాయము. ఇంతేగాక అడంగులకు పనివారలలో యేకాంతియిండి మాత్రమే యావహికమును సంపాదించుటలో జేయవలసి యుండునగాన భారమంత యెక్కువగాక కొంచెముగనే యుండును. ఈవిషయమును బొందుటకును స్త్రీకార్యకర్తలను డిస్క్రిమినేషనుకుండ సేర్పాటుజేయుటకై యాదబ్బును యజమానులుగాక జెనరలుగూడనుండి చెల్లించుటకేర్పాటు జేయవలెను. కార్యకర్తల జేమవిషయము రాష్ట్రీయశాఖలకు సంబంధించినదిగాన యాస్పీయును పనిజేయుటకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకే వదలివేయవలయును.

ఎన్. ఎం. జోషి.

ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టు సవరణబిల్లు

1890 ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టునికను సవరించుటకై 1924 సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన భారతశాసనసభలో నొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. దానికారణోద్దేశ్యము లీక్రిందివిధముగ డెలుపబడినవి:—

ఇప్పటివరకజేయుచు ప్రవేశపెట్టబిల్లు ఉద్దేశ్యము యే జాతివత్తులను వారికిగాని ప్రత్యేకము రెయిల్వేబండ్లలో గడులు రిజర్వజేయకుండ నిషేధించుటయే యున్నది. 1890 ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టు 109 సెక్షనుక్రింద జరిగిన ప్రావీక్ష్యములు కొన్నింటిలో అట్లు రిజర్వజేయుట 42 వ సెక్షనుకు అర్హమనీ అనవసరముగ హక్కునిచ్చుటయొక్కనాయను విషయమువచ్చెను. ఈకేసులలో 42 సెక్షనును ప్రావీక్ష్యము వేర్వేరువిధముల ప్రవేశించినవి. కాని అట్లు రిజర్వజేయుట నాన్ యివి దుర్భముగాదని మాత్రమంగీకరించెను. ఇప్పుడీ సవరణవలన సట్టి అనుమానములు లేకుండ బోయి శాసనము ప్రజాభిప్రాయమున కనుకూలముగ నుండును.

కె. సి. నియోగి.

స్వేచ్ఛలుమ్యారేజి ఆక్టుసవరణ బిల్లు

1872 స్వేచ్ఛలుమ్యారేజిఆక్టు నికను సవరించుటకై ఒక బిల్లు భారత శాసనసభయందు 1924 సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లీట్లు డెలుపబడినవి:—

1872 స్వేచ్ఛలు మ్యారేజి ఆక్టుప్రకారము స్త్రీగాని పురుషుడుగాని వివాహము జేసికొనుటకు 21 వత్సరములు పూర్తిగావున్నయెడల ఆవివాహమునకు తండ్రిగాని పోషకుడుగాని అంగీకరింపవలెనని గాదు. ఈశాసనము జేసినపుడు 1875 ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టు గావించెదరు. న్యాయస్థానము గార్డయ

నును నియమించినదప్పు యాఆక్టుప్రకారము 18 సం॥ ములకే మైనారిటీ వయస్సు 21 యై యున్నది. అదే 1872 స్వేచ్ఛలు మారేజి ఆక్టు దీనికొనబడినది. కావున యాచట్టము ప్రకారము ఒకనికి 18 సం॥ ములు వెళ్లినను 21 కంటే మైనారిటీ అంగీకరించుటకు తండ్రిచితియింపవలెనెడల అచట సెంటిమెంట్ కొనరాదు. గార్డియను అంగీకారమును గూడ బొందవలెను. కారణము మెజిస్ట్రేట్వచ్చిన పిదప గార్డియనుండుట యసంభవము. ఇంతేగాక అంగీకారమును జరుపకుండు గార్డియనును నియమించుకొనగూడ వలెనెదరు. కారణము 1890 గార్డయన్ ఆక్టు 1875 ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టుక్రిందికి నమ్ముమైనవలెనే వర్తించును. కావున స్వేచ్ఛలు మ్యారేజిఆక్టును సవరణజేసి సెక్షన్ 2 (బి) ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టు నిష్కర్షించుటతో సమముగ జేవలసియున్నది. ఈదేశము మెజిస్ట్రేట్వయియున్న ఇంగ్లీషు శాసనముతోబాటు నిబంధన జేసినందువలన ఆ సెక్షనునుగూడ సవరింపవలయును. 1924 XXX ఆక్టులన స్వేచ్ఛలు మ్యారేజిఆక్టు నిబంధనలు విస్తరింపజేయుటవలన 18, 21 వత్సరములనున్న వారు ఆ నిబంధన లాభమునుబొంద వలెనెదగుగాన దానిని మార్చుజేయుటయు సవరింపిరి. ఆప్రయోజనము గడచిటకే యాబిల్లు ఉద్దేశించబడినది.

హెచ్. యస్. గోగు.

గవర్నరుజేసరలు అంగీకరించిన శాసనములు

గవర్నరుజేసరలు గారు సెప్టెంబరు 24 వ తేదీన యీక్రిందిశాసనముల కంగీకరించిరి.

- (1) 1898 యిండియన్ పోస్టాఫీసుఆక్టు సవరణ శాసనము.
 - (2) ఇంసీరియలుబ్యాంకు (సవరణ) శాసనము 1924.
 - (3) 1924 ఇండియన్ క్రిమినల్ లా సవరణశాసనము. ఈశాసనము 18 యేండ్లవయస్సుకు తక్కువవారి కెక్కువరకు మీయ నుద్దేశించబడినది.
 - (4) 1924 ల్యాండుకష్టశాసనము.
- భారతదేశమునుండి యెక్కువజేయబడినట్టిగాని, భారతదేశమునకు దిగుమతిజేయబడినట్టిగానివస్తువులపై కష్టమున్నవి విధించుశాసనమును సవరించి విస్తరింపజేసి ఒకటిజేయుటకే యుద్దేశించబడినది.

బొంబాయి మిల్లుపనివాండు

పక్షమునకొకసారిగాక జీతములను నెల నెలకే కోరుచున్నారు

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—మిల్లు పనివాండు జీతము నెలకొకపర్యాయమిచ్చు ప్రస్తుతవిధానమునకే సమ్యక్తింతుకో లేకపక్షమునకొకసారి కోరుదుకో తెలిపికొమ్మని బొంబాయి గవర్నరు బొంబాయి మిల్లు యజమానుల నడిగియుండెను.

ఏవో రెండు మిల్లులు తప్ప భక్తినివారంపరచును జనాబులకు పంపియున్నారు. మిల్లుపనివాండు నెలజీతములనే కోరుచున్నారని వారు చెప్పుచున్నారు.

కారణములు

పక్షమున కొకసారి జీతములిచ్చు పద్ధతి ఆక్టోబరు 18 వ రికార్డుములను తెలుపుచున్నది.

(1) బొంబాయిలో బాడుగల క్రించను ఆహారపదార్థములక్రించను చెల్లింపవలసిన సామ్య నెల కొక పర్యాయము చెల్లించుటయే అలవాటు కావున ప్రస్తుత పద్ధతియే మిల్లుకార్యకర్తల కెక్కువ సుఖముగా నుండును.

(2) నెలొకసారి కంతదామకొనవలసిన పెద్ద శీతగాండకిందులన లాభములేదు. చిన్న శీతగాండు మొదటవచ్చిన సగముజీతమును కర్మపెట్టుకుండ నుండవలక అప్పుల పాలవుదురు. (3) జీతమురాగానే ఒకటిరెండుకోజులు పనిలోనికి రావలసియు మామూలుగావున నెలకురెండుసార్లు జీతములిచ్చినట్లుయిన పనివాండుపనిలోనికి రావలసివచ్చుచున్నది. (4) పోలీసునిదేవ రోజునపని ఆపువలయునుదినములు నెలకొకపర్యాయము గాక ఇప్పుడునెలకు రెండుపర్యాయము లుండును. ఇదిగల ప్రవేశాండ్లనుచాలవచ్చును. కావున నిర్దిష్టతలతో పక్షమున కొకసారి జీతములిచ్చుపద్ధతినిపెట్టుట కష్టమని తెలిచి మిల్లు యజమానుల సంఘమువా రావిధముగా గవర్నరు గారికి వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్తాగవర్నరుగారి పర్యటనము

తారవాడిలో ప్రసంగము

దొరతనమువారి కేరీవంకయు పన్నునిరాకరణోద్యమము నణచుట కుపయోగించెదరు

లా., ఆర్డరులు సురక్షితముగా నుండవలయును

రంగూను, అక్టోబరు 15:—బీజ్జిల్లాలో దలపన్నునిరాకరణోద్యమము బలవంతమైచున్నదే నాయా జిల్లాలో వాయు పర్యటనము నబ్బుటకు ఉద్దేశ్యము తారవాడిలో ప్రసంగించును బర్తాగవర్నరుగారు దెవ్వి. రి. రూపాయా ధృవములును, 2½ రూపాయు ప్రభుత్వములను సాలీనా చెల్లించుట కష్టముగావరియు యీ ఉద్యమము రాజకీయ మనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఫిత్తిగతులను బట్టి చాలమందికి కగినంత సావకాళము నిచ్చుటయే కాక టెక్సెండ్లు పన్ను చెల్లించ నవసరము లేకుండ జేయుచిరి. క్రిందటి సెప్టెంబరు నెలకంటె యీసంవత్సరము తొమ్మిది లక్షల రూపాయలు సులభముగా వసూలు కాబడెను. చెల్లించవలసిన సొమ్ముకంటె నెక్కువగా వారివద్ద సొమ్ముగలవారిని పన్ను చెల్లించవలయును నిర్బంధింపబడిరి. పన్ను చెల్లించుట నిరాకరించినయెడ దొరతనమువారు వేగముగ స్వతంత్రపరిపాలన నిచ్చెనని పల్లెటూరి అమాత్యులకు కొంతమంది చెలికత్తెకున యువకులు ప్రబోధించుచున్నారు. ప్రజలకు కాంతియు, విశ్వరూపున, స్వేచ్ఛను నిచ్చుచున్న దొరతన మూడవరకవలయునని వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పుంతాను అధిన్న : వారి ఆదర్శములు

ప్రజలకు దొరతనమువారియెడ అసహ్యమును బుట్టించుటకు పుంతాను అధిన్నను స్థాపించబడినది. బహిష్కారము, ప్రజలను భయభ్రాంతులనుగ జేయుట, తీవ్రమైన నిరంకుశత్వమును వీరు ఉపయోగించుటకు బంతుబడెను. వీరి యుద్ధము ప్రకారముగ వీరిని వదలినయెడ త్వరితముగా దేశమును అరాజకమునకు దీసికొనివచ్చెదరు. వీరు కేంద్రనిర్మాణసంఘము చేతులలో కీలుబొమ్మలు. ఈసంఘమువారు ప్రచారముచే బెక్కువారి జీవితములను కాదుచేసిరి. అధిన్నయొక్క నిరంకుశతన కొంతమంది బాధ్యతానివర్తమువారు ఒప్పుకొనుటకు విచారించవలయును.

దొరతనమువారి విధి

పన్ను నిరాకరణ ఉద్యమమును ఆంధ్రవేయుటకును, ఋజుమార్గ వర్తనలను గాపాడుటకును, లా-ఆర్డరులను గాపాడుటకును దొరతనమువారు యావచ్చుకీ నుపయోగించెదరు. తలపన్ను వసూలు చేయుటకు అసహనమైన కష్టములేయు గలగజేయకుండుటకు దొరతనమువారు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ఆశక్తిచే నియ్య లేనివారిని అధిక నాయకుల ప్రబోధముచే నియ్యనివారినండి వేరుజేయుటకు సౌకర్యములు గావించబడును. మువ్వరు బర్తా దేశముల నొక ఐరోపావాడు తామును గలసిన తమ దొరతనమువారు ఈ దేశముయొక్క ఆశయములయెడ, అభివృద్ధియెడ కుముఖులై యున్నారనియు నిది యీదేశముకు లా ఆర్డరులు కుసాధితములుగ నుండవలయు ననియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఋజుమార్గ వర్తన లందరును దొరతనమువారిపక్ష మవల బించి తన సహాయ మియవలయునని కోరిరి. (అ. ప్రె.)

కరాచీలో సిమెంటుగల దొంగుకుట

కరాచీ, 15 అక్టోబరు:—కరాచీ నగరమున కనతిమూరముననున్న ఒక పొలములో సిమెంటుగల దొరికినదని డాక్టరు వెబ్బిట్స్ యస్. జి. దుబాత్ అనునొక పార్సీ ఆయన వెల్లడించుచున్నాడు. ఇచ్చట విశేషముగా సిమెంటు దొంగుననియు, అందులన దేశమున కార్థికముగ లాభముచేయురగలదనియు కావున దీనినిగురించి పరిశోధన నబ్బుటకు ప్రభుత్వము వారి సహాయముతో నొకసంఘము యేర్పాటు చేయవలసినదనియు, ఈయన చెప్పుచున్నాడు. ఇట్లునున్న ప్రకృతికాస్త్ర వేల్చలందరు ఈప్రకటనను అమితోత్సాహముతో విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మెక్కా పరిస్థితులు

కయోలో అక్టో 15:—నాఫోలియ మెక్కాలో ప్రవేశించిరి. వీరు అకాబావారి కేరీవన్నారని తెలియుచున్నది. అకాబాపరిపాద్ధలో ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తపడుచున్నారు.

జి. వి. రామ స్వామి నాయకరుగారు

తమిళ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు
మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు వీరిపై గావించిన ప్రాసిక్యూషనును వదలుకొనిరి.

గహర్ వార్ జిల్లాలో వరదలు

ఋషి కేశములోని నూటయేబదిసాధువులు వరదలో

గొట్టుకొనిపోయిరి

ఇండ్లు కూలిపోయెను

హరిద్వారపుబజారులో 16 అడుగుల నీరుండెను

పోస్టు తంతివార్తలకు ఆటంకములు

అత్మజాపురం, అక్టోబరు 14:—గహర్ వార్ జిల్లాలోని పెక్కుస్థలములు నీటిచే వేరుగానింపబడి రాకపోకలకు పిలువబడుచున్నవని లాస్యకౌశునుండి నమ్మపార్తలు చెప్పుచున్నవి. 6, 8 తేదీలనంపబడిన తపాలు కొన్నిమాత్రము బట్టవాదా కాబడెను. 9 వతేదీ బటా రాలేదు. తంతివార్త సమాచారములు తిన్నగా బోవుటలేదు. 9, 10 తారీఖున బంపబడిన తంతివార్తలు నేడిక్కడకు జేరినవి. నాకనవియసంగతులను చెప్పి నీగినటుట అసోసియేటెడ్లు ప్రతినిధి యొక్క హరిద్వారమున చెప్పెను. హరిద్వారపుబజారులో 16 అడుగులనీరుండెను. దుకాణములలోను వీధిలనుండును వరదచిన్నములను బురద యిసుకగలడు. కలికంలి వాలలోని ఆశ్రమస్థాపులు ప్రత్యక్షమైన సహాయము జేసిరి. నీటిలో గొట్టికొను పోవుచున్న యిండ్లకప్పుల మీదనున్న ప్రజలను చెట్లపై ప్రాణరక్షణము చేసికొనుచున్నవారిని సాధువులు రక్షించిరి. నదిప్రక్కను మృతకేశవములు 10 వ తేదీన సహితము కానవచ్చెను. నూటయేబదిమంది, వీరిలోవిస్తారము సాధువులు, ప్రవాచకులు ఒక్కఋషి కేశములోనే గొట్టికొని పోయిరి. ఋషి కేశములోనియు, మినారెట్టు అను ప్రాంతములోని పట్టణమునందీయు యిండ్లు గగముకంటె నెక్కువగా కూలిపోయెను. హరిద్వారములో పదిమంది వరదవలన చని పోయిరి. (అ. ప్రె.)

సైన్యము దీసికొనివచ్చిన దొరతనమువారి ఒక్క.

బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—దొరతనమువారిచే అడ్డెత్త దీసికొనబడిన "నురాహియా" ఒక మంగళవారము సాయంత్రమునకు సాతాంప్రసనండి బొంబాయి చేరెను. 77 ఉద్యోగములు, 39 భార్యలు, 27 పిల్లలు, 29 వారంటు ఉద్యోగములు, 25 భార్యలు, 42 పిల్లలు ఇందు గలరు. 1924 సోలైలు గలరు. 44 సోలైలునుండువులు, 70 పిల్లలను గలరు. ఇకవరకెన్నడును ఇంత పెద్ద సైన్యమును ఏ యోధయు నీమధ్యకాలములో దీసికొనిరా లేదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి హైందవ వాణిజ్య సంఘము

ఇండియాదొరతనపు ఆర్థికశాఖవారి కంపెనీతంతి

బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—బొంబాయి హైందవ వాణిజ్య సంఘమువారి కిగువతంతి యిండియా దొరతనమువారి ఆర్థికశాఖ వారి కంపెనీ:—ప్రస్తుతపు మారకముయొక్కయు ద్రవ్యవాణిజ్యయొక్క విషమస్థితుల విషయమై దొరతనమువారు చూపు అశ్రద్ధకు వర్తకసంఘమువారు చింతించుచున్నారు. బంగారు విక్రయమువలన దొరతనమువారి ఖాతాలనుండి హాళుకార్లఖాతలకు సొమ్ము మారునగాని వాణిజ్యమునకుగా వలసిన ద్రవ్యము వర్తకులకు లభించుటకు సాహాయ్యము గాజాలదు. బంగారు పాళము వెల 28 నకు దక్కువగ నున్నది. కొన్నికారములనుండి 16 పెన్నలకు సమానముగ లేదు. సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకుర్సీగారి బిల్లు ప్రకారము మారకము 16 పెన్నలకు జేసియుండినయెడ యీపాటికి కరంపే ఆఫీసులోనికి జాల బంగారము వచ్చియుండెడిది. అందుచే బంగారుసంచితము వృద్ధి అయ్యెడిది. ప్రస్తుత సందిగ్ధ సమయముందు హైందవ పరిశ్రమలకు ముప్పు వాటిల్లునని తోచినయెడ దప్ప దొరతనమువారు యిండు సూచించబడిన రీతిని తగిన శ్రద్ధ వెంటనే దీసికొనవలయునని బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారు కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఎక్సైజు యింనస్పెక్టరు శవము

పోస్టుమార్తెము పరీక్ష

బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—వివండిలోని ఎక్సైజు యింనస్పెక్టరు డామినిక్కు జెరార్డుగారి శవమును బయటికితీసి బొంబాయిపోలీసు డిప్యూటీకమిషనరీ, పరిశీలనము గట్టిగా పినుకుటవలనగాని లేక యెవ్విధముగానైన ఆతనికొట్టుటవలన గాని ఆతనికి వరణముసంభవించలేదని తెలియజేసిరి. 9 కోజులు భూమిలోనుండి తరువాత బయటికి తీయబడుటచే శవము బాగా కుళ్లిపోయి యుండెను. కావున పాముకాటువలన మృత్యువు సంభవించినట్లయిన విషయపుర్త లేమైన శవము నేమో పరీక్షింపబడుటకు ఆ తిని పేగులు ప్రభుత్వమువారి కమిషనల్ ఎక్జామినరునకు పంపబడెను. ఆతడు బలవన్యరణమును పొందలేదని అందరును యోధవిందుచున్నారు. కాని పాటుకాటువలన చనిపోయినా న్నవిషయ మింకను తేలవని యున్నది. ఈవిషయమును కమిషనల్ ఎక్జామినరు నిర్ధారణ చేయవలసియున్నాడు. ఇంకను విచారించుటవలన గుండెలు చడిచనిపోయినా ఉన్నవాడను బలపడుచున్నది. శవమును పెళ్ల గిండుటవలన భివంశ మెట్టుకట్టలో కొంత ఆందోళన కలిగినది. (అ. ప్రె.)

పోర్టు సెంటు జార్జిగ జేటు

పబ్లిక్ కాఫు

టి. హెచ్. పిల్లయ్యగారు సెలవుతరువాత గుంటూరు కలెక్టరుగారును, అంతవరకు కృష్ణా సబ్ కలెక్టరు డబ్ల్యు. ఓ. న్యూగంగారు పని చూచుచున్నారు.

మ ర క ా ఫు

రివరెండు ఏ. టి. కోల్లమనేగారు మరరాసు చివపు గారికి జోమెట్టికా వాస్తుగా నుండును.

జ్యూడిషియల్ కాఫు

సెలవు కాగానే ఎల్. ఏ. చివకగారు అంతవరకు పోలీసు సూపరింటెంటుగా నుండును. అంతవరకు పోలీసు సూపరింటెంటు పర్సనల్ అసిస్టెంటుగా నున్న కె. యస్. రాజగోపాలయ్యగారు పోలీసు సూపరింటెంటు పని చూతురు. సెలవు కాగానే ఎఫ్. నేయ్యగారు బల్లారి పోలీసు సూపరింటెంటుగా నుండును. హాన్స్ పేటనుంచి రెవెన్యూ ఖండ్ సబ్ డివిజనుకు డి. క్రోస్లే అసిస్టెంటు సూపరింటెంటుగా మార్చిరి.

లా క ా ఫు

గొల్లకోట గంగాధర సోమయాజులుకాస్ట్రిగారిని బరం పురం జిల్లాకోర్టునుంచి సబ్ జడ్జిగా పోస్టు చేసి జడ్జి గామార్చిరి.

వేమూరి వెంకట కరహరిరావు పంతులుగారిని కృష్ణా జిల్లా జండులోను, గంగావరి తిరుకప్పగారిని బల్లారిజిల్లా వారాయగడేవర తేరిలోను హుమన్ కౌన్సిలర్ హైదరాబాద్ పాపాయి బహదూర్ గారిని గుంటూరుజిల్లా గుంటూరులోను సెషన్స్ మాజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

రె జి స్టే టి వ్

డివాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్న పిళ్లగారిని కాసనపల్లిగా నియమించిరి.

రివిన్యూకాఫు

ఎం. ఎన్. పాయిస్, వాయని శేషగిరిరావు నాయుడు గార్లను బల్లారికి, బాకాపాపాట్ మున్సిఫ్ హుస్సేన్ సా హెబ్ బహదూర్ గారిని విశాఖపట్నమునకు జనరల్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరులుగా నియమించిరి.

రావు బహదూర్ మల్లవరపు సన్యాసిరాజు పంతులు గారు విశాఖపట్నంకు ట్రెజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఫారెస్టు

ఎం. శ్రీనివాసరావువాచార్యగారిని యాస్టు కర్నూలు డివిజన్ ఎక్స్ ఎసిస్టెంటు ఫారెస్టు కన్సర్వేటరుగా నియమించిరి.

మెడికల్

తల్లూర్ మిలటరీ అసిస్టెంటు సర్జన్ ఎఫ్. ఎం. గ్రా హంగారిని రాయపురం ఆస్పత్రికి అసిస్టెంటు సర్జనుగాను రాయపురం మెడికల్ స్కూలుకు లెక్చరరుగాను నియమించిరి.

పబ్లిక్ వర్క్సు

విశాఖపట్నం డివిజన్ నుంచి గోదావరి నార్తర్న్ డివిజన్ దుమ్మగూడెం సబ్ డివిజన్కు సూపర్ వైజరుగా ఎల్. ఎస్. రామచంద్రకాస్ట్రిగారు మార్చబడిరి.

లోకల్ సెల్యూగన్న మెంటు డిపార్టుమెంటు

ఆర్. సుబ్బారెడ్డిగారు కర్నూలు జిల్లాకోర్టు సభ్యుడుగా నియమింపబడెను.

కె. బాదా బచ్చారావు ఆనే దంధోడి రావుగారు బల్లారి మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమింపబడెను. బల్లారి ఓ బరేకప్పగారిని అనంతపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమించిరి.

చిన్నారి పాపయ్యచారి, పిడి డేవిడ్ మ్యూల్ గార్లను పర్లాకిమిడి మునిసిపల్ సభ్యులుగా నియమించిరి.

శ్రీ కా కు యి ని ప ల్ సభ్యులుగా నియమింపబడిన "మిర్జాబరాసా హెబ్ బహదూర్, సిలాసీ ముదీసాహా హెబ్ బహదూర్ అనుపేర్లు.

"మిర్జాబరాసా హెబ్ బహదూర్, సిలాసీమదీసా హెబ్ బహదూర్" అని యుండవలెను.

రి సంతర్సములవరకు నల్లకివయ్యగారు బరంపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడెను.

మోడేస్ట్ రి సన్యాసిరావుపంతులుగారు పర్లాకిమిడికి 1 నవంబరుదాక మునిసిపల్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడెను.

క్రీమాణ్ బొల్లభోసారాయణ్ పట్నాయక్ మహాకేయో జల్లేదుయాడి అప్పారావుతెట్టి, బొద్దన నరసింహులునాయుడు గార్లు పర్లాకిమిడి మునిసిపల్ మెంబరుగా రి సంతర్సములజాక ఎన్నుకొనబడిరి.

1 నవంబరునుంచి పెద్దాపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా బొక్క నారాయణమూర్తిపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ నాటకము

చెన్నపురిలో జరుగు ఆంధ్రమహాసభల సం దర్శమున చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు 18 వ తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5.30 గంటలకు సారంగధర నాటకమును, 19 వ తేదీ ఆదివారము సాయం త్రము 5 గంటలకు విజయనగరసామ్రాజ్యనాటక మును బ్రాడ్వేలోని జకరయా బుపేరా హాలులో ప్రదర్శింపబడును.

ఈ నాటకములలో నుప్రసిద్ధులుగు టి. రాఘవాచార్యగారును, నటరత్న ఉప్పలూరి సం జీవరావు గారును, కె. శ్రీనివాసాచారిగారును పాల్గొందురు.

గుంటూరు మండలము

మూడవ నెల నూలు

కాంగ్రెసుసంఘములసభ్యులు 320 మందియు యితరులు 609 మందియు మొత్తము 929 మంది యంతవరకు నూలుపంపిరి. "ఆంధ్రరాష్ట్రమువారు ఘూర్జరులనోడించి అధ్యక్షుని బహుమానమును బడయవలెనుగాన హెచ్చుమంది నూలు యామూ డవనెలను పంపించవలెను. 5000 మందియైన ఆంధ్రులు నూలువడకి ప్రతి నెలయును పంపుచుండవలె నని మహాత్ముడు ఆశించుచున్నాడుగాన 20వ తేదీ లోగా పంపగోరెదను. సభ్యులు స్వయముగా సబర్బిటి ఆ శ్రే మ ము వ కు నూ లు పంపుట వలన వర్షాటులకు చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది గాన అటులచేయక రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘ కార్యాలయమునకే (గుంటూరు) పంపగోరెదను. రెండవ నెలలో పంపినవారి సంఖ్య కంటె మూడవ నెలలో పంపినవారి సంఖ్య యంత వరకు చాల తక్కువగానున్నది. కాన మండల తాలూకా సంఘములు వెంటనే నూలు గజముల సంఖ్యయునుగూడ మాకు తెలుపవలెను" అని రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘకార్యదర్శి గుంటూరునుండి తంజివార్త నంపెను.

అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీ

పనివాండ్రోమానిధి

"పనివాండ్ర మజరాచట్టుకుక్రింద పనివాండ్రోమ్ములకు సాలుకు 1500 వంతున ప్రత్యేకించి పనివాండ్ర మజరా భీమా నిధి నేర్పరుపవలెను. మ్యునిసిపలు బాలికాపాఠశాలలో నిర్వంధముగా నూలువడికించవలెను" అను తీర్మానములు 15 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగిన సంఘసభలో ఆమోదింపబడెను. నూలు వడుకవలెననునది గాంధీగారి పిచ్చివ్యక్తము. ఆనిర్వంధ ముండ గూడదు అని నియమితసభ్యుడగు ఖానుబహదరు డాక్టరు ననా వతిగా రొక్కకమాత్రమే ఆతేసించెను. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పుదీవుల నావికాదళ నాయకుడు కరాచీకి వచ్చుట

కరాచి, ఆక్టోబరు 15:— శనివారమునాడు కరాచీ రేవుకు వచ్చిన హెచ్. యం. యస్. "చాఫ్" విూద తూర్పు దీవులనావికాదళ నాయకుడు (రియరుఅండు అడ్మిరల్ రిచ్చి మండు) కరాచీకివచ్చెను. సింధు కవివాసరు తనహోదాకుతగినట్లుగా నల్లి దర్శనముచేకొనెను. అడ్మిరల్ ఫ్లాగ్ పిప్పమీద రెఫ్టెట గంటలు తేవరలో సర్ జార్జి కర్మపాట్రిక్కు కె. సి. బి. కె. సి. యస్. వి. గారియొక్కయు, మేజరు జెవరలు హెచ్. యఫ్. కుక్కు, సి. బి. సి. యస్. వి. సి. బి. ఇ. డి. యసి. ఓ. గారి యొక్కయు మరి యితర ఉన్నతోద్యోగుల యొక్కయు శౌర వార్తము సీరంగులు ప్రేల్చబడెను. అడ్మిరలుగారిచేటికి వచ్చినం నందులకుగాను వారి శౌరవార్తము జపిరంగముగాను ప్రయి చేటుగాను అకేకమైన విందు లాసంగబడెను. ఓడవిూద తక్కినవారికిగూడ అసభికారులు విందులాసగ్గిరి. కరాచీగల నైజ సౌకర్యములు తనకు బాగవచ్చినవని అడ్మిరల్ రిచ్చి మడు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుమునిసిపాలిటీ

(1) ఈనెల 18 వ తేదీన జరిగిన మునిసిపల్ సభలో "హాబిద్దారగురుకులము" స్వామి శ్రీధానంధునివారిచే సంతకంబైన యావిశ్వాసిలయము గంగాప్రవాహముచే కొంతనష్టపడి యుండుటంబట్టి శ్రీవారి విజాపనవియము మొకతీర్మానము పెట్టబడి రూ 100 నూరురూపాయలు విరాళమొసంగుటకు తీర్మానింపబడినది. చెన్నరాజధానిలోనున్న లోడి మునిసిపల్ సంఘములు లాభవియమును గమనించి శ్రీవారికి తోడ్పడ ప్రార్థకులు—రెండులక్షలవరకు నష్టము కలుగబడియుండెను. ప్రజోపకరముగు నిట్టిసంఘము యెల్లరు పోషించుట విద్యుత్ కర్మము.

(2) మరునాడే మరలసభగూడి "ప్రేమహాత్మ్యగాంధీ" గారు ఉపవాతవ్రతమును జయప్రదముగ నెరవేర్చగలిగినందులకు యాసభవారు వారి నభినందించుచు, సరహేయ్యగు వారి ఆయురారోగ్యముల వర్ధిల్లుదీపకవివారుసంకల్పించిన హిందూ హుమ్మదీ యొకమత్యమును త్వరలో భారతదేశమున నెలకొల్పి సత్వర్ధమును అనుగ్రహించుగాక యని యొకగ్రీముగా తీర్మానించుకొనుండిరి—

(3) ఈనెందు తీర్మానములు చైరుమెనుగారున శ్రీ నడింపల్లి చంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారిచే సభవారియెదుట పెట్టబడి తీర్మానింపబడెను. ప్రేమహాత్మ్యులవారిని ఆభివందించు తీర్మానసందర్భమున, చైరుమెనుగారు, "మునిసిపల్ సభాభవమున నుంచుటకు తాముక మహాత్ములవారి "ప్రేమిడు ఎన్లార్థి మెంటు" పటము నుచిరముగ నిచ్చెననియు, ఆద్రానిని స్వీకరింపవలసినదనియు సభవారియెదుటపెట్టగా సభ మానముద్రసహించి వల్లెయని యుత్పదలహపిరి. ఇట్టి మహాపురుషులప్రతిమలు సభయెట్టుయెదుట నుండుట మార్గదర్శకము గాన! ఎట్టికార్యసాధనమునకైన కారతీ ముఖ్యసాధనమనియు, సార్వత్రికనిరోధ తపస్సే జయోత్మును చేహర్షగులదని శ్రీమహాత్ములవారి ఆదర్శమును జూచునపుడెల్ల మహోధక మగుటకే యిట్టి సంకల్పము చైరుమెనుగారు చేసియుండుటకు కారణమైయున్నది.

ప్రేక్షకుడు.

అంబాలా నహరన్ పూరు రాకపోకలు

పశ్చిమాత్రరైల్వే డివిజన్ మాజీమెంటు సరహన్ పూరునుండి ఆక్టోబరు 15 తేదీన యిట్లుతెలియజేయుచున్నాడు:— అంబాలా సహరన్ పూరు మధ్య రాకపోకలు రేపటి నుండి ప్రారంభమగును. 19 ఎగువండ్లి రీతి దిగువండ్లి ప్రధమమున సరాసరిగా నడుచును. సరకులనుపంపుట 20-వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును. 85, 86 ఎగువదిగువ మెయిలుబండ్లు మాత్రము ఢిల్లీ అంబాలా లైనుమీదుగా పోవును. (ఆ. ప్రె.)

లండను తపాలలో 9-వ తేదీన బయలుదేరిన పి. అండు ఓ మెయిలుస్టీమరు "నార్మండా" 15 తేదీన పోర్టు నెంబుడుకువచ్చి ఆదివసుననే అచ్చటినుండి బయలుదేరెను.

(ఆ. ప్రె.)

అలాహాబాదు

స || రా|| లో వరదలసప్తము

అల్లాబాదు, ఆక్టోబరు 15:—సంయుక్త రాష్ట్రీయులలో గన ప్రాణములకు వరదలసప్తము కలిగినదని అనేకచోట్ల నుండి అనుదినమున వార్తలు వచ్చుచున్నవి. వరద బాధితులకు ఉచితమైన ధన సహాయము చేయవలసిన దనియు భారీపు పంటల విూద కిక్కురకు రివివా నీయవలసినదనిన్ని, ప్రాణములకు కాపాడుటకై స్త్రీలు బోట్లను నడిపింపవలసినదనిన్ని కాసనసభలో తీర్మానముల తెత్తునని రావుబహదూర్ విక్రమసింగుగారు నోటికిని నిచ్చిరి.

ముఖ్యపట్టణమును మార్చుట - అనమ్మతినభ అల్లాబాదునుండి ముఖ్యపట్టణమును లక్నోకు మార్చరాదని నిన్న సాయంకాలమున అల్లాబాదు పురజనులు ఒక పెద్ద ఆసమ్మతి సభజేసిరి. హైదవులును యూరపియనులును ఆంగ్లో యిండియనులును గూడ యందులో పాల్గొని ఉపన్యసించిరి.

మరికొన్నిగండ్లు

పైనిటాలులో విశేషముగా వర్షముకుని కట్టడమునకు పోవుకోడుమీద క్రొత్తగండ్లు యేర్పడి మోటారు రాకపోకలు నిలిచిపోయినవని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

Golkonda Patrika

కైకలూరుతాలూకా వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)
తాలూకాసము.

అక్టోబరు 8:- నాలుగైదుదినములనుండి వర్షములుపడి యుటలేదు. తీవ్రమైనవెండ్రుకాయున్నవి. ఉన్నదవమైన మురుగునీరు తగ్గనారంభించినది. కాని మురుగుకాల్యాలలో చేపలుపట్టునిమిత్తము కట్టబడిన ఆడకట్లా అసంఖ్యాకములుగా నుండుటవలన మురుగునీరు త్వరితముగా పోవుటలేదు. ఈమధ్యమై గ్రామోద్యోగస్థులుగాని, డి. పి. డబ్లియు అధికారులుగాని యే విధమైనచర్య తీసికొనుచున్నట్లు కనబడదు. రివిన్యూఅధికారులు డి. పి. డబ్లియు అధికారులు ఉత్తరువులను కఠినముగా అమలుచేయనియెడల పంటలకు విశేష ఉపద్రవము సంభవించగలదని రైతులు చెప్పుకొనుచున్నారు.

గ్రామస్వపరిపాలనము.

గ్రామస్వపరిపాలనము అభివృద్ధియై నిమిత్తమై యీ తాలూకాలో అచ్చటచ్చట గ్రామపంచాయతీలును, గ్రామపంచాయతీకోర్టులును స్థాపింపబడుచున్నవి. గ్రామపంచాయతీలు తాలూకాబోర్డువారును గ్రామపంచాయతీకోర్టులు రివిన్యూవారును ఏర్పాటుచేయఁచున్నారు. వీనితోబాటు సహకారసంఘములను స్థాపించుటకు తాలూకా కో-ఆపరేటివు యూనియను వారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పంటకాల్వగట్లు

ఈతాలూకాలోని పంటకాల్వగట్లు అధోగతిలో నున్నవి. గట్లన్నియు ముండపాదలలోను పుట్టులలోను, బ్రహ్మశ్రీముడు కంచెలలోను, తువ్వకుండలలోనుండి జనులరాకపోకలకు ఎంతమాత్రము వీలులేక నరికెలముగ్గ చిన్నచిన్నపుయంకరమైన అడవులుగానున్నవి. ఇప్పుడైనను అధికార్లు తనికీచేసి గట్లను సుక్రముగా నుంచెదరా?

హైస్కూలులు

కైకలూరులోని డిప్రీస్ట్రువోర్డువారి మిడిల్ స్కూలును ఇటీవల హైస్కూలుగా మార్చారు. ఈవిషయములో మాతాలూకాబోర్డుపెసిడెంటు మ. రా. శ్రీ కాజ వెంకట్రామయ్య చాదరిగాను, మిడిల్ స్కూలు హెడ్మాస్టరు మ. రా. శ్రీ మాజేటి సత్యనారాయణరావు గారు (ఓ. పి. యల్. టి) విశేషమముగా కృషిచేసి తాలూకావాస్తవ్యుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి.

ఓటర్ల సంఘము.

ఈతాలూకా ఓటర్లసంఘము నొకదానిని స్థాపించుట చాలా యవసరమని యనేకమంది పెద్దలు తలచుచున్నారు. ప్రజాస్వామికపరిపాలనము నిరాలంకముగా పాగవలసిన యీ దినములలో ఓటర్లసంఘమును వెంటనే యేర్పాటు చేయుట అత్యవసరము. తాలూకాలోని పెద్ద లీ విషయమునుగూర్చి త్వరలో యోజించి ఒకసంఘమును స్థాపించవలయును.

పోస్టాఫీసులు

ఈతాలూకాలో నున్న గ్రామములు గలవు. తాలూకా గ్రామమున కైకలూరులో పెన్సింగ్ పోస్టు ఆఫీసు కలదు. కలిదిండి లింగాల అయ్యవారి రుద్రవరము గ్రామములలో (రాంచీ పోస్టాఫీసులు కలవు. ఈతాలూకాలో నీ 4 పోస్టాఫీసులు మాత్రముకలవు. వీనిలో కలిదిండి లింగాల కైకలూరు ఆఫీసులలో గ్రామతాలూకా బంట్లములు గలవి. వీరు తిరుగవలసిన గ్రామములు ఒకవనుప్పుని కైకీ మించియున్నవి. అందువలన ఈతాలూకాలోని చాచాపుగా 80 గ్రామములకు పోస్టాఫీసు సౌకర్యము లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజలు ఎన్నిపర్యాయములు పోస్టల్ డిపార్టుమెంటువారికి వ్రాసినను ప్రజలతరపున యేర్పడిన తాలూకాబోర్డువారు అడిగినను ఒక్కటే జవాబు చెప్పటం వాగుగా లేదు. ఎప్పుడెవరడిగినను రాబడి చాలదు అని జవాబిచ్చెదరు. ఆరాబడికెక్కేయటం బహుచిత్రముగా నుండును. వారియిష్టమువచ్చినప్పుడెప్పుడో యొకపక్షములో వచ్చేటప్పుడు లెక్కగా దీసికొని వానిమీద ఫలమును నూచించెదరు. ఇది సరియగుపద్ధతి కానేరదు. పోస్టాఫీసులు 10 లేక 15 గ్రామములకుమధ్య నొక్కొక్కచోట పెట్టి ఒకసంవత్సరమో అర్ధసంవత్సరమో వానియొక్కస్థితిని గమనించినయెడల అవసరమో, అనవసరమో తెలియగలదు. తాలూకాబోర్డువారు కిచ్చుచేసిన గ్రామములకైనను పోస్టాఫీసులను పెట్టుటకు వీలులేదని డిపార్టుమెంటువారు వ్రాయుటయు వానిని గవర్నమెంటువారు మాదా ఆమోదించుటయు జూడ క్రింది యుద్యోగస్థులు ఏదివ్రాసితే దానినే అవునని గవర్నమెంటు ఒప్పుకొనుచున్నారేకాని నిజమును కనుగొనుట లేదని భావింపవలసివచ్చుచున్నది. ఇప్పుడైనను తాలూకా యొక్కనుస్సీతిని తెలిసికొని ముఖ్యగ్రామములకైన పోస్టాఫీసు సౌకర్యమును ఏర్పాటు చేయుటకొరకు పోస్టల్ డిపార్టుమెంటు పూనుకొనవలయును.

బందరు

దసరా ఉత్సవములలో బందరు, భక్తసమాజము తరపున మ.రా.శ్రీ దామలూరి నారాయణరావుగారు 'సీతాశ్వే' మణిమను హరికథను జెప్పిరి. తత్సందర్భమున శ్రీమాన్ ముత్తేలి రంగాచార్యులవారు వృందంగమును, బ్రహ్మశ్రీ హరినాగభూషణంగారి కిష్కలు శిష్టు సర్వశాస్త్రీగారు వాయు లీనమును బ్రహ్మశ్రీ. వై. నాగేశ్వరరావుగారు హోగ్యనియమును వాయిచిరి. నారాయణరావుగారు హరికథా పద్ధతుల ననుసరించి కథచెప్పి సభాపదులను మెప్పించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

అనంతవరము

ఇచ్చట 8వ తేదీని సభజనుపబడినది. ఆసభలో మహాత్ముడు పూనిన మహాపవానదీక్షను నిర్విఘ్నముగా నెఱవేర్చినందుకు హిందూమహమ్మదీయ మతస్థులు ఏకగ్రీవముగా దైవప్రార్థన జేసిరి. హస్తినాపురములో నాయకులసభలో తీర్మానపరచిన అన్నివిషయములు ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడినవి. హిందూమహమ్మదీయులు కలిసి వీరివీరివివాదలకు హేతువులను విచారించి వాటినివారణకు ఉపాయముల కనిపెట్టి అవిధముగా ప్రచారములో బెట్టుచు ఉభయమతస్థులున్న గ్రామములలో ప్రచారముచేయుట అప్పటియప్పటి ఫలితములను మహాత్మునికి తెలుపుటకు యాసభలోని హిందూమహమ్మదీయ మతస్థులు అంగీకరించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీమదంతాలూకా - యండగండి

మహాత్ముని మహాపవానదీక్ష 9 వ తేదీ జయప్రదముగా సమాప్తించుటచే మాపురజనులు మహానందముతో మహాత్మునియొక్కయు దేశనాయకులయొక్కయు పటములను దేశీయ వాయిద్యములతోడను, జాతీయ గీతములతోడను పురమంతయు నూరేగించిరి. పిమ్మట శ్రీవిశ్వేశ్వరస్వామివారి ఆలయములో శ్రీ వేరిచర్ల నారాయణరాజుగారి అధ్యక్షతలక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. ఈసభకు 200 సభికులు విచ్చేసిరి. శ్రీ చె. మంగవతిరాజుగారు మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షను గూర్చియు హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము గూర్చియు చక్కగ నుపన్యసించిరి. శ్రీ. శే. వెంకట్రాజుగారు ఖడ్గరు ప్రాముఖ్యతను గురించి వ్యుదుతుభూతైలిని ముచ్చటించిరి. అనంతరము అధ్యక్షులు ఆస్పృశ్యత నివారణనుగూర్చియు, కొంతని గూర్చియు మాట్లాడినపిమ్మట జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

కావూరు-దేవల్లె తాలూకా

డిల్లీ సభాతీర్థానానుసారముగా మా గ్రామమునందు మహాత్ముని యువవాసప్రతీకమున గడపటిదినమున రావ తేదీ యుత్సవము జేయబడినది. ఉదయమున పొరులెల్లము మహాత్ముని పూజాపటమునుబూని జాతీయగీతముల బాదించు గ్రామసంకీర్తన గావించిరి. అనంతరము శ్రీ రామలింగేశ్వరస్వామివారి దేవాలయములో మహాత్ముని కాయరాజోగ్యభివృద్ధియు సంకల్పసిద్ధియు గోరుచు నభిషేకముల గావించబడినది. సాయంకాలము దేవాలయముముందు పౌరసభసమావేశమయ్యెను. ఆసభలో శ్రీయుత తుమ్మల సీతారామమూర్తి చాదరిగారు మహాత్ముని యువవాసమునుగురించియు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గురించియు బేటలెల్లముగా నుపన్యసించిరి. ఢిల్లీతీర్థానముల నాచరణలో బెట్టవలెనని కోరిరి. పిరిప జయధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

కొడాలి (దివితాలూకా)

మహాత్మునిగాంధీగారి ప్రాసనదినము ఈనెల 7 వ తేదీ విజయదశమినాడు మహాత్ముని గోత్ర నామములతో శివీపూజ గావించబడినది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారి ఆజ్ఞప్రకారం యీనెల 5 తేదీ బుధవారం నాడు గ్రామకాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమున యీ యూరిలోగల దేవాలయములలో అభిషేకములను, సహస్రనామపూజలును గావించబడినవి. మహాత్ముని ఆయురాశోగ్య వృద్ధి కొలుకును, భారతదేశ వాస్తవికమోచనాగ్రమును, ప్రార్థనలు గావించబడినవి. తర్వాత విష్ణునాలయములో మహాత్మునియొక్క ఉపవాసదీక్షను గూర్చిస్తీ; కొన్నియితరవిషయములను గూర్చిస్తీ తుమ్మల వెంకట్రామయ్య, కొడాలి నరసింహరావుగార్లు చేతుప్రముగా ఉపన్యాసము లీయబడినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి ప్రకటనప్రకారము మహాత్ముని ఉపవాసదినములలో ప్రత్యేకముగ వడుకబడిన నెం. 29 రు గల 2000 గజముల నూలును శ్రీయుత కొడాలి నరసింహరావుగారు అఖిలభారత ఖడ్గబోర్డు కార్యదర్శిగారికి పంపించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

నతైనపల్లి

9-10-1924వ ఉదయమున కొండరుయనుటలు శ్రీయుత గార్లపాటి హనుమంతరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద ద్రవ్యరూపమునను తండులహంపమునను చందాలను ప్రోవుచేసిరి.

సాయంతనము 4 గంటలకు మహాత్మునిపూజాపటమును సుందరమైన చలువచిత్రమునందుంచుట గాంధీఖడ్గరు వస్త్రాలయమునుండిభజనతో నగరసంకీర్తనముగావించి ఘోషారు అయిచువెంటల బీదజకలకు అన్నదానము చేయబడినది. పూరేగింపు మహాత్మ్యము భారతవారిమణులూసంగిన కర్నూరహారతులతోడను మహాత్మ్యముజేయ; యను జయజయధ్వనులతోడను హిందూమహమ్మదీయ వికమత్వతానూచములగు మంగళారవరులతోడను రాత్రి 9 గంటలవరకు గొప్పమహాత్మ్యము జరుపబడినది.

ఈసందర్భమున స్థానిక ఆర్మవైశ్యులందఱు చూపిన ఉత్సాహమును దాతృత్వము మిక్కిలిశ్లాఘాపాత్రములు. మరియు గాంధీఖడ్గరు వస్త్రాలయపోషకులగు శ్రీయుత యెల్ల పెద్ద గోపాలకృష్ణయ్యగారి సర్వినకృషి యంతయు ప్రశంసార్హమునటు సందియము లేదు.

(విలేఖరి)

కస్తూరిమాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0
ఇవి స్వచ్ఛముగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మందిగోశాజనము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచుకుంకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యమ మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిసిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండవలసినవి. ముఖ్యముగ స్త్రీలుగల గృహమునం దుండవలసినవి.
అమృతాంజనము దీపో జాంబాయి, ముద్రాను

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు - సభ్యులు

సభ్యుల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నూలు పొడవు గజములు	నూలు నెంబరు	నూలు యెత్తు సరి తులములు
75. పూటూరి లక్ష్మీనరసింహం	ప.కృష్ణ	1718	2000	13	7 1/2
76. మండవేముల సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	1719	800	11	1 1/4
77. చెంగురాజు	చిత్తూరు	1720	706	15	2 1/4
78. ఆంధ్రవరం వెంకటరెడ్డి	గంజాం	816	2000	15	6 1/4
79. యమ్. సుబ్బారాయుడు	ప.గోదావరి	1026	2141	27	3 3/4
80. పార్వతి యాశ్వరప్ప	గంజాం	819	2030	20	4 7/8
81. పార్వతీ సత్యనారాయణ	గోదావరి	234	2135	15	6 5/8
82. కలిండి రాజారాజు	"	195	2040	19	5 1/4
83. చేపల గంగయ్య	"	1727	2000	11	8 1/2
84. నేలెమారి సీతారామయ్య	"	1728	2000	10	9 3/4
85. చెన్న పీరాజు	"	1726	2000	17	6 3/4
86. పేరూరి వైద్యనాథం	"	1723	2012	23	4 1/4
87. ఇవలూరి వీరభద్రరావు	"	81	2000	25	3 3/4
88. కూచిమంచి గవ్వరాజు	"	101	2045	25	3 7/8
89. గోటిపేటి వెంకటసుబ్బారావు	"	1721	2000	18	7 3/8
90. రావూరి రంగారావు	గుంటూరు	864	2001	20	4 7/8
91. గోడేటి వెంకటచలం	గోదావరి	100	2000	18	7 1/2
92. ఆకెళ్ల ప్రకాశం	"	111	2000	28	2 7/8
93. దంతలూరి వెంకటకృష్ణరాజు	"	92	2100	18	5 1/2
94. కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహం	"	104	2000	6	15
95. గార్ల పాటి హనుమంతరావు	గుంటూరు	235	2181	14	7 1/2
96. జొన్నలగడ్డ వల్లభరాజు	గోదావరి	88	2100	24	4
97. నూకల వెంకటరత్నం	"	94	2000	19	5
98. నమలూరి వెంకట్రావు	"	105	2100	44	2 1/4
99. మహీధర కామేశ్వరరావు	"	110	2000	16	6
100. రుక్మావతి వెంకటేశ్వర్లు	"	90	2000	12	7 5/8
101. చెరుకొండ సత్యనారాయణ	"	98	220	47	2 1/4
102. రవణం వల్లయ్య	"	87	2000	10	9 1/2
103. వింజమూరి శేరికృష్ణ	"	1724	2000	20	4 3/4
104. యర్రమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ	"	1725	2000	15	6 1/4
105. పెమ్మన్న సోమరాజు	ప.గోదావరి	1477	2000	15	6 1/2
106. ఆచంట సత్యనారాయణ	నెల్లూరు	1278	2000	15	6 1/2
107. తెందుకూరి సుబ్బరాజు	ప.గోదావరి	1475	2000	10	9 1/4
108. నాగళ్ల అమృతయ్యచౌదరి	గుంటూరు	885	2000	11	8 3/8
109. డి. సర్వేశ్వరరావు	ప.గోదావరి	1023	2000	15	6 1/2
110. పెమ్మరాజు లక్ష్మీనరసింహం	విశాఖపట్నం	1078	806	19	3 1/4
111. తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరి	గుంటూరు	883	2004	19	5 1/8
112. వేదాంతం కమలాదేవి	గోదావరి	231	3200	15	10 1/2
113. వేలూరి వాసుదేవకృష్ణ	"	266	2200	28	4 5/8
114. శ్రీహరి జగన్నాథం	"	217	2000	18	7 1/2
115. దాట్ల సూర్యనారాయణరాజు	"	244	2930	25	5 1/2
116. టి. నరసింహశర్మ	ప.గోదావరి	993	2000	16	6
117. కాకుమాను లక్ష్మయ్య	ప.కృష్ణ	824	1000	14	3 3/8
118. యేలమల సత్యనారాయణ	తూ.కృష్ణ	794	2000	38	2 1/2
119. పూటూరు సత్యనారాయణరావు	ప.కృష్ణ	863	2000	22	4 1/4
120. గరిమెళ్ల వరహనరసింహశర్మ	విశాఖపట్నం	1119	2000	37	2 9/16
121. గూడూరి రంగయ్య	గోదావరి	22	1414	15	4 5/8
122. ములకల సూరన్న	ప.గోదావరి	1037	1850	20	4 3/8
123. నూకల వీరరాఘవయ్య	ప.కృష్ణ	882	2600	28	4 1/2
124. ఇటికిరాల సుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	272	2100	20	5
125. గబ్బిలి పృథ్వీరాజుకృష్ణ	ప.కృష్ణ	855	2000	18	7 3/4
126. యామినాల రామనరసింహం	విశాఖపట్నం	1182	2005	40	2 3/8
127. తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ	గోదావరి	1730	2000	28	3 3/8
128. యామినాల రామనరసింహం	విశాఖపట్నం	1729	1800	33	2 5/8
129. కల్లూరి సుబ్బారాయుడు	అనంతపురం	1588	2000	11	8 5/8
130. ములుకుట్ల కృష్ణబ్రహ్మం	గోదావరి	190	4000	8	22 3/4
131. తెలిదేవర వాసుదేవరావు	విశాఖపట్నం	1731	2000	12	8
132. కంభంపాటి సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	173	2000	12	7 3/4
133. కాట్యూట్ అప్పారెడ్డి సాహెబు	ప.కృష్ణ	838	1200	22	2 5/8
134. మల్లాది రామమూర్తికృష్ణ	గోదావరి	180	2000	22	4 3/8
135. పానకా కనకమ్మ	నెల్లూరు	1236	2000	85	1 1/8
136. శిష్ట లక్ష్మీనరసింహం	ప.గోదావరి	1483	2000	13	7 1/4
137. చిలుకూరు సూర్యప్రకాశం	గుంటూరు	868	2132	18	5 1/2
138. కొ. వెంకయ్య	చిత్తూరు	1353	1700	18	4 3/4
139. గరిమెళ్ల కుమారస్వామి	గంజాం	314	1465	12	6
140. సింహాద్రిపాట్ల సూర్యనారాయణ	గోదావరి	1738	3300	10	16 1/2
141. మంతెన నరసరాజు	గుంటూరు	1418	2044	7	13

* నిన్న ప్రచురించబడిన సభ్యులల్ని మూడవ వాయిదాకు సంబంధించి యుడవలెను. ఏ వాయిదాకు చెందినదియు, మాకు జేరిన పట్టికయందు గమనింపడు. (ఆ. ప. సం.)

నీరావ్యాధి యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు

నర్. లెన్స్ విల్సనుగారు వెల్లితనశివయ్య

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 14:—నీరావ్యాధి యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు సంబంధించిన పనులన్నిటినీ క్రిందటివారములో గవర్నరు నర్. లెన్స్ విల్సనుగారు వెల్లితనశివయ్య. వీనిలో నీరాకు కుడికట్టవైపున త్రవ్వబడిన కాలువగూడ నుండెను. ఈ కాలువ 12 సంవత్సరములనుండి త్రవ్వబడుచు యిప్పుడు దాదాపు పూర్తియైతి. ఈ కాలువలోనుండి నీరు పారుటయు ఆనీటివలన నేడ్యము చేయబడుటయు వచ్చే శతకాలములో ప్రారంభింపబడునట్లుగానున్నది. ఈ కాలువ పుట్టివచ్చుట కట్టబడిన లాకులు మొదలైనవి క్రొత్తగా నిర్మింపబడునట్లు వీరాదాములో ఒక భాగ మగునట్లుగా కట్టబడినవి. భాట్లవద్ద నున్న ప్రాతదాముపొయి యిప్పుడొక్కట ప్రపంచములో కెల్ల విక్రీలి డిట్టమైన లాయిడుదాము కట్టబడినది. నీరాకు ఎడమవైపున నున్న కాలువనుమాత్రమే నీటిని సప్లయిచేయునట్లు ప్రాజెక్టు మొదట ఉద్దేశింపబడినది. ఇప్పుడు క్రొత్తగ లాయిడుదాము కట్టబడిన తరువాత నీరు యొక్కవగా నిలువజేయబడుటవలన కుడివైపు నకుగూడ నీరును సప్లయిజేయుటకు సాధ్యమగుచున్నది.

నీరాకుడికట్టకాలువ 107 మైళ్ల పొడవున్నది. దీనిని నిర్మించుటకు 5 కోట్ల రూపాయలు వ్యయపరచబడెను. నీరా ఎడమకట్ట కాలువ క్రింద నూతనముగా చెరుకుతోటలు విశేషముగా సాగుచేయబడుచుండెను.

పూనాదగ్గర పరస్పరముగా నున్న పరిశోధన వ్యవసాయాలయము (ఎక్స్పీరిమెంటల్ స్టాషను) నకుగూడ పొయి గవర్నరుచూచెను. దీనివలన రెండువనములు జరుగుచున్నవి. పూనానుండివచ్చు ముడికనెతయను నువయోగించి అది చెరుకునకును తక్కిన పంటలకును ఎక్కు యెరువగనో చూపించుట. ఈ ముడిక యంతయు కొద్దిగానో గొప్పగానో నీటితో కలుపబడి వ్యవసాయదారులకు యెరువుగా సప్లయిచేయబడుచున్నది. ఈ పద్ధతిగా యెరువుచేయుటయొక్క లాభములు రుజువుచేయబడినవి. దాని నువయోగించుచున్న వ్యవసాయదారులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. తక్కినవిధములుగా తయారుచేయబడు యెరువులలోని నైట్రోజెనుపాను ఒక్కటికి 1 రూపాయవరకు చా రిచేయబడుచుండగా యందులో నైట్రోజెను పాను ఒక్కటికి 5 అణాలుమాత్రమే చార్జి జేయబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటనము

క్రివిజయనగర నివాసులు మహాకవిగాయక శిరోమణులును అనుబ్రహ్మ శ్రీ మహాద్వైత ఆదిబాల్ల నారాయణదాసు గారు రచించిన "నవరసతరంగిణి" షేక్స్పియరు కాలిదాసు మహాకవుల కవితావిశేషములకు ఆంధ్రీకరణమును గ్రంథము. వారురచించిన షేక్స్పియరు కాలిదాసు కవితృయల కవితాతాత తన్యములు డెలుపు విస్తార పీఠికలిసి ఇంచుమించు 1000 అచ్చుపుటలు కలవు ప్రకము ప్రతి 1-కి పాస్తేజికాక రూ 5.0.0లు వెల, 300 ప్రతులుమాత్రమే ప్రస్తుతము విక్రయింపబడుటకు సిద్ధముగానున్నవి. కావలసినవారు విజయనగర సంస్థానం ది వాసువారికి విజయనగరం వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. నారాయణదాసుగారి లోకోత్తరప్రతిభ వారిచే చిరకాలముక్రిందట ప్రకల్పితమయి అచ్చొత్తింపబడి మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు రెండుసార్లు పరీక్షయగ్రంథముగ మదరాసు యూనివర్సిటీ వారిచే విర్వరచబడిన "బాటసారి" అనుగ్రంథమువలనను, మరియొక వారిచే విరచించబడిన సంస్కృతాంధ్ర కావ్యములను ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధమయి యున్నది. గనుక వారు రచించిన గ్రంథములు మిక్కిలి విలువగలవయి సకలపండితాదరణీయములని వేరేవక్కాణింప నవసరములేదు.

దీపావళి వినోదము

మతాబుద్ధి

ఇది సాధారణముగ కవర్లలో అమ్ము తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిర్మికాలి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకంటె నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 1-12-0
,, 30 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 0-15-0

వర్తకులకు వేరుధరలు

రు 3 కు మించిన అర్జున పంపుఖర్చులు ఉచితము.

నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర తాంజనము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

సత్యవత్సవశాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1	0	0
శిలక మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4 0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	...	వెల 0—8—0	
క్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-ప్రీధర్మబోధిని నాటకము		0	4 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రకటములు కలిగినది	...	1	8 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.		0	4 0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)		0	8 0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1—0—0 సతీకా ఆన్లోకబద్ధించితామణి		0—12—0	

బొమ్మ ఫర్ములు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెలనులభము! (బొమ్మఫర్ములు ప్రత్యేకము) గణపధికము! కఠినములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ఔత్సాహికల మాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అన్నలు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి లను బోగొట్టి శామమును నుంచి యాకోగ్యమునకు జెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్యును. యిందు ఆశేకవిషములు చేరినవి. ఆనుభవము గల బోషధమగుటచేతను పశుమహాంశక్రియ యని చెప్ప జచ్చును. ఒక్కసారి వాడినచోనిన నిజము తెలియగలదు.

వియవాహా:— (1078)

అయ్యుల్లేద వైద్యునిలయందు, బొమ్మ ఫర్ములు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

మొప్పనపోమరాజు అందు పీఠరాజు.

పెద్దాపురము బొమ్మ.

విజాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నుంచిమేము మనదేశము

నవండించుచున్న పట్టు

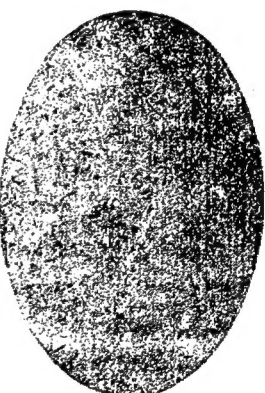
తో మాఫ్యాట్రీలోనే

వడుకుట, శాయట, రం

గులుజేయట మున్నగు

కులచలన వివిధరకముల

TRADE MARK

REGISTERED

విస్త్రములపనులగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అందు లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి ఐర్లండును తిరిగివలకు విక్ర యించుచుంటిమి. కాకనాదాహా జరిగిన తిరిగి ఆఖిలభారత కాం గెనువన్నప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశీ కములోని పట్టుకత్త్రుములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యతయి నవిగా అందరకు తెలిసేయిస్తామి. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూ. కాంతిభూషణగారు అమృతి బజారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంక్రెటుసనఘము వారున్నా మరెంతరక ప్రజలుకూడ అన్ని రకములబట్టలన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకనుఎండ రగో కలకు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు పిలువేను. పట్టు కత్త్రుములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు లు ముప్పనపోమరాజు పీఠరాజుగారు పట్టుకత్త్రీయములను భో రతులను వర్తకు డ్డలు కోటుగుడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలును మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. తెంగుగూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టుకత్త్రుములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అద్రెస్సును రకములను విభజముగా వ్రాయుటనలన దేశము స్వదేశవస్తు పత్రికలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వర్తకానికి పుచ్చెదరుగాక. చెన్నపురికాజధానిలో (పత్రికాపత్రిక) నందిను మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోని నాణ్యము తక్కువయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో పపుచ్చుచున్నారనిగాన అందరియొక్క బాగృత్కృతకు మాప్రతి బద్ధులందు వుండేమాటేడ మార్కును ఇందున ప్రయోచించిమి.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుకలేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాధ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియవలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

విశేషార్జులు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న సరిమళ
1 ట్రా బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 ట్రా బుడ్డి 0 8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. లేకున్న సోలుప జెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 హమ్మమక్కురు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు